د افغانانو تاریخ

د افغانانو تاریخ په نړۍ کي له نورو قامونو سره توپیر لري دا ځکه چي افغانستان د جغرافیه په داسي علاقه دی چي له پخوا زماني څه بیا تر اوسنۍ زماني پوري د ډېر زورور ملکونو او قومونو د خپلو ګټو او مفاداتو لپاره دځته سترګي خړي کړي دي، او تر اوسه ورته محتاجه دي، خو پښتنو تل د خپل ناموس او د خاوري تحفظ ډېر په مېړانه کړی دی. د دې صورت حال په نتیجه کي پښتون بحېثیت قوم له علمه او ترقۍ لېري پاتي شو. کمال خان شېراني په دې اړه په یو مضمون کي خپل تاثرات داسي کاږي "ځکه پښتنو د قلم څښتن کم او د توري خاوندان، سالاران زیات پیدا کړي دي".

په دې قسمه ټولنه کي زموږ تاریخ د دوو طبقو ذکر هر وخت کړی دی، څوک هغه اتلان دي چا چي د قام رهنمائي کړې ده او په دغه طبقه کي ډېرو خپل سرونه شیندلي دي چي نن هم هر پښتون افغان په هغو فخر کوي، خو څه داسي وګړي هم په دې دوران کي موجود وو چي هغو د قام په ناموس او د وطن په آزادۍ سترګي پټي کړي وې او هغه وخت یې د حکمرانانو خطابات او مراعات وظائف وغیره د ځاني ګټو لپاره بهتر ګڼلو، په تاریخ کي دا طبقه ډېره په سپکه نامه یادېږي، دا ځکه چي تاریخ د چا کردار نهٔ پټوي. افسوس دا چي دا صورت حال نن هم روان دی. له تېرو څلوېښتو کلو راهیسې په لر او بر پښتون افغان وطن کي اور بل دی. اختلافات د نورو قامونو تر منځ دي د هغو په خپلو مفاداتو سره جنګ دی خو د جنګ میدان د پښتنو وطن دی. هغه دلته کي سره وژني، ګټه او سود د هغو دی، تاوان به پښتانه قام دی. هم پښتانه په دې جنګ

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـي لـه یـوه بـل سره لاس او ګرېـوان دي. کېفیت دې تـه را ورسېږ و چـي قاتـل د مقتـول پـه غـاړه چـاړه ایښـي ده او د تکبیـر ږغونـه کـوي او مقتـول د شـهادت کلیمـه وایـي، نتیجـه دې تـه ورسېږه چـي نـن د زوی او پـلار، د ښـځي او خاونـد او د ورور لــه ورور سـره فکرونــه او لاري بېلي بېلي دي، چـا چـي دا اوربـل کـړی دی هغـه تـه تـول بـد وایـي، او څـوک چـي دا اور وژنـي هغـه تـه هـم خلـګ بـد وایـي، د ښـځو او بـد تمیـز سـمه لانجـه جـوړه کـړې ده. نـړی پکـي مـداخلت شـروع کـړی دی، د انـارکي دا منظـر یـو تـاریخي پـس منظـر لـري .نـن د ویـاړ خبره دا ده چـي د پښتـو ادب لمـن دومـره پراخـه شـوه چـي د تـاریخي پېښـو منظـر یـا د خیالي تصوراتو اظهار په ښکلي انداز د ناول په شکل کي بیانوي.

د بر کلـي؛ پـه نامـه دې نـاول کـي د ورومبـي انګرېـز افغـان جنـګ پـه اخـري مرحلـې کـي د یـوه کلـي او د هغـه د وګـړو کـردار پـه خیـالي انـداز او پـه دې دوران پـه کلـي کـي د پېښـي عکاسـي پـه ادبـي انـداز فرضـي نومونـو سـره کـوي چـي پکـي د دې ځـای واقعـه کښـلې ده، او د ځینـو افراد و خصوصـاً د "مـلا زمـري" پـه نامـه کـردار ښـودلی دی. ریښـتیا هـم دا ده چـي پـه دې قسـمه پـه درجنـو کسـان د لنـدن پـه خصوصـي اداره کـي تربیـت کېـدو او بیـا بـه زمـوږ وطـن تـه د ملایـانو، روحـانینو او د مشـائخو پـه جـامو کـي رالېـږل کېـدو او هغـو بـه پـه دې اړه جاسوسـي کولـه، پـه اولـس کـي بـه یـې رشـوتونه وېشـل، د پښـتنو پـه منـځ کـي د نفـاق او انتشـار پیـدا کولـو کـار کـړو. پـه دې لـړ کـي "لارنـس اف عربیـه" ډېـر شـهرت لـري چـي د ډېـره اسـماعیل خـان پـه سیمه کـي د پاونـده پښـتنو سـره پـه پټیالـه نـومي یـو کلـي کـي مېشـته شـو. ښـه لمونځونـه بـه یـې کـول، تـل بـه یـې د قـرآن مجید تـلاوت کـاوه، ناروغـانو تـه بـه یـې تعویذونـه ورلیکـل، دم او درود بـه یـې پـه چوکلـو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ځان یې د پیر کرم شاه په نامه معرفي کړی ؤ. بیا هغه ؤ چې د دې جعلي انګرېز پیر د افغانستان وطن دوست قام پرسته باچا امان الله خان باندې د کفر تور ولګاوه او په افغانستان کي یې داسې اور بل کړو چې په نتیجه کې امان الله خان له تخته لاس واخست. کله چې لارنس ډېره اسماعیل خان ته راتلو په دې دوران کي د نوشهره په سیمه کي د عیسی خېلو کلي ته د "ولهن" په نامه یو بل انګرېز د جاسوسي لپاره راغلو. هغه ځلور کاله دلته په مسجد کي امام ؤ، "اسلام اور میډیکل سائنس" نامي کتاب چې له لاهور څخه "مکتبه معراج انسانیت" اداري له خوا چاپ شوی دی د ولهن په اره ډېر د خوند مضمون شائع کړی دی. لیکي چې ولهن وایي "ما دلته یو کس پیر جوړ کړو په علاقه کي د دې پیر شهرت ویړولو لپاره حکومت د کلي وګړو ته د کلي خالي کولو الټي میټم ورکړو. خلک د دې پیر خوا له راغلو، پیر صاحب خلک له کلي خالي کولو منع کړو او ورته یې وویل که جهازونه بمباري وهم کړي د خدای په فضل به دا بمان ځای په ځای خاوري شي، چا ته به نقصان نهٔ رسېږي. هم دا وشو په مقرره ورځ حکومت په دې کلي د کاغذونو بمباري وکړه چا ته نقصان نهٔ ورسېدو، د پیر صاحب مقبولیت او احترام زیات شو". هغه په مخ کاږي چې "ولهن وایي د افغانستان د باچا امان الله خان خلاف موږ ډېر دا شان کسان تیار کړل په هغو کي یو "ملا شور بازار" هم شامل ؤ".

دې کي شک نشته چې د دې جنګ په دوران کي هم ګڼ شمېر انګرېزانو د پښتنو قبائلو، مشائخو او د روحانینو په جامو کي په فرضي نومانو جاسوسي کوله چې په هغو کي "الیګزنډر برنس" د سکندر خان او د هغه هندو النسل سېکرټري "موهن لال" د اغا حسن

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نامه په پښتون افغان وطن کې ډېر په چالاکۍ سره بې خطره د جاسوسي سفر هر تاريخ دان بيان کړی دی. هو موهن لال د دې اقرار په خپل کتاب کې کړی. هم دا شان "ميجر پوتنګر" د روحانينو په جامو کې د خليفه پائينده خان په نامه او "کپتان انډرميسن" د مشائخو په جامو کې. د جاسوسي سفر تذکره دوی په خپلو ليکونو کې په ډېر فخر او ښکلي انداز سره کړې ده. هم د دې جاسوسانو پاشلی تخم پښتنو ته تر يرغلګر انګرېزانو لښکر دومره زيات سياسي نقصان ورسا وو چې تر اوسه هغه کنډَو نۀ ډکېږي.

افسوس دا چې دا عمل او س هم دغه شان روان دی. د اسلام په سپېڅلي نامه په زرګونو کسان پښتون افغان وطن ته راغلي دي، ١٩٧٨ کال کې په افغانستان کې د سياسي بدلون سره په زرګونو امريکايي او يورپي عيسائيان او يهوديان د مسلمان مجاهدينو په جامو کې راغلو هم دوی سره عرب راغلو او په مختلفو سيمو کې دا خلګ مېشته شو. بيا يې ځايي وګړي له خپلو مېنو بې دخله کړل، د بل ځای کسان دلته کې اباد شول او لرا و بر پښتانه يې په داسي مصيبت اخته کړو چې د پښتنو خُله تر اوسه ترخه ده.

د "برکلي" په نامه دا ناول ليکونکی ځوان ليکوال زړګي عليخېل په دې کړښو کې د دې منظرعکاسي چې په کوم انداز کې کړې ده د سياست او د تاريخ د طالب علمانو لپاره ښه باا ثر زيار او د ستايني وړ کار دی. د کاميابۍ په هيله.

عبد العلي غورغشتی

۶ جون ۲۰۱۵ کراچي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زرګي "بر کلی"

ناول پښتوژبي سره سل کاله اګاهو پېژندګلو وکړه او د اردو ژبي وړومبی ناول پښتو ته هم په هغه زمانه کي ترجمه شو. ولي ناول چي څومره په یورپي نړۍ کي وده وکړه او په اولس کښي مقبول شو، دومره دلته په پښتنو کي مقبول نهٔ شو- بیا په اردو ژبه کي ناول ډېره په تُندۍ سره ترقي وکړه او په اولس کي یې ځانته مقام پیدا کړو. په یورپ او اردو دانه طبقه کي د ناول وده او دهغې ترقي د ناول په تکنیکي ساخت کي ده. ناول په اسانه او امروزه ژبه کي لیکلی شي. د ناول مثال د ستېج دی چي مکالمه هم لري، شعرونه لري او سندري پکښي راځایولی شي. ددې نه علاوه د ناول په اولس کي ځانته مقام پیدا کولو کي یوه لویه وجه دا ده چي ناول د حقیقي خلکو حقیقي واقعات په افسانوي ډول وړاندي کوي. د روس په انقلاب او د یورپي قامونو په فکري انقلاب کي ناول لوی کردار ادا کړی دی. ناول د ښځو د فکري ودي مخکښ هم دی. په یورپ کښي ښځو په وړومبي ځل ناولونه ولیکل او د لیکوالو په قطار کي اودرېدلې.

د ناول په قسمونو کي یو مهم او غوره قسم تاریخي ناولونه دي. تاریخي ناول تاریخ خو نهٔ وي، ولي د تاریخ حقیقي واقعات د کیسې په ډول لوستونکو ته وړاندي کوي. هسي خو پوهان وایي چي هر ناول تاریخي وي. ځکه چي د ناول د پاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکیسې اوپلاټ سره سره زمـان اومکـان هم ضروري وي او پـه هر نـاول کـې چـې کـوم واقعـات بیـان شـوي وي، هغـه دخپـل وخـت کلتـور، کـړۀ وړۀ، ژبـه، فکـر، ادب او د اولسـي ژوند ژواک هنـداره وي. ځکـه چـې دغـه حـالات دومـره پـه تفصـیل سـره د تـاریخ پـه کتابونو کي نۀشي موندلی.

تـاریخي ناولونـه د یوخـاص مقصـد لپـاره لیکلـی شـي او پـه تېره زمانـه کـې پـېښ شـوي ریښـتوني پېښـې پـه افسـانوي ډول وړانـدي کـوي. پـه پښـتو ژبـه کـي هسـې خـو ناولونـه ډېر کـم لیکلـی شـوي دي او بیـا تـاریخي ناولونـه خـو دنیشـت برابـر دي، پـه وړو کـي دمـالګي برابـر هـم نـۀ دي. لکـه د ښـاغلي رحـیم شـاه رحیم ناولونـه "بـي بـي مبارکـه، غـازي پیرخوشـحال، سـکندر اعظـم" د ښـاغلي غـوث خېبـري ناولونـه "داور لمبـې" او "د ابـدالي تـوره" او اوس ددې لـړۍ یـوه بلـه کـړۍ د زړګـي علیخېـل نـاول "برکلی" زمـوږ پـه لاسونو کښي دی.

زړګـي علیخېـل د وړومبـي افغـان جنـګ د زمـانې یـوه کیسـه وړانـدي کـړې ده. پـه دې نـاول کـې د دوو کلیـو د اوسـېدونکو پښـتنو خانـانو، زمینـدارو او ملایـانو واقعـات بیـان شـوي دي چـې څنګـه ځینـي خلـک د انګرېزانـو مرسـتیا لوو او د انګرېـزنـه د مراعـاتو او روپـو پیسـو د پـاره یـې خپـل اولـس پـه انګرېزانـو وځپلـو او تبـاه بربـاد کـړو. مـوږ وینـو چـې دغـه مراعـات یافتـه طبقـه نن هـم د قـام سـره ټګـي برګـي کـوي او د تـور

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپین مالکان دي. بل اړخ ته د انګرېزانو هغه چالونه يې هم برسېره کړي دي چې خپل جاسوسان يې د ملايانو او عالمانو په جامه کې رالېږلي وو. نن هم که چېري موږ د انګرېزانو خپلي روزنامچې ولولو نو هم دغه څهري راښکاره کېږي چې د پير او ملا په جامه کې يې د پښتون قام سره کومي کومي لوبي او کړې. د زړګي علیخېل په "برکلي" کې موږ ته د غه عکس ښکاره کېږي. داسي ډېر واقعات دي چې د انګرېزانو جاسوسان دې سيمي ته د ملا او عالم په جامه کې راغلي وو. لکه د سوات په "علي ګرامه" کلي کې يو فرنګي يو ولس(۱۱) کاله د جومات امامتي کړې وه او کله چې بېرته انګلستان ته لاړو نو هلته يو ورځ د يو سواتي (قمرګل) سره اتفاقي ملاؤ شو او ورته يې ويلي وو چې د علي ګرامي خلګو ته او وايه چې خپل لمونځونه را وګرځوي. دغه انګرېز به انګرېزانو ته د دې سيمي په هکله معلومات رسول. نو په دې ناول کې د ملا زمري کردار هم د داسي يو انګرېز دی. هم دغه رنګ د انګرېزانو ملګري خانان ئې هم ښودلي دي.

چونکې د ناول تقاضه وي چې حالات که ريښتوني هم وي په افسانوي ډول به وړاندي کېږي. نو زړګي هم ريښتوني واقعات په افسانوي انداز کې وړاندي کړي دي. د زمان او مکان خيال يې هم ساتلی دی او لوستونکی د تېري زمانې حالات ويني. په دې ناول کې ښاغلي زړګي د ډېر تفصيل نه ډډه کړې ده او په واقعاتو يې زور راوړی دی. په دې ناول کې که د خان جهان غوندي د مال دولت لالچي شته نو هم د هغهٔ په کور کې يو وطن

(c) ketabton.com: The Digital Library

پـال او قـام پرسـت هـم شـته چـي د وطـن لپـاره د هـر رنـګ قربـانۍ ورکولـو تـه تيـار وي. ګـوا کـې داسـي کردارونـه مـوږ تـه ډېر کـم پـه نظر راځـي او مـوږ وينـو چـي کومـو خلکـو د فرنګـي سـره مرسـته کـړې وه هغـه قـام پلـوره خلـک نـن هـم د ښـيرازۍ ژونـد تېـروي او چـا چي د فرنګــي سـره ډغـره وهلـې وه هغـه د فرنګـــي او د هغــه د بــادارانو د لاسه نن هم خوار دي.

ښـاغلي زړګـي چـي پـه کومـه موضـوع قلم پورتـه کـړې دی دا نـن هـم هغـه هـومره اهميـت لـري. د پښـتون قـام او زلمـي فکـر توجـه هـم دې اړخ تـه راګرځـول د وخـت مهمـه تقاضـه ده چـي هغـه د حـالاتو او د وخـت د غوښـتنو ادراک وکـړي. د وخـت او زمـانې سـره ځـان هـم اهنـګ کـړي او خپـل اولـس د دې نـاوړين نـه د ويسـتلو هڅـې وکـړي. د ښـاغلي زړګـي دا هڅـه او س ستاسـو پـه لاسـو کـې ده. هيلـه ده چـي زمـوږ نـور ليکـوال بـه هـم دې اړخ تـه پـام وکـړي او پـه دې لـړۍ کـي بـه خپلـي کـړۍ او پئيلی شي.

رشید احمد
پروګرام منېجر
ریډیو پاکستان مظفرآباد، آزاد کشمیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلې خبرې

پېل کوم د لوی متعال ښتن په سپېڅلي نامه چې د ارض و سماءمالک او خالق دی.

د ملګرو پښتنو په مرسته دا دی ناول ستاسو تر لاسو ورسېدی. زهٔ د دې ناول په هکله هیڅ هم ویل نهٔ غواړم، تاسو خپله دا ناول مطالعه کړئ او د خپل علمي شعور په رڼا کي د دې ناول د ښهٔ او بد پرېکړه وکړئ. هو، دا ضرور ویل غواړم چې په دې ناول کي چي کومه واقعه بیان شوې ده هغه د افغان وطن او د پښتنو سره په تاریخ کي په بېلو بېلو ځایونو کي داسي پېښي شوي دي، او لا دوام لري. خو هغو حقائقو او ځایونو ته ما د ناول (اوږدې کیسې) ښهره ورکړې ده چي زموږ نوی ځوان ادبي کهول له خپل تاریخ نه د کیسې په انداز خبر شي.

هر کیسه لیکونکی لیکوال دا هڅه کوي چي هغهٔ یو خاص مقصد و خپلو لوستونکو ته د لیک په بڼه کي وړاندي کړي. په هره کیسه کي ځای نا ځای نیمګړتیاوي وي. هو دا منم چي په دې ناول کي به هم خامخا څهٔ نا څهٔ نیمګړتیاوي وي، خو هغه نیمګړتیاوي باید چي نظرانداز کړل شي او د ناول و کیسې ته پام وکړل شي چي څهٔ مقصد لري. او زهٔ د خپلو لوستونکو نه په لوی زړهٔ دا هیله کوم چي د ناول په نیمګړتیاؤ پسي نهٔ شي ولاړ، بلکې د ناول و مقصد ته ځیر شي.

زهٔ اروابښاد څېړونکي، لیکوال عبدالعلي غورغشتي صاحب ته لاس په دعا یم چي پر دې ناول یې د میني ډک او تاریخي لیک ولیکلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چـې دا وخـت لا ژونـدی ؤ او د دې نـاول د چـاپ پـه انتظـار ؤ. (روح يـې ښاده، پر ګوريې نُور شه)

د دغـو ملګـرو د زړۀ لـه تلـه کـوروداني وايـم چـې پـه دې کتـاب کـې راسـره سـتړي شـو لکـه محتـرم درونـد ليکـوال محتـرم رشـيد احمد صـاحب، محتـرم سـليم بـنګښ صـاحب، ګـران خليـل الله تصـميم، محمـود رشـي صـاحب او د سـبا وون پښـتو ادبـي ټـولني کـوټي ټـول ملګـري چـې د دې کتـاب پـه خپرولـو کـې يـې ډېـر پـه مينـه او خلـوص کومک راکړ، يو وار بيا د زړۀ له تله مننه کوم.

نور تاسو کتاب لوستلو ته پرېږدم. په مينه او درنښت

زړګی علیخېل
سهيلي پښتونخوا کوټه اولس والي
۰۲،۰۳،۲۰۱۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېـــل

○

مـازدیګر، لمر پټېدو تـه نیم سـاعت پاتـه ؤ. د کـوز کلـي د خـان جهـان زوی بازیـد خـان د پټـي پـه پولـه ګرځېدی، یـوه نـری لښـته یـې پـه لاس کـي کلـه یـو بـوټی پـه ووهـي او کـل بـل، د ځانـه سـره کلـه کلـه یـوه سـندره هـم زمزمـه کـړي. هـم پـه دغـه پولـه د لـږ لېـري نـه دوې زنـاني پـه ټکریـو کـي پټـي د دهٔ پـه خـوا را روانـي وې. د دهٔ چـي ځنګـه پـه زنـانو نظر ولګېدی نـو د پـولي نـه شـېوه شـو او لاره یـې بدلـه کـړه، زنـاني راغلـې د دهٔ پـه ځنـګ کـي تېـري شـوې، د یـوې زنـاني مـخ لـږ ښـکاره ؤ ، د بازیـد خان سـترګي ناڅاپـه پـرې ولګېـدې، ځـهٔ ګـوري چـي د ښائسـت یـوه ملکـه ده، تـوري غټـې سـترګي، تکـه سـپینه لکـه سـپوږمی، د حیـا نـه یـې سـترګي کښـته ګـوري د خپلـي ملګـري سـره روانـه ده. بازیـد د یـوې لحظـې د پـاره ورتـه هـک پـک شـو. دهٔ کلـه هـم داسـي حسـن و جمـال پـه خپـل ژونـد نـهٔ ؤ لیـدلی. دی لـږ پـه شـک کـي شـو چـي دا خـو تـا یـو ځـای لیـدلې ده خـو چېـري دي لیـدلې ده. خـو بېرتـه زر یـې سـترګي کښـته کـړې، زنـاني تېـري شـوې خـو د بازیـد خـان زړهٔ د هغـې ښائسـتې نـازنیني سـره ولاړی. زنـاني مـخ پـه وړانـدي روانـي وې او بازیـد د شـا نـه ورتـه کتـل، پـه زړهٔ کـي یـې راغلـل چـي پسـې روان شـي او وګـوري چـي د چـا د کـور دي. هـم د زړهٔ یې ومنل او پسې روان شو.

زنـاني نـهٔ وې خبـري چـي یـو څـوک را پسـې دی. زنـاني لـه مخـه او بازید پـه ښـه فاصـله پـه پسـې ؤ. زنـاني د کـوز کلـي نـه ووتلـې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

مـخ پـه بـر کلـي روانـي وې. بازيـد هـم پسـې روان ؤ، مئينتـوب سـتړګي ورړنـدې کـړي وې، دا يـې هـم پـه سـوچ کـي نـهٔ ؤ چـي د کـوز کلي او بر کلي تر منځ اړيکي ښې نهٔ دي، خو بيا هم پسې روان ؤ.

دلتـه نـو وخـت هـم د ماښـام د لمانځـه شـو. د بازيـد بخـت کـار وکـړو، خلـګ لمانځـه تـه تللي وو. زنانـه پـه بـر کلـي کـي يـو کـور چـي د کـلا (قلعـه) غونـدي ؤ ننـوتلې. بازيـد تـه څرګنـده شـو چـي دا زنـاني د بهادرخـان د کـور دي. بېرتـه د خپـل کلـي پـه خـوا راسـتون شـو. زړهٔ يـې ولګېـدو چـي کـور خـو مـي يـې معلـوم کـړی اوس نـو درځـه بېرتـه د خپل کلي پـه خـوا. څنګـه چي د خپـل کلي پـه خـوا روان شـو نـو وريـاد شـو چـي دا خـو بـر کلـی دی او د دې کلـي سره زمـوږ د کلي اړيکي ښې نهٔ دي نـو يـې زړ د وډې نـه څادر پـر خپـل مـخ را تـاؤ کـړو، مـخ يـې پـټ کـړو چـي داسي نـهٔ څـوک مي ونـهٔ پېژني. زر زر يـې ګامونه لوی کړل او د خپل کلي په خوا روان شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

دا د کــال ۱۸۴۱ ء خبــره ده چــي انګرېــز ســامراج د لــوی پښــتون افغــان تــاتوبي پــه هکلــه يــې د راتلــونکي ســباوون پاليســۍ ترتيــب کــړي وې. پــه کــال ۱۸۳۹ ء کــي يــې د لــوی او تــاريخي وطــن د ننګيــاليو پښــتنو څخــه زخــم خــوړلی ؤ. د دۀ زخــم ورو ورو پــه جوړېــدو ؤ او ځــان يــې د غــچ اخســتلو د پــاره چمتــو کــړی ؤ. وســلې او نفــري تــه يــې زور ورکــړی ؤ چــي څــومره زياتېــدی شــي زياتــه يــې کــړي. د هندوســتان د بېلا بېلــو ســيمو څخــه يــې نفــري يعنــي پنجــابي سکهــان، هنــدوان، زرخريد مســلمانان او خپــل انګرېــزي فوځيــان پېښــور تــه راوغوښــتل او جنګــي تيــاري تــه يــې دوام ورکــړو. دۀ خپلــه جنګــي پاليســي پــه دوو برخــو وېشــلې وه، يــوه ښــکاره او مخــامخ جنګــي پاليســي او بلــه پټــه جنګــي پاليســي چــي د مــلا، پيــر، خــان، نــواب، ســردار، ملــک پــه شــکل کــي وه. دۀ دې ځــل پــه پښــتنو کــي خپــل زرخريــد ملايــان، خانــان او نــام نهــاده پيــران پرېښــي وو چــي هغــوی د دوی د راتــګ او د پښــتنو د زړونــو نــه د وطــن او ديــن اسلام جذبه وباسي او انګرېز سرکار ته لاره هواره کړي.

بــر کلــی (کلــی بهادرخــان) د جــلال ابــاد د ښــار څخــه مــخ پــه لوېديځ تقريبــاً اتلس ميلــه لېــري پــه ســرخرود اولســوالۍ کــي د غــرۀ پــه دامــان کــي ابــاد ؤ. د دې کلــي ابــادي تقريبــاً نــر او ښــځه، ماشــوم او زوړ ۳۰۰ تــه رســېدله. بهــادر خــان د دې کلــي خــان ؤ. د دې کلــي خلــګ د بهادرخــان پــه خــانۍ ډېــر خوشــحال وو. ولــي چــي د بهادرخــان دســترخوان، ســخا، مېړانــه او انصــاف تــر لېــري لېــري رسېدلی ؤ. د دۀ پــه دســترخوان بــه و هــر غريــب مســکين تــه دوه وختــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مړی، د دهٔ په دربه و هر مظلوم ته انصاف که څه به هغه هندو ؤ تر لاسه کېدو.

دي خان زوی نهٔ درلود. جائيداد يې تر حساب ‌ه تېر ؤ. بې شمېره بزګران، په کور کې يې نوکران هر هغه نعمت الله پاک ورکړی ؤ چې يو انسان يې تصور کولای شي، خو دهٔ به دا هيڅکله هم نهٔ څرګندوله چې زهٔ زوی نهٔ لرم، بلکې دهٔ به خپله لور زوی ګڼله. د دهٔ دا لور چې نوم يې پښتنه وه په دهٔ ډېره زياته ګرانه وه. پښتنه چې نوم يې پښتنه وه هم د غسې په عمل هم پښتنه وه. دي پښتنې د کلي د ملا څخه ډېره زد کړه کړې وه. کله چې دا د پنځو يا شپږو کلو وه نو دا به جومات ته د درس د پاره تلهٔ. بيا چې کله دا د لسو يا دوولسو کلونو شوه نو د کلي ملا دا د جوماته څخه بنده کړه او ملا به پخپله د خان و کور ته ورتلو او پښتنې ته به يې درس ورکولو.

هم په دغه شپو کې يوه ورځ علي ګل اکا د بهادرخان مېلمستون (حجرې) ته راغی. خان د نورو مېلمنو سره په حجره کې ناست ؤ، چې پر علي ګل اکا يې سترګې ولګېدې نو ورولاړ شو او پر غېږ يې کړو.

راځه راځه علي ګل اکا خدای دي راوله. خان ورمخ ته شو او روغبړ يې ورسره اوکړو.

علي ګل اکا د روغبړ نه پس و ټولو ناستو مېلمنو ته سلام وويلو ،په ځواب کي ټولو وعليکم ورته وويل.

علي ګل اکا خپله لکړه يوې خوا ته کښېښوده او د خان په څنګ کي کښېنستی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وايـه علـي ګـل اکـا چېـري وې، خـو هـيڅ درک دي نـهٔ ؤ؟ خـان پوښتنه ځني وکړه.

بهادرخانـه څـهٔ درتـه ووايـم. تللـی وم د لـور کـور تـه. علـي ګـل اکا په سړه اسوېلي ورته وويل.

دا خو ډېره ښهٔ خبره ده،نو کله له خېره راغلې ؟

پرون ماخوستن راغلم.

ښــه نــو څنګــه وه لواړګــه[1] ؟خېـر خېريـت ؤ پکـي ؟لــور او زوم دي څنګه وو ؟

ښه ؤ... علي ګل اکا د مايوسۍ په انداز کي ورته وويل.

علـي ګـل اکـا يـا خـو ډېـر سـتړی يـې او يـا خـو يـوه کيسـه ضـرور شـته چـي داسـي ځـواب دي راکـړ و. خـان پـه تجسـس کـي پوښـتنه ځني وکړه.

بهادرخانـــه څـــهٔ درتـــه ووايم،هلتـــه مـــي عجيبـــه خبـــري واورېدې..... علي ګل اکا ورته وويل.

څنګــه عجيبــه خبــري ؟ خېــر خــو دی، هغــه لــور خــو دي خوشحاله ده ؟ خان بيا پوښتنه ځني وکړه.

هو شکر هغه ډېره خوشحاله وه، خبره بله ده.

څهٔ خبره ؟

مــا هلتــه د خلګــو د خُلــې واورېــدل چــي انګرېــزان بيــا راروان دي او د دې واره هغــوی ډېــره ښــهٔ تيــاري هــم نيــولې ده، هغــوی د کرنـل ونـډ، د سـکهانو (پنجابيـانو) او انګرېزانـو مـړو د بـدل پسـې راروان دي....علي ګل اکا ورته وويل.

---

[1] : لواړګه په خېبر ايجنسۍ، خېبر پښتونخوا کي د تورخم سره تړلې علاقه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

علي ګل اکا که دا سي وي نو موږ هم څه بنګړي نه دي په لاس کړي. هم هغسي به يې ذليل کړو لکه اوس اوس په دې کال کي مو ذليله کړل، او بله دا چي که دا خبره رښتيا وي نو انګرېز به دې واره ښه په طاقت سره ميدان ته را دانګي. خان په ځواب کي ورته وويل.

د کوټې په کونج کي ناست د کلي يو سپين ږيري پر خان غږ کړو چي؛

بهادر خانه! دا خبره تېره مياشت هم علي ګل کړې وه خو انګرېز خو پرېږده د انګرېز سپي مي هم لا نۀ وليدو.

جانو اکا! ته نۀ يې خبر که دي ځان اچولی دی. کله چي زموږ د ازادی تحريک پيل شو نو دې علي ګل اکا به د دې تحريک تبليغات کول. بيا چي کله موږ په کابل کي د شجاع الملک او انګرېزانو غاښونه ورمات کړل نو هم دې علي ګل اکا زموږ د غازيانو پر زخمونو مرهم ايښودو. د علي ګل اکا خبره زۀ هيڅکله هم نۀ شم غور ځولی.

زما په ياد دي چي کله د انګرېزانو فوځ په دې لاره تېښته کوله نو زموږ مجاهدينو هغه ټول مړۀ کړل. په شمېر اوولس (۱۷) زره کسان وو، جانو اکا! اورې اوولس زره کسان. خان، جانو اکا ته په ډاډ دا خبره وکړه.

نو په هغو کي مو يو څو کسان ولي پرېښودو؟ جانو اکا سوال ځني وکړ.

هو په هغو کي مو لس وو که دوولس ژوندي پرېښودل. په هغو کي يو ډاکټر برائيډن ؤ او يو څو نور کسان، دا موږ ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

اکبرخان (وزیر اکبرخان) لـه خـوا امـرؤ. خـان پـه ځـواب کـي ورتـه وویل.

د دې وجه څۀ وه؟ یو چا د بلي خوا سوال وکړ.

د دې وجـه دا وه چـي انګرېزانـو تـه دا څرګنـده شـي چـي مـوږ د دې خـاوري د پـاره څـۀ څـۀ نـۀ شـو کـولای او دوی تـه زمـوږ د طاقـت عینـي شـاهد هـم ضـروري ؤ چـي افغانـان څـومره غېـرت منـد دي او بلـه دا چـي افغـان هیڅـوک نـۀ شـي غلامـولای، هـان زمـوږ بد قسـمتي دا ده چي زموږ واکداران صحیح خلګ نۀ دي راغلي.

تـا نـۀ وکتـل کلـه چـي مـوږ کابـل فـتح کـړنو شـجاع الملـک ورک شـو. مـوږ د هغـه زوی فـتح جنـګ د وطـن پـر تخـت کښـېناؤ خـو هغـه هـم د انګرېـز غـلام وختـو او پـه شـپه شـپه کـي د شـپنو پـه جامـه کـي لـه کابلـه وتښـتېدو او دلتـه جـلال ابـاد تـه راغلـو. دا زمـوږ بـد بختي ده چـي مـوږ یـو صـحیح مسـلمان باچـا نـۀ کـړو پیـدا چـي د دې انګرېزسـامراج غاښـونه یـې ورمـات کـړي وای. هـان اکبرخـان د دې وطـن پـه صـحیح معنـا بچـی دی. هغـه د وطـن د ازادۍ بیـرغ جـګ سـاتلی دی. بایـد چـي مـوږ د اکبرخـان ملاتـړي شـو او د دې وطـن پـه ننـګ کـي وړه پـه وړه د اکبرخـان سـره روان شـو. علـي ګـل اکـا چـي کومـه خبـره راوړې ده هغـه کېدای شـي چـي سـل پـه سـله صـحیح وي. بایـد چـي مـوږ لـه ننـه څخـه تیـاري ورتـه ونیسـو. خـان وټولـو تـه د نصیحت په توګه وویل.

بهادرخانه! تۀ یو کار وکړه. علي ګل اکا ورته وویل

هغه لکه څنګه؟

هغـه لکـه داسـي تـۀ یـو څـوک جـلال ابـاد ښـار تـه ولېـږه هغـه دي هلتـه ټـول حـال معلـوم کـړي. بیـا تـۀ داسـي وکـړه چـي اکبـر خـان تـه یـو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خط ولېږه. په هغه کې ټول تفصیل بیان کړه او د هغه ځواب طلب کړه چې څۀ کول پکار دي. علي ګل اکا ورته مشوره ورکړه.

دا خو دي ډېر ښه راته وویل. علي ګل اکا زۀ به انشاء الله هم دا اوس یو څوک ولېږم. څنګه دي خوښه ده؟ خان ورته وویل.

زما خود خوښه ده. او باید چې د دې خلکو هم پوښتنه وشي. علي ګل اکا د ناستو خلکو خوا ته اشاره وکړه.

زموږ خو خود خوښه ده. باید دا کار یو داسې زمه وار ته وسپارل شي چې هغه موږ ته صحیح معلومات را ورسوي. په ناستو خلکو کې یو سپینږیري دا خبره وکړه.

نو سمه ده، زۀ به د حاجي غلام و زوی ته دا کار ورسپارم که د حاجي غلام دا خوښه وي. څنګه حاجي صاحب خوښه دي ده که نۀ؟ خان د حاجي غلام اکا و خوا ته په کتو کې دا خبره وکړه. کوم چې د کوټې د دروازې سره ناست ؤ.

د خیر کار او پوښتنه؟ زۀ څه مجال لرم چې خپله خوښه نا خوښه وو ایم. زۀ به خپل زوی انشاء الله خامخا د رالېږم، تۀ بې غمه اوسه، هغه ډېر بیداره عسکر دی، که پوهه شوې. حاجي غلام اکا د خپل ځای څخه راجست شو، په دوو تلو کښېنستی او په ډېر ډاډ یې و خان ته دا خبره وکړه.

خوشحاله اوسې ستاغم دي خدای نۀ را باندې وینې. هو دا منم چې زوی دې ډېر هوشیاره او باتوره ځوان دی، په دې خو مې د هغه خبره وکړه، تۀ ورشه او زوی دې زر تر زره را ولېږه، وخت نۀ لرو باید چې د وخت له مخه موږ تیاري ونیسو. خان حاجي غلام اکا ته ځواب ورکړ او نورو خلکو یې هم تائید وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

د غرمې وخت ؤ، ګرمي هم دومره زياته نۀ وه، ولې چې تېر ماخوستن باران شوی ؤ، هوا لږ غوندې خونکه وه، په کوز کلي کې د کلا په څېر د يوه غټ کور په يوه کوټه کې بازيد خان پر بستره ستوني ستخ پروت پورته چت ته يې ځير ځير کتل او د خيالونو پر نيلي سپور يوه دنيا يې جوړه کړې وه. په دې دنيا کې دی او د دۀ سره يوه نازنينه وه چې دۀ په خپل ژوند کې صرف دوه واره ليدلې وه. دۀ ته ورپه ياد شو چې دا خو هغۀ پېغله ده چې دۀ دوه کاله مخ کې د انګرېز سامراج خلاف په جنګ کې ليدلې وه. اول واريې په جنګ کې هغه وخت ليدلې وه کله چې دې نازنينې و ټپيانو ته پټۍ ورلګولې. دا ځوان هم لږ غوندې زخمي شوی ؤ، دې نازنينې دۀ ته پټۍ لګولې وه، دۀ چې کله دا نازنينه وليدله نو خپل معمولي زخم يې هېر شو. دې نازنينې د دۀ په زړۀ کې ځای جوړ کړو او دی دا وخت د هغې نازنينې په خيالونو کې ورک ؤ چا چې د دۀ پر زخم مرهم لګولی ؤ. دوې ورځې مخ کې يې بيا په خپل کلي کې اوليدله او ځان ته يې معلومه کړه چې د چا د کور ده. دا مينه د يوې خوا مينه وه. د آبلې خوا خو هيڅ اشاره هم نۀ وه. بازيد د ځان سره سوچ کاوه چې څنګه به خپل د مينې اظهار ورته کوم؟ څنګه به يې خپلوم؟ دا سوچونه وو چې شپه او ورځ يې وهل.

بازيد خان د کوز کلي د خان، خان جهان زوی ؤ. پلار د دۀ د پاره هر نعمت راوړی ؤ، هر نازيې اخستی ؤ، صرف دومره به يې ځنې غوښتو چې له جنګه لېرې شي. خو دا ځوان چېرې له جنګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لېـري کېـدا ی شـو. د دهٔ پـه زړهٔ کـي د وطـن او سـپېڅلي ديـن جذبـه وه. دا جذبه چېري سرېدی شوه.

بازيـد پـه خپلـو سـوچونو کـي غـرق ؤ چـي پـلار خـان جهـان کوټې ته را ننوتی. پر بازيد يې غږ کړو چي؛

بازيده، او بازيده

جـج، جـي بابـا. بازيـد يـودم د خپلو سـوچو څـه و اصـلي دنيـا تـه راغی.

څـهٔ سـوچونه وهـي. خـان جهـان لـږ پـه تُنـده لهجـه کـي ځنـي وپوښتل.

هيڅ نهٔ بابا. دغسي پروت وم.

نـن ماخوسـتن څـه مېلمانـه دي. يـو پسـه حـلال کـړه او صـادين اشپز ته حال ورکړه چي راشي او ښه کبابونه پاخه کړي.

سمه ده، بازيد خان جهان ته ځواب ورکړو.

خـان جهـان هـم د دې خبـري سـره سـم ولاړی. بازيـد بيـا سـوچونو تـه دام ور واچـوی خـو سـوچونه يـې پـه دام کـي نـهٔ شـو راګيـر، دی هـم ولاړ شـو او د کـور و هغـه څنـډې تـه ولاړی چېـري چـي پسـونه ولاړ وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

مازدیګری ؤ......

پښتنې د کور د کاره ځان خلاص کړی ؤ، هغه په خپله کوټه کې ناسته په رخت یې ګل دوزي کوله، په کوټه کې د ډیوې رڼا د پښتنې په مرسته کې ځان داسي روښانه ساتلی ؤ لکه د ځوار لسمي سپوږمۍ چي و یوه مسافر ته د خپل منزل لار ورښیي.

دا خپل په کار کي دومره مصروفه وه چي د کوټې و دروازې ته یې هم پام نهٔ ؤ. پلار بهادرخان په دروازه کي ولاړ په ډېر ناز یې خپلي لور پښتنې ته کتل. دهٔ ته د پښتنې د ماشوم توب هغه وخت ورپیاد شو کله چي به دا د مور په غېږ کي وه او هغه به هم دغسي د پښتنې په ناز کي مصروفه وه. خپل په چاپېریال به هیڅ نهٔ وه خبره. هم دغسي به بهادرخان خپلي ګراني مېرمني ته ولاړ په مینه کتل. د دهٔ مېرمن تېر کال د یوې ناروغۍ له ستمه د دې دنیا څخه کوچ کړی ؤ. د هغې بېلتون بهادرخان او پښتنې ته ډېر زیان رسولی ؤ. بهادرخان چي به کله یوازي شو نو د خپلي ګراني مېرمني په یادونو به یې ځان غولولو. خو چي کله به یې پر پښتنې سترګي ولګېدې نو به یې زړهٔ بېرته خوشحاله شو. د مېرمني غمجن یادونه به ترینه لاړو او د لور پښتنې خوږه خندا به ورته په مخ کي خوره شوه.

بهادرخان له ډېره وخته په دروازه کي ولاړ لور ته کتل، اخر یې خپلي غاړي تازه کړي.

پښتنې چي کله د خان غږ واورېدو نو جسته راپورته شوه خان لاله تهٔ؟ راځه. پښتنې زر قالین ورته سم کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نـهٔ نـهٔ بچیـه خپـل کـار کـوه، ناحقـه مـي لـه کـاره وباسـلې. خـان پـه هغه ځای ولاړ ځواب ورکړو.

کارونـه خـو هـر وخـت کېـږي خـو د خـان لالـه سـره مجلـس کلـه کلـه. ولـي خـان لالـه مـوږ تـه دومـره نـهٔ دی خـلاص لکـه چـي دې کلـي ته خلاص دی. پښتنې په مسکا کي ورته وويل.

نـهٔ بچیـه داسـي نـهٔ ده، تـهٔ زمـا د وجـود برخـه یـې، زمـا روح یـې، روح او وجـود هیڅکلـه هـم نـهٔ شـي جـلا کېـدای، چپ لـه مرګـه. خـان په ځواب کي ورته وويل.

خـان لالـه زهٔ مـنم چـي زهٔ او تـهٔ یـو ځـان او دوه وجـوده یـو، هسـي مـي تـهـو کي درسـره کـولې، تـهٔ راشـه دلتـه کښـېنه، لـږ مجلـس راسـره وکړه. پښتنې بیا په مسکا ورته وويل.

خان راغی او د دې په څنګ کي په قالین کښېنستی.

بچیـه تـهٔ ډېـره لـه کـوره مـهٔ وزه، حـالات ټهیـک نـهٔ دي، خـان د نصیحت په توګه ورته وويل.

ولـــي خـــان لالـــه! خیـــر خـــو دی ، تـــهٔ ماتـــه پرېشـــان غونـــدي ښکارې.

هیڅ خبره نهٔ ده، هسي مي تاته ویل چي ډېره مهٔ وزه.

ټهیـک دی تـهٔ چـي څنګـه وایـې هغسـي بـه کېـږي، خـو زهٔ ګـودر او د ګل میني کره ضرور ځم، زما هلته ښه سات تېرېږي.

سـمه ده هلتـه د تلـو اجـازه تاتـه شـته. خـان پـه مسـکا کـي ورتـه وويل.

پښتنه هم خوشحاله شوه او له ځایه ولاړه شوه.

زهٔ ځـم تالـه مـړی را اخلـم، ټولـه ورځ دي د خلګـو پـه خـدمت کـي تېره کړې ده. پښتنې د ولاړېدو سره سره ورته وويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا بچیه ! زهٔ مور یم، زما خوا ته هیڅ نهٔ کېږي....... تهٔ داسي وکړه چي یوه پیاله ترخې چای راجوړي کړه، لږ به مي ستړیا پري وسا شي. خان په مینه پښتنې ته وویل او د کوټې و دېوال ته یې ډډه ایله کړه.

سمه ده خان لاله اوس به یې زغرد درته پخې کړم. پښتنې دا خبره وکړه او د اشپزخانې خوا ته روانه شوه. خان هم خدای خبر چي د کومو سوچونو و سمندر ته لاهو شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

د خان جهان په حجره کې يو ملا ناست ؤ او ګېر چاپېره د کلي علاقې خلک راغلي ناست وو. دې ملا ته نزدې مخامخ يو سپين ږيرى ناست ؤ او ملا ته ګويا نؤ چې؛

ملا صاحب! زما غرې خوږېږي، څه په وکړم خو د لمانځه يې لا ايستلى يم. ته يو دم يا تعويذ راکړه چې دا خپل لمونځ خو په کراره ځني وکړم له دې ميرات مړي دړده.

کاکا! خود به دي غرې خوږېږي. جنګ د باچهانو ترمنځ دى او په کي غور ځې ته، کرار پر کور کښېنه، تسبې راواخله او الله الله کوه، دا دنيا به دې هم سمه شي او هغه دنيا هم، پوه شوې.

ته يا هم يو دم راباندې وکړه. سپين ږيري ورته وويل.

سمه ده وبه يې کړم خو زما پر خبره به هم عمل کيږي.

خود به يې کوم. ملا خو د خداى د لارې ترمو ږښه خبروي.

ملا صاحب په سپين ږيري دم وکړى. سپين ږيرى ولاړ شو او ولاړى. يو ځوان ورا نزدې شو او ملا ته يې وويل چې؛

ملا صاحب اولاد نه لرم، ته يو تعويذ راکړه چې خداى اولاد راکړي.

اولاد به دې څنګه کېږي چې نفس دې د باچا د غنمو په خوړلو سوړ دى. د باچا غنم ساړه دي ساړه، او د خپلي باچهي د پاره يې ستا سو پر وجود نو خپله ماڼۍ جګه درولې ده. دى لګيا دى د انګريز سره جګړه کيي هغه هم ستاسو د بازو په زور. کله يې دا پوښتلي دي چې اولس مې څه مجبورى، ناروغۍ او ستونزې لري. بس خپله باچهي د رباندي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګوري او تـهٔ لا لګيـا يـې د هغـه د بـاچهي د سـاتلو د پـاره بچـی غـواړې هـان. ملا ډېر په تُند لهجه دا خبري وکړې. ځوان حيران شو چي په ملا څه وشو.

مـلا صـاحب د باچـا او د انګرېـز د جنګـه مـي توبـه ده، تـهٔ ما تـه تعويـذ راکـړه چـي خـدای اولاد راکـړي. د وادهٔ مـي ۵ کالـه شـوي دي. سـتا نـوم مـي واورېدی چي ستا پـه خُلـه او دم کـي شـفا ده نـو درتـه راغلـم. بـس تـهٔ بـه يـې کيې خدای به يې کيي. ځوان ورته په زاری شو.

تعويذ در کوم خو د جنګه به ډډه کيې، کنې تعويذ کار نهٔ کيي.

درتـه ومـي ويـل چـي د آپـلار مـي لا توبـه ده چـي د باچـا د پـاره بـه جنـګ کوم.

سـمه ده، آن دا واخلـه، دې تـه بـه دري سـپين او دوه تـور پوښـونه ورکـړې، بيـا بـه د څرمن يـو پـوښ ورکـړې او پـه غـاړه بـه يـې کـړې. خـدای بـه اولاد درکړي.

مـلا صـاحب سـتا يـې کـورودان، څـو شـکرانه دي شـوه؟ ځـوان ورتـه وويل.

زما شکرانه دا ده چي جنګ به نهٔ کيې بس.

تـهٔ بېغمـه شـه مـلا صـاحب. چـي يـو وار مـي وويـل بيـا نـو د چـا پـلار هـم پـه ما جنګ نهٔ شي کولای.

ځـه ورځـه پـه مخـه دي ښـه. مـلا صـاحب ځـوان رخصـت کـړو. مـلا صـاحب څنګ تـه ناسـت خـان جهـان تـه سـترګه وو هلـه هغـه پـوه شـو چـي مـلا صاحب څهٔ ويل غواړي نو يې پر خلګو ږغ کړو چي؛

ورونـو ! مـلا صـاحب ډېـر سـتړی دی تاسـو داسـي وکـړی چـي سبا لـه خېـره راشـئ. نـن بـه مـلا صـاحب لـږ آرام وکـړي. خلـګ هـم ولاړ شـول او ولاړل. پـه کوټـه کـي يـو مـلا صـاحب او بـل خـان جهـان پاتـه شـول دواړو يـو بـل ته وکتل او ويې خندل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

انګرېز دې ځلې په ډېر لوی طاقت او جنګي سازوسامان سره په کابل د برید کولو تیاري کړې وه. د ازادۍ د تحریک مشر وزیر اکبرخان هم هرې خوا ته قاصدان استول. هغه دې ځلې انګرېزانو ته ډېر ښه دام جوړ کړی ؤ. د انګرېزانو بې شمېره فوځیان دۀ په تېر جنګ کې بندیان کړي وو. د کابل د شاوخوا سیمو خلک په ګڼ شمېر تعداد کې د تحریکِ ازادۍ په لښکر کې شاملېدو. کله چې انګرېزانو دا ولیدو نو یې په تېښته کې د ځان خیر وګڼلو.

د جنرل پالک په مشرۍ کې انګرېز له کابله وتښتېدو. دلته په جلال اباد کې انګرېزانو خپل ظلم ته دوام ورکړو. په ښار او شاوخوا سیمو کې د تحریکِ ازادۍ د مجاهدینو او د انګرېزانو ترمنځ په وار وار جنګونه روان وو.

دا د کال ۱۸۴۲ء د مئۍ میاشت وه. په کلي بهادرخان باندې د انګرېزانو (بشمول پنجابي سکهـ) یو ډېر لوی ریجمنټ (د فوځ دستې) حمله وکړه. د کلي خلکو په مېړانه د کلي دفاع وکړه. بهادرخان د کلي د لښکر سالار ؤ، د کلي ملا چې په اخونزاده مشهور ؤ وړه په وړه یې د بهادرخان سره د جنګ سنګر تود ساتلی ؤ. علي ګل اکا، جانو اکا، غلام اکا ټول په دې ننګ کې شامل وو. ځوانان یو تر بله د مېړاني او د غېرت تاج پر سر د ایښولو هڅه کوله.

پښتنه د ګل میني او نورو پښتني مېرمنو په مرسته د سنګر د ټپیانو په ټپونو یې ملهم لګاؤ، کله به یې مجاهدینو ته اوبه ور

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړلې، کله به یې له خپله کوره د توپک کارتوس که د کوم چا سره به توپک ؤ ورسوو. د پلار سره سمه وړه په وړه د وطن د ازادۍ په ننګ کي ولاړوه.

بازید په نقاب کي پټ د بر کلي د مجاهدینو سره په دې ستر کار کي شریک ؤ، دی د پلار د نظریې مخالف ؤ، دهٔ د پلار توپک راپټ کړی ؤ، کارتوس د خان د کوره وړ رارسېدل، خو په دې ټول واقعه کي د دهٔ ستر ګي پر هغه چا برابري وې د کوم چا د پاره چي دهٔ د پلار توپک راپټ کړی ؤ. حالانکې د دهٔ پلار خان جهان د انګرېزانو سره صلح کړې وه. هغه خپل کلی انګرېزانو ته سپارلی ؤ. انګرېزانو د دهٔ د کلي د هر کور ښځه خپلي ارام ګاوي جوړي کړي وې. د کلي په شا وخواکي یې پوستې (مورچې) جوړي کړي وې.

د جنګ ښځه دوې اوونۍ مخ کي بهادر خان و خان جهان ته حال لېږلی ؤ او ورته یې ویلي ؤ چي جهاد ته ځان تیار کړه. اول خو خان جهان هو ورته وکړه خو بیا وروسته د دهٔ کره ښه مېلمانه ولیدل شول. په هغو کي یو ملا هم ؤ. دا ملا، ملا زمری نومېدو. دې ملا د کلي په جومات کي لمونځ ورکول پېل کړو. زوړ ملا خدای خبر چي چېري ورک شو. دې ملا به د غازي وزیر اکبر خان خلاف خبري کولې. انګرېزان به یې انسان دوسته، امن پسنده، انصاف داره او د دې وطن دوستان ګڼل.

دغه دوران روان ؤ چي یوه ورځ بهادر خان علي ګل اکا او اخوندزاده صاحب وخان جهان ته ولېږل. دوی خان جهان د جنګ له پاره نهٔ کړو قائل. د خان جهان په مېلمستون کي دا بحث

(c) ketabton.com: The Digital Library

شروع ؤ چې ملا زمري راغی. خدای خبر چې چا خبر کړی ؤ چې د خان جهان په مېلمستون کي داسي کیسه شروع ده.

د سلام و دعا نه پس خان جهان د علي ګل اکا او اخوندزاده صاحب تعارف ورته وکړو او هغه خبره یې هم ورته وکړه د کومي خبري د پاره چې دوی دواړه راغلي وو.

ملا زمري چې دا واورېدل نو یې په ډېر ادب او احترام خپلي هغۀ خبري پیل کړې د کومو خبرو چې دی دې کلي ته راغلی ؤ.

علي ګل اکا او محترم اخوندزاده صاحب! تاسو به خبر یاست یا نۀ یاست خبر چې دا خلک زما مطلب انګرېزان د څۀ د پاره دلته راغلي دي. انګرېزان څۀ وحشیان نۀ دي چې خلک خوري، هغوی د انسانانو تر منځ دوستي جوړوي، دلته به پاخه پاخه سړکونه جوړ شي، خلکو ته به روزګار تر لاسه شي، تۀ ورشه په هندوستان کي وګوره څومره امن، خوشحالي، وروري او ترقي روانه ده، باید چې موږ و انګرېزانو ته څه ضرر ونۀ رسوو، دا جنګ د باچهانو دی، هغوی د خپل تخت د پاره ما و تا جنګوي، خپله د کلا په څېر په غټه ماڼۍ کي ناست وي، مړو موږ، تېپیان کېږو موږ، زموږ بچیان یتیمان کېږي، لاکن ګټه و دوی ته رسي، د دوی بچیانو ته رسي، باید چې موږ په دې خبرو سر سره خلاص کړو، باید چې موږ او لس په دې غوبل کي ځان نۀ کړو شریک.

د دې خبرو اورېدلو سره اخوندزاده صاحب ولاړ شو او علي ګل اکا ته یې وویل؛ راځه علي ګل اکا، خان جهانه موږ ته اجازه راکړه، موږ به ستا او د زمري ملا په خبرو غور وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هـو ولـي نـۀ خـو د ، کـه څـه ضـرورت وي مـو ږ بـه پخپلـه ستا سـو کلـي تـه د رشـو ، کـه څنګـه خـا ن جهانـه. مـلا زمـري د خوشـحالۍ پـه اندازکي وويل او بيا يې خان جهان ته مخ را واړوی.

هـو هـو بالکـل دا خـو د خيـر کـار دی، خلـګ لـه مرګـه سـاتل خـو ډېر لوی کار دی. خان جهان ورته وويل.

مـو ږ تـه راکـړئ اجـازه مـو ږ ولاړو ،تا سـو خپـل مجلـس وکـړئ، دخـدای پـه امـان. اخونـد زاده صـاحب دا خبـره پـوره کـړه او روان شو .

سـمه ده پـه مخـه مـو ښـه، بيـا مـو ږ تـه حـال راکـړئ. مـلا زمـري ورتـه وويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

یعني انګرېز خپل زار په دې علاقه کې پاشلي دي. خان و اخوندزاده صاحب ته د سوچ وهلو پس دا وویل.

هو خانه! دا سړی ډېر زیات مشکوک دی، یوه میاشت مخ کې زۀ د خان جهان د مور فاتحه ته تللی وم نو د خان په مېلمستون کې زاړۀ قالینان هوار ول، اوس چې مو وکتل نو یې قالینان، د دربچو پرد ې هغه هم هندوستانۍ، د خان جامې، څادر، لونګۍ هر څه نوي وو. اخوندزاده صاحب ورته وویل.

اخوندزاده صاحب دا د انګرېز زرخرید دي، له دوی څخه به ځان او د کلي علاقې هر سړی هر ځوان حتی چې ماشومان به لا هم ځني ساتو، د دغسې خلکو له لاسه د اسلام او د دې لوی تاریخي قام نوم بدنام دی، یو موږ یو چې د وطن او دین دفاع کوو او بل د دوی رنګه خلک دي چې د دین او د وطن د دښمنانو سره د څو پیسو او اسائشو په خاطر ټول ایمان ناموس او ننګ خرڅ کړي، خیر ښه شو چې د خان جهان څهره رامعلومه شوه، اوس نو باید چې موږ خپله تیاري ونیسو. خان ورته وویل.

دا د هغه وخت کیسه ده چې انګرېز لا دې کلي ته نۀ ؤ راغلی. خو انګرېز خپل زرخرید خلک په دې علاقو کې د ملا او پیر په جامو کې خپاره کړي وو. انګرېز د ملا او پیر سره سره د کلي علاقو با اثره خلک هم د ځان ملګري کړي وو. خان، ملک، سردار، نواب رنګه خلک یې د ځان غلامان کړي وو. د ډېرو خلکو خواهشات یې ورپوره کړي وو. نام نهاده نوابان، سرداران، ملکان او خانان یې د خپلو ګټو د پاره جوړ کړي وو. د پښتانه قام

(c) ketabton.com: The Digital Library

اصل نوابان، سرداران، ملکان او خانان یې د دغسي بې ناموسه مشرانو په لاس ورو ورو ختمول پېل کړي وو. ملا په هغه وخت کي د یو باچا حېثیت درلود. د دۀ خبره بلا تحقیق د قران توری بلل کېدی. ساده پښتون اولس د داسي ملایانو د ضمیر فروشۍ نه خبر نۀ وو. خبرېدو به څنګه؟ که چا رښتیا خبره کوله نو هغه به مرتد او کافر ګڼل کېدو. ساده پښتون په دې څۀ خبرۀ چي د ملا په جامه کي ماته د انګرېز روزلی جاسوس یا تنخوادار راغلی دی. هغه په دې څۀ خبرۀ چي د دې ملا په اوږه انګرېز توپک ایښی دی. هغه ملایان او بزرګان څوک چي د تحریک ازادۍ په لارکي دنګ ولاړ وو هغه به یې په څۀ نا څۀ پلمه یا طرِیقه ختمول د دوی مقدس مقصد او دنده وه. هم په دې مقدسه خلګو کي یو ملا زمری هم ؤ چي انګرېز سامراج د وطن د وګړو د غلامولو د پاره د ځان سره په دې مقدسه کار کي شریک کړی ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

مـازدیګر لمـر پټېـدو تـه نـیم سـاعت پاتـه ؤ چـي سـخي بزګـر د خـان د ځمکـو نـه د کـور پـه خـوا روان شـو. هغـه د پټـو پـه پولـه بیلچـه په اوږه روان ؤ چي د شا د خوا غږ په او شو،

سخي، آ سخي،

دهٔ چـي شـاته وکتـل نـو د کلـي مـلا اخونـدزاده صـاحب یـې تـر سترګو شو نو ورته ودرېدی.

اخونـدزاده صـاحب هـم ورتـه راغـی او د سـلام نـه وروسـتو هـم په هغه خوا ورسره روان شو په کومه خوا چي سخي بزګر روان ؤ.

اخونـدزاده صـاحب څنګـه یـې او دې خـوا تـه څنګـه را چکـر شوې؟ سخي ښه په مسکا ځني پوښتنه وکړه.

سـخي جانـه سـتا پسـې راغلـی یـم، د یـوې خبـري معلومـات مـي درڅخه کوی؟ اخوندزاده صاحب په ځواب کي ورته وویل.

خیر څنګه معلومات؟

هغـه داسـي چـي سـتا پـه خیـال د کلـي څـو ځوانـان داسـي شـته چي په دې کلي قربان شي؟ اخوندزاده صاحب سوال ځني وکړ.

اخوندزاده صاحب زهٔ ستا په خبره نهٔ شوم پوه؟

زمـا د خبـري مطلـب دا دی چـي د انګرېـز سـترګي بیـا سـرې شـوي دي، هغـه د غـچ اخسـتلو لـه پـاره تیـاري نیـولې ده او مـوږ هـم د تېـر وار رنګـه د دهٔ سـترګي ویسـتل غـواړو. اخونـدزاده صـاحب پـه ځواب کي ورته وویل.

اخونـدزاده صـاحب تـهٔ هـم باچـا سـړی یـې، څـوک د دې طوفـان مخ ته ودرېدای شي. سخي ورته وویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولـي مـوږ د دې باطـل طوفـان مـخ تـه مخکـي نـهٔ یـو ودرېـدلي ؟ ایـا دا زمـوږ اول وار دی ؟ اخونـدزاده صـاحب پـه ځـواب کـي ورتـه وویل.

هغـه خـو ټهیـک دی، لاکـن مـا خـو اورېـدلي دي چـي دې ځلـي انګرېـزپـه ډېـرلـوی طاقـت او قـوت سـره پېشـقدمي کـوي. سـخي ورتـه وویل.

باطـل چـي هـر څـومره طـاقتور شـي د حق مـخ تـه هیـڅ نـهٔ دی، او بلـه دا چـي د حق کومـک الله پخپلـه کـوي، تـهٔ دا راتـه ووایـه چـي دا ځلـي بـه څـومره ځوانـان د تنـګ و سـنګر تـه را تیـار کـړې؟ اخونـدزاده صـاحب سوال ځني وکړ.

اخونـدزاده صـاحب تـر اوسـه مـي هیڅـوک لا هـم نـهٔ دي لیـدلي چـي پـه دې هکلـه دي سنجیده وي، زمـا پـه خیـال چـي دې ځلـي بـه دا کلـی د انګرېزانـو خـلاف نـهٔ ودرېـږي. سـخي پـه ځـواب کـي ورتـه وویل.

سـخي تـهٔ معلومـات وکـړه او سـهار د خـان کـوټې تـه راشـه. اخوندزاده صاحب ورته وویل.

اخوندزاده صاحب که خفه کېږې نهٔ زهٔ دا کار نهٔ شم کولی.

ولي ؟

د ولـي خبـره نـهٔ ده، خبـره دا ده چـي زهٔ د دې ځمکـو نـه یـوه خـوا تـه هم نـهٔ شـم تـلای، زهٔ دومـره مصـروف یـم چـي خپـل ماشـومان پـه اوونـۍ (هفتـه) کـي یـو واریـا دوه وار وینـم، دې ځلـي مـي معـاف کـړه، کـه موقـع پـه لاس راغلـه نـو ضـرور بـه سـتا پـه بنـه درشـم. سـخي پـه ځـواب کـي ورته وویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمـا پـه بنـه نـهٔ، د دیـن او د وطـن پـه بنـه ورشـه، زهٔ سـتا پـه خبـره پـوه شـوم ماتـه اجـازه راکـړه چـي د مابنـام د لمانځـه وخـت را قریـب دی، زهٔ درنـه ځـم جومـات تـه، خو کـه فرصـت دي ومونـدو نـو یـو وار د خان کوټې ته راشه. اخوندزاده په تلو کي دا خبره ورته وکړه.

بالکـل اخونـدزاده صـاحب خـود بـه درځـم، دا هـم د خـان کـار دی، څـه وکـړم دې ځلـي زهٔ خـان پـه دې کـار سـخت مـامور کـړی یـم، خفه نهٔ شې. سخي پسې غږ کړو.

سـمه ده زهٔ درنـه لاړم، د جومـات وخـت نـزدې دی. اخونـدزاده صاحب یوې خوا ته روان شو او دا یې وویل.

د اخونـدزاده صـاحب د تلـو نـه پـس سـخي پـه مسـکي کـي د ځـان سـره وویـل چـي، اخونـدزاده صـاحب تـهٔ څـهٔ خبـر یـې چـي څـهٔ کېږي.....

د دې ویلو سره سم سخي د پټو په پولو د کور په خوا روان شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

بازيد د کلي په پټو کي د يوې وني وډډ ته څنګ وهلی د کلي نه لېري يو ازي ناست د خپلي نازنيني په ياد کي شپېلۍ يې غږوله. دۀ په شپېلۍ يو داسي غمګين سُر چېړلی ؤ چي انسان يې بې خوده کوو. دۀ هم دغه سُر اخستی ؤ چي د شا له خوا د دۀ ملګری فضل چي د دوی د بزګر زوی هم ؤ راغی او د دۀ شاته پټه خُله ودرېدی. دۀ هم د بازيد د شپېلۍ په خوږ غږ غوږ نيولی ؤ. فکر يې وکړو چي بازيد خو د دې له مخه داسي خوږه شپېلۍ نۀ وهله نن ولي داسي بدلون په کي راغلی دی نو يې پر بازيد غږ وکړو.

واه واه ماشاالله، ډېره ښکلې شپېلۍ واه خان واه.

بازيد زر شاته وکتو او پر فضل يې ستر ګي ونښتې.

فضليه! تۀ کله راغلې؟

زما په خيال شل کاله مخ کي.

مطلب دلته کله راغلې؟

لږ وخت مخ کي. د دې خبري سره ورسره په څنګ کي کښېنستی.

خانه! څومره ښکلې شپېلۍ دي غږوله. تا خو مخ کي په دې شپېلۍ ګوتي هم سمي نۀ شوې ايښودی، دا انقلاب څنګه راغی؟

دا د ميني برکت دی فضليه د ميني. بازيد د اسمان خوا ته وکتل او دا خبره يې ورته وکړه.

د ميني برکت؟ په څه ګډېږو وډو سر يې خانه، تۀ او مينه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولي زۀ مينه نۀ شم کولای؟

نـا کـولای شـې خـو دا راتـه ووايـه چـي د کلـه راهيسـې، څنګـه او څـوک ده هغـه خـوش نصـيبه چي زمـا خـان زړۀ پـرې بـائيللی دی.

فضليه ! د بر کلي ده.

د بر کلي؟

هو د بر کلي.

وا خانتـه! دا پـه کـوز کلـي کـي ولـي د نجونـو کـاختي راغلې ده چي تۀ په بر کلي کي مئين شوې؟

ياره بس زړۀ دی چي پرې راغی. نوري خبري پرېږده.

ښه څوک ده او چېري دي ليدلې ده؟

بازيـد يـوه سـړه اسـوېلي وکـړه او د اسـمان خـوا تـه يـې بيـا وکتل.

يـاره درتـه وايـم چـي نـوري پوښـتني مـۀ کـوه. پـرې مـي ږده چي خپل زړۀ لږ په قرار کړم. ډېر ورپسې ناقرار دی.

سـمه ده مـۀ يـې راتـه وايـه زۀ درنـه لاړم، دې تـه راغلـی وم چي خـان جي غوښتې، ويـل چـي دۀ تـه وايـه چـي راشـي کـار ورسـره لرم. فضل ولاړ شو او دا خبره يې ورته وکړه.

فضـليه! دا خبـره چـي چاتـه ونـۀ کـړې ښـه. بازيـد پسـې غـږ کړو.

بيغمه شه خانه.

تۀ د رځه زۀ د رپسې د رځم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې خبرې سره فضل د هغه ځای نه روان شو او بازید بیا په خپلو سوچونو کې ډوب شو. یو وار بیا یې شپېلۍ پر خپلو شونډو کېښوده او هغه غمګین سُریې وچېړلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

د خـان جهـان پـه مېلمسـتون کـي د کلـي سـاده خلـک راټـول ول، ملا زمري د دوی و مخ ته وعظ کوی او دا يې ويل

زمـا مسـلمانانو ورونـو! لکـه تاسـو تـه چـي پتـه ده چـي انګرېـزان بيـا يـو ځـل پـه دې خـوا مخـه را کـوي، دې ځلـي انګرېـزان د جنـګ پـه نيـت نـۀ بلکـې د دوسـتۍ پـه نيـت راروان دي. انګرېـزان څـه واحشـيان نـۀ دي چـي خلـک حلالـوي، هغـه خـو انسـان دوسـته، امـن پسـنده او د ترقـۍ خواهـان دي، پـه تاسـو کـي بـه ډېـرو خلګـو هندوسـتان ليـدلی وي، هلتـه پـومره ترقـي شـوې ده، پاخـه سـړکونه، بـرق، اورګـاډی، خـدای خبـر نـوري يـې څـه څـه کـړي دي، هغـوی غـواړي چـي پـه دې هېـواد کـي هـم هغسـي کارونـه وشـي کـوم چـي پـه هندوسـتان کـي شـوي دي. ستاسـو د روزګـار مسـئلې بـه ټـولي حـل شـي. کـوم جنـګ چـي اوس روان دی دا د باچاهـانو او د انګرېزانـو تـر منـځ پـر تخـت بانـدي دی. اول خـو بـه زۀ لـه تاسـو داپوښـتنه وکـړم چـي مـوږ تـه زمـوږ باچاهـانو څـۀ راکـړي دي؟ تـول عمـر جنګونـه. مـرو مـوږ، ټپيـان کېـږو مـوږ، خـو ګټـه، ګټـه د دوی وي. د دوی د بچـو وي، زمـوږ پـه برخـه صـرف مـړي او ټپيـان وي. دا جنـګ زمـوږ نـۀ دی، دا د دوو باچاهـانو دی. زمـوږ جنـګ لـه غربـت سـره دی چـي بريـا يـې د انګرېـز سـره ده. انګرېـز مـوږ لـه دې بـلاوُ خلاصـول غـواړي او يـو مـوږ يـو چـي د بـلا ملګرتيـا مـو خوښـه کـړې ده. تاسـو مهربـاني وکـړئ او د انګرېـز خـلاف جنګېـدل پرېـږدئ. کـه څـوک تاسـو د ديـن يـا د وطـن پـه نامـۀ غولـوي نـو رادي شـي ماتـه چـي زۀ يـې پـر ديـن او وطـن ښـۀ سـر ورخـلاص کـړم. دا د نـن سـبا ملايـان تاسـو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خطاباسي، د دين په نامهٔ، د وطن په نامهٔ، تاسو د خپلو مقاصدو د پاره استعمالوي، خو تاسو به ډېر خيال کوئ چي د دوی په خبرو کي رانشئ. خپل د کار سره کار لرئ او که انګرېز دلته دې علاقې ته راغی هم نو موږ به ورسره خبره وکړو او دا سيمه به د تباهي څه وساتو. که بيا هم تاسو ته د څهٔ شي ضرورت وي نو زهٔ حاضر يم، دا دی خان جهان ناست دی، دی حاضر دی. تاسو په نيمه شپه موږ ته غږ کولای شئ.

د دې خبرو سره ملا زمری کښېنستی او خلګو ګډه ي وډې پوښتني ځني شروع کړې، دهٔ هم په ډېره مينه او نرمي هر يوه ته ځواب ورکولو. لږ سات پس خلګ ولاړ شول او ولاړل. په کوټه کي خان جهان ملا زمری پاته شول. خان جهان و ملا زمري ته په مسکا کي وويل چي؛

واه ملا ځواب دي نشته. خلګ کاني کول دي څوک له تاڅه ايزده کړي. ملا هم په ډېره لاس را تېر کړو او و خان جهان ته يې په ځواب کي وويل چي؛

خان جهانه! مختهٔ ګوره چي زهٔ څهٔ کوم. دوی دا خبري کولې چي سخي حاضر شو، د سلام دعا نه پس يو خوا ته په کوټه کي کښېنستی، خان جهان چي ورته وکتل نو يې پوښتنه ځني وکړه چي؛

سخي جانه څه کيسه ده چي د مخ بڼه دي بدله ده؟

سخي په ځواب کي ورته وويل چي؛

نن ماله اخوندزاده راغلی ؤ؟

ښه نو بيا ، څهٔ يې درته ويل؟ خان جهان پوښتنه ځني وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه له ما د جنګ د پاره مجاهدین غوښتو.

نو تا څه ځواب ورکړو. ملا زمري دا وار پوښتنه ځني وکړه.

ما څه ورته ویل، ما ځواب ورکړو چي زه نه یم خلاص.

ته بې غمه شه سخي جانه فکر مه کوه. خان جهان ورته وویل.

زه رښتیا وایم، اخوندزاده خان په کلاره نه پرېږدي، هغه به اوس کوڅه په کوڅه کور په کور ګرځي او ملګري به جوړوي.

ته څه پکي وایې ملا صاحب؟ د دې مخ نیوی څنګه کېدای شي، وخت هم نشته. خان جهان و ملا زمري ته وویل.

خانه ته بې غمه شه، زموږ اچولی دام دوی نه ویني، دوی به پخپله په دې دام کي راګیر شي، بیا ته تماشه ګوره.

سخي د ځانه نه غږېږي، دی تر ما او تر تا د خان په کور ښه خبر دی، لږ دې خبرو ته غوږ شه، داسي نه چي موږ یو څه کوو او هغه خان بهادر بل څه وکړي. خان جهان و ملا زمري ته په فکرمند انداز کي وویل.

ملا زمري خپل په ږیره لاس را تېر کړ او په مسکا یې وویل، خانه د شنبې په ورځ به ته تماشه وینې.

څنګه تماشه؟ تر شنبې خو ډېري ورځي شته. سخي د ملا زمري څخه سوال وکړ.

سخي ته نه پوهېږې، ته صرف ګوره، خُله مه سپړه. ملا زمري په ځواب کي ورته وویل.

لږ خو موږ هم په خبر کړه چي څه تماشه کېدونکي ده. خان جهان هم پوښتنه ځني وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خانــه تــر شــنبې پــوري انتظــار وکــړئ، تاســو تــه بــه خپــل ځلانــد سباوون خپله ښکاره شي.

ســتا خوښــه ده مــلا صــاحب، چــي نــۀ يــې راتــه وايــې نــو مــۀ يــې راته وايه. سخي په خفه لهجه کي ورته وويل.

ســخي جانــه مــۀ خفــه کيــږه، دا د راز خبــري دي، دېوالونــه هــم غوږونه لري. ملا په مسکا کي ورته وويل او په سوچ کي شو.

مــلا صــاحب د مــړی بــه ورتــه ووايــم، ناوختــه شــو، ســخي وږی دی. خان جهان ملا ته وويل.

هــو هــو خــود، زۀ هــم نــن ســتړی شــوی يــم، د مــړی پــس بــه ارام وکړم، تۀ ورشه د مړی ورته ووايه.

مــلا چــي د مــړی واوريــدو نــو د مــخ بڼــه يــې بدلــه شــوه، ســم دستي يې د مړی د راوړلو اظهار وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

سهار وختي د لمانځه په وخت پښتنې منګې په څنګ کړو او د ګودر خوا ته روانه شوه. ګودر د خان کور ته نږدې ؤ. د کلي نوري ښځې هم دې ګودر ته راتلې، او هلته به يې بانډار تازه کوو. چا به د بلې ښځې غيبت کولو، چا به بيا د يو چا د کور د ځيزونو صفت کولو، چا به د خپلو خپلو خاوندانو په هکله خبرې کولې، چا به د خوانې بد ويل، چا به څهٔ چا به څهٔ.

پښتنې به د دوی خبرې اورېدې،د هرې ښځې سره به يې په ښه نياز خبرې کولې، د ښځو په مسئلو کې به سمه ورسره ولاړه وه، د ښځو هم عجيبه فطرت وي، که دې ښه ورسره کول نو به دې ښه يادوي، او که لږ هم درنه غلطي وشوه نو به دې په ټول کلي کې رسوا کړي.

نن پر ګودر د ښځو د مجلس عنوان د سخي کورودانه وه، يوې ښځې و بلې ښځې ته ويل چې؛

خوره! ما د نازکو سره هر وخت ښه کړي ؤ، د دې ما ډېر احترام کولو، پرون زهٔ کور ته ورغلم نو دې تريو تندی نيولی ؤ، د چای ست يې هم نهٔ دی راته کړی، د مخه چې به ورغلم نو به يې ډېر عزت راکوو، خدای خبر چې په څه يې داسې رويه راسره وکړه.

ابلې ښځې پر غږ کړو چې؛

آخوري، له ما سره يې هم دغسې وکړو، پرون غرمه زهٔ کور ته د شلومبو (شوملو) د پاره ورغلم نو يې د دروازې څخه راځواب کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغــه خبـري شـروع وې چـي پښــتنه هـم ګـو د رتـه را ورسـېده.
ټولـو ناسـتو ښـځو تـه يـې سـترې مشـۍ وويلـه. ټولـو خيـر يوسـې ورته وويلو.

يوې ښځي په غږ کړو چي؛

پښتنې د نازکو ستاسره څنګه رويه ده ؟

لـه ماسـره يـې ښـه رويـه ده، ولـي څـۀ پيښـه ده ؟ پښـتنې منګـی په ځمکه کېښېښودو او دا هم کښېنسته.

يوې سپين سري چي جامې يې وينځلې ورته وويل چي؛

پښــتنې بچــۍ! د ســورکي لــور وايــي چــي نــازکو ډېــره بدلــه شوې ده، نن سبا خورا د چاسره په سم تندي نۀ غږېږي.

څنګه زۀ پوهي نۀ شوم؟ پښتنې بيا پو ښتنه ځني وکړه.

د سورکي لور چي منګی يې له اوبو ډکوو ورته وويل چي؛

پښــتنې خــوري! زۀ پــرون د شــلومبو (شــوملو) د پــاره ورغلــې وم، دې تريــو تنــدي نيــولی ؤ او د دروازې څخــه يــې ځــواب کــړم، ويـل يـې چـي يـو خـو ستاسـو د راتـک وخـت نـۀ دی معلـوم چـي ګـورې بـه يـوه نـه يـوه بـه د څـۀ نـا څـۀ پسـې راروانـه يـي. زۀ هـم بېرتـه ځنـي کورتـه راغلـم، او هـان د ګـوډ اکـا لـوريـې هـم پـرون مـازديګر د کـوره شـړلې وه. دې ښـځي چـي خبـره پـوره کـړه نـو د ګـوډ اکـا لـور دسـتي د دې د خبرو تسلسل جاري کړو.

هـو زرکـه ټهيـک وايـي، زۀ ګـل مينـي لـه ورغلـم هغـه خـو مـي نـۀ وليده خو موريې را ځواب کړم.

دا څنګــه کېــد ای شــي، نــازکو خالــه خــو ډېــره ښــه ښــځه ده، پښتنې په ځواب کي ورته وويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

آ لوري، ښه دي په بلا پسې شي، يوې به غلط ويل دلته خو ټولي د دې په تريو تندي غږېږي. يوې ښځې چې منګی يې پر سر کوو نو يې دا خبره وکړه.

خير زۀ به يې معلومات وکړم، کېدای شي چې بله خبره وي. پښتنې دې ښځو ته وويل.

ښځو همدا ورسره ومنله او بېرته په خپلو خپلو کارونو بوختې شوې.

پښتنې هم منګی د اوبو راډک کړو او د کور په خوا رارونه شوه.

داسې نۀ وُ چې د خان په کور کې څه نوکر چاکر نۀ وو، يا پښتنه او به راوړلو ته احتياجه وه، بلکې داسې وُ چې پښتنه به له کسته سهار وختې ګودر ته تلۀ. هلته به دې د کلي د نورو ښځو سره ليدل کتل کول. د دوی مرسته او کومک يې د پلار رنګه د ځان افتخار ګڼلو.

ټوله ورځ تېره شوه، ماز ديګر شو، پښتنې ټکری په سر کړو او د ګل ميني يعني د سخي بزګر د کور په خوا روانه شوه. د سخي بزګر و کور ته چې رسېدله نو سخي بزګر د کور د دروازې څخه راووتی، څنګه چې يې پر پښتنې سترګې ولګېدې نو يې د مخ ښه بدله شوه. غږ يې په وکړو چې

پښتنې بچی! تۀ..... تۀ څنګه دلته راغلې؟

ولې زۀ خپلې خاله او خور ته نۀ شم راتلی؟ پښتنې په مسکا کې ورته وويل.

خود، ولې نۀ شې راتلای، تۀ ورځه خاله او خور دې کور کې دي، زۀ لږ کار لرم، سخي د شرمندګۍ په انداز کې ورته وويل او يوې خوا ته روان شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتنه هم کور ته ننوته او ګل میني ته یې غږ وکړو.

ګل میني، ګل میني، چېرې یې؟ پښتنه د کور په غولي کې ولاړه ګل میني ته یې نارې وهلې.

د یوې کوټې څخه ګل مینه راووته او په خندا یې ښېره ورکړه.

په خدای چې اوس مې په زړه کې یادولې، عمر دې ډېر شه، په ښه وخت راغلې. ګل میني پښتنه د لاسه ونیوله او د کوټې خوا ته روانه شوه.

خاله څنګه ده؟ ته څنګه یې؟ ګرسره راګرځې لا نه؟ پښتنې په تلو تلو کې دا پوښتنې ځنې وکړې.

هو، امې ښه ده، زه هم ښه یم، راځه دلته په کوټه کې ده. ګل مینه او پښتنه کوټې ته ننوتو.

دلته په کوټه کې نازکو خاله پر کټ پرته وه. پښتنې ته چې یې پام شو نو ورپورته شوه. پښتنه یې په مینه ښکل کړه او خپل څنګ ته یې کښېنوله.

څنګه یې بچې؟ خان لاله دې څنګه دی؟ ولې دومره بې وفا یې ګرسره دې خپله خاله هېره کړې ده. نازکو خاله په یوه ساه پوښتنه ځنې وکړه.

ښه یم، خان لاله هم شکر ښه دی. پښتنې په ځواب کې ورته وویل او د سر ټکری یې د سره لرې کړو. بل ټکری یې په غاړه کې ؤ هغه یې په سر سم کړو.

خاله خو ګرسره دې خپله خور ځه هېره کړې ده، نه ته راځې، نه ګل مینه راځي، له پرون راهیسې مې اراده کړې وه، ما ویل که دوی نه راځي نو به زه خپله ورشم. پښتنې په خندا ورته وویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه دي وکړو چې راغلې، ګل میني ته ورشه زر چاى جوړې کړه، نازکو خاله پښتنې ته وویل او بیا یې ګل میني ته مخ راواړوئ.

نا تکلیف مه کوئ. پښتنې په انکاري انداز کي ورته وویل.

د څه تکلیف، ګل میني ته دا سي وکړه چې ته د پښتنې سره کښېنه زه به ورشم او چاى به جوړې کړم.

نازکو له کټه راولاړه شوه او ګل مینه یې د پښتنې سره په کوټه کي پرېښوله، دا خپله د کوټې څخه ووته.

ښه نو پښتنې بې بې څنګه یې. ګل مینه راغله او د پښتنې سره په څنګ کي په کټ کښېنسته.

زه خو ښه یم، تا ولې شا راګرځولې ده؟ څو ورځې وشوې چې نه یې راغلې. پښتنې په ګیله کي ورته وویل.

څه درته ووایم، د بابا دومره مېلمانه دي چې یو ساعت هم نه یم خلاصه، امې هم دا څو ورځې کېږي چې ناروغه ده، نن یې څه طبیعت برابر دى. ګل میني خپله مجبوري ورته بیان کړه.

نو بیا خو ملامته یې، ما ته به دي حال راکړى واى، ما به څه دارو درمل ورته کړې واى. پښتنې په ګیله کي ورته وویل.

هو هغه خو ؤ، خو بابا د کوز کلي ملا ورته راوستو، د هغه د دم او څانښتو څه امې جوړه شوه. ګل میني په ځواب کي ورته وویل.

ښه، دا خو ښه خبره ده. خو عجیبه نه ده؟ ما خو اورېدلي ؤ چې د کوز کلي ملا تاویزونه او څانښتونه نه کوي؟ پښتنې په حېرانګي کي سوال ځني وکړى.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګل مینه په دې سوال لږ غوندې پرېشانه شوه خو بیا یې زر خبره بدله کړه، نا زهٔ د جومات ملا نهٔ بنٔیم، زهٔ هغه ملا بنٔیم کوم چې د خان جهان په کور کې مېلمه دی، ډېر خلک ور روان دي، ډېرو ناروغو ته الله شفاء څني ورکړې ده. ګل مینې زر زر خپله خبره پوره کړه.

د خان جهان په کور کې ؟ پښتنې په شکي انداز کې پوښتنه څني وکړه.

هو د خان جهان په کور کې، ها څه خیر ته ٔدا خبري پرېږده،دا راته ووایه چې د ستني کار دي ځنګه روان دی؟ څه نوی ټکری یا قمیض دي جوړ کړی دی که نا ؟ ګل مینې زر خپله خبره واړوله.

هو، یو نوی ټکری مې نښلولی دی، بس په ختمېدو دی، تا څهٔ تیار کړي دي که لا په هغه قمیض لګیا یې ؟ پښتنې د خپل ځواب پسې پوښتنه څني وکړه.

هو ماهم یو ټکری نښلولی دی،تهٔ ودرېږه زهٔ یې درته را اخلم، په ابله کوټه کې پروت دی. ګل مینې په ځواب کې ورته وویل او ابلې کوټې ته څني ولاړه شوه.

کله چې ګل مینه د کوټې څخه ووتله نو پښتنې په کوټه کې څه بدلون ولیدو. د یوې اوونۍ مخ کې چې دا راغلې وه نو دا کوټه ډېره سپېره سپېره وه. اوس په کوټه کې نوي توشکي (نیالیاني) بالښتان، نیوي پردې، قسم قسم څیزونه او خاص کر نوې قالینه چې د کوټې په غولي کې اواره وه، ډېره ښائسته او ګران قیمته معلومېده. په دې وخت کې ګل مینه هم راغله. د هغې په لاس کې ډېر ښکلی سور ټکری ؤ چې د لاس کار پرې شوی ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتنې چې دا ولېدو نو حېرانه پاتې شوه. دا ډېر ګران قیمته کار ؤ. دا تارونه (سپنسي) په کوم چې د ټکري کار شوی ؤ ډېر ګران قیمته وو. پښتنې په ټول ژوند کي چې د یوه خان لور هم وه دا نهٔ ؤ استعمال کړي.

دا خو ډېر ښکلی دی، دا دومره ګران قیمته کار؟ پښتنې په حېراني کي د ګل میني څخه پوښتنه وکړه.

ګل مینه هم پریشانه غوندي شوه، په دې حال کي د ګل میني مور نازکو خاله چې د چای پسې تللې وه و کوټې ته را ننوته. په یوه لاس کي یې چا جوشه (چای دانه) او په بل لاس کي یې د چای پیالې راخستې کښېنسته.

څنګه چې یې وه ټکري ته پام شو نو وار خطا شوه او ګل میني ته یې په خشم وکتل.

خاله دا څومره ښائسته کار پرې شوی دی او دا څومره ګران قیمته تارونه یې په کي استعمال کړي دي؟ پښتنې دا ځل د نازکو خاله څخه پوښتنه وکړه.

دا د ګل میني خاله و ګل میني ته د کابل څخه راستولی دی او دا تارونه هم هغې ورسره راستولي دي، نازکو خاله خپله خبره په داسي انداز کي وکړه چې د انسان شک په یقین بدلېدلای شو.

ډېر ښائسته دی خاله، الله دي یې په ګل میني دا زوړ کړي، د ګل میني سره به دا ډېر خوند وکړي. پښتنې خپل شک نهٔ کړو ظاهر.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه ساعت دا خوا او دې خوا خبري وشوې. پښتنې د چای پیاله یو خوا ته کېښوده او ټکری یې په څنګ کې پروت راواخست پر سر یې کړو.

زه ځم خاله، ناوخته شو، ما بنام کېږي، بیا به شم تلی. پښتنه ولاړه شوه او د رخصت د پاره و نازکو خاله ته ورنږدې شوه.

ښه نو ځې، آخه په مخه دې ښه. نازکو هم سم د لاسه رخصت ورکړو لکه چې هم دې خبري ته دا انتظار وه.

ګل مینه لا د کور تر دروازې ورسره راغله. پښتنې د ګل مینې څخه په دروازه کې رخصت واخست او د کور په خوا روانه شوه.

په ټوله لار کې یې سوچونه وهل چې د سخي ماما کره دا څیزونه څنګه راغلل؟ هغه خو زموږ بزګر دی او د دې څیزونو د پاره د خان لاله غوندي خان لا هم وس نه لري..... دا به د کوم ځایه دهٔ کړي وي؟ هم په دې سوچو کې کورته راورسېده. د کور په دروازه چې ننوتله نو یې په خپل پلار باندي سترګې ولګېدې.

هغه چې دا ولیده نو یې غږ په وکړو.

پښتنې بچې، چېري تللې وې؟

پښتنې و خان ته سترې مشې ورکړه او ورته وویل چې، خان لاله ته راځه کوټې ته زه یوه خبره درته کوم.

بچیه څهٔ خبره ده؟ خان پو ښتنه ځني وکړه او ورسره د کوټې خوا ته روان شو.

کوټې ته چې ننوتلو نو یې خان ته وویل چې، خان لاله زه چې سهار ګودرته ولاړم نو هلته مې د کلي د ښځو څه دا واورېدل چې د سخي ماما کورودانه نن سبا ډېره بدله شوې ده. هر څوک چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورشي نو دا تريو تندي ورته ونسي. د دې خبري د معلومولو د پاره زۀ اوس د سخي ماما كره ورغلم. د كور د دروازې سره مي سخي ماما وليدو چي ډېر په تازيله كي ؤ صرف سترې مشې يې راكړه، ستا پوښتنه يې هم نۀ وكړه. كله چي كورته ورغلم نو څۀ مي ليدل چي په كوټه كي يې رنګارنګ څيزونه، نوې قالينه، پردې، توشكان (نياليانی) بالښتونه قسم قسم څيزونه پراته وو او هان ګل ميني هم ډېر ګران قيمته د لاس كارپېل كړی ؤ. ما چي كله پوښتنه څني وكړه نو يې مور راته ويل چي دا د ګل ميني خاله د كابل څخه ورا لېږلی دی. د مور د مخ بڼه يې هم بدله وه.

او هان ګل ميني ويل چي امی، مي د څو ورځو راهيسې ناروغه وه يا بابا د كوز كلي خان جهان په كور كي مېلمه ملا وراوستو او د هغه د دم او ځابستونو څخه امی، جوړه شوه. پښتني په يوه ساه خان ته ټول حال وويلو.

خان فكرمند شو چي دا څۀ كيسه كېدا ی شي؟

لږ ساعت وروسته يې پښتني ته د نصيحت په توګه وويل چي؛

بچيه دا حال چاته مۀ وايه. زۀ د څو ورځو راهيسې دا محسوسوم چي سخي كوز كلي ته ډېر تګ راتګ شروع كړی دی. خان په ځواب كي ورته وويل.

خان لاله، تۀ څه پكي وايې چي سخي دا دومره ګران قيمته څيزونه د كومه خوا كړو ؟

په دې هكله زۀ هيڅ نۀ شم ويلای، بس تۀ خيال كوه چي چا ته دي د ځُلې نه دا خبره ونوزي. خان يا خپله خبره راغبرګه كړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې غمه شه ستا لور د نورو غوندي نهٔ ده چې د کور حال و پردیو ته بیان کړي.

شاباس زما ګراني بچې، هم په دې خبره خو زهٔ پرتا فخر کوم، په دې کار کي تهٔ بالکل خپلي ارواښادي مور ته شوې یې، هغې به هم د کور خبره په کور کي ساتله د کور د باندي یې نهٔ باسله. خان د پښتني پر سر لاس کښېښودو او دا خبره یې ورته وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

هم دغه شپه سخي بزګر د خان جهان په مېلمستون کي د ملا زمري سره ناست ؤ. ملا زمري ورته ويل چي؛

سخي جانه يوه خبره درته وکړم، خفه کېږې خو به نهٔ ؟

نا ولي به خفه کېږم، تهٔ زموږ سر ستر ګي يې، ستا څخه خفه کېده داسي دی لکه د خدای څخه چي خفه شې. سخي په ځواب کي ورته وويل.

نو که خدای نهٔ خفه کوې نو دا لور دي و ماته په حلاله نکاح راکړه. زما او ستا دوستي به په رشته سره بدله شي، که څنګه ؟ ملا زمري د خپل زړهٔ خبره وسخي ته وکړه.

هغه خو ټهيک دی، خو زما لور د وادهٔ لا نهٔ ده، هغه ترا وسه د څوارلسو (۱۴) کلو ده. سخي په ځواب کي ورته وويل.

تا د پيغمبر عليه السلام دا حديث نهٔ دی اورېدلی چي کله هلک او جينۍ و بلوغ ته ورسېږي نو يې زر تر زره نکاح ور وتړئ، ايا ستا لور و بلوغ ته نهٔ ده رسېدلې ؟ ملا زمري سخي په خپلو خبرو کي راګېر کړی.

بالکل مي دا حديث اورېدلی دی. د حديث منکر خو کافر وي، سخي په ځواب کي ورته وويل.

بس که د دې کفره ځان ساتل غواړې نو بسم الله کړه. خان جهان دا دی ناست دی زما پر ځای يې دی ګواه او ستا دلور پر ځای يې تهٔ ګواه. که څنګه ؟ ملا په مسکي کي ورته وويل.

زهٔ به د خپلي مېرمني څخه پوښتنه وکړم بيا به تا ته..........

(c) ketabton.com: The Digital Library

سخي چي دا خبره کوله خان جهان په غبږ کړو چي؛
اې سړيه، سړی شه، د نارينـاوو پـه فېصلو کـي چـا ښـځي پو ښـتلي دي؟ سـړی شـه ، د سـړيو غونـدي فېصـلې کـوه، دا د ښـځو خبـري پرېـږده، بسم الله کـړه تـر مـلا زمـري ښـه عـالم سـړی پيـدا کـوې ؟ کـه زمـا لـور وای نـو مـا بـه د دۀ د ويلـو مـخ کـي دۀ تـه پـه نکـاح کـړې وای، خـان جهـان و مـلا زمـري تـه سـترګه کښـېکاږله او دا خبـره يـې و سخي ته وکړه.
هغه خو ټهيک ده خو زۀ........
ملا زمري يې په خبره کي وروختی او ورته يې وويل چي؛
سـخي جانـه لـور بـه دي ټـول عمـر لکـه شـهزادګۍ داسـي اوسـي. زۀ نـۀ ورور لـرم او نـۀ خـور، مـور او پـلار مـي پـه وړوکـوالي کـي لا مـړۀ شـوي دي. پـه جـلال ابـاد ښـار کـي مـي يـوه غټـه مېنـه ده. زۀ او سـتا لـور بـه هلتـه خوشـحاله خوشـحاله ژونـد تېـروو. پـه کـال کـي بـه يـې درې څلـور واره درتـه راولـم. د ژونـد هـر ارمـان بـه يـې ور پـوره کـړم لکـه سـتا چـي مـو درپـوره کـړی، کـه څنګـه ؟ مـلا زمـري پـه داسي اندازکي ورته وويل چي سخي انکار نۀ شو کولای.
سـمه ده څنګـه چـي ستاسـو خوښـه وي، پـه سـخي سـر ځړېـدو او دا خبره يې ورته وکړه.
نـو بـس مبـارک مـو شـه، سـبا ماخوسـتن لـه خيـره زۀ او مـلا صـاحب درځـو او خپـل امانـت يعنـي نـاوې راوړو. څنګـه مـلا صاحب. خان جهان په غبږ کړو.
هـو څنګـه چـي د سـخي او سـتا خوښـه وي.مـلا زمـري پـه ځـواب کي ورته وويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خــان جــي يــو ځــو ورځــي راكــړه، زهٔ بــه هــم تيــاري نيســم، د خــوراک څښـاک بندوبسـت بـه کـوم، خپلـو خپلوانـو تـه بـه سـت کـوم، دومره زر خو نهٔ شي کېداى. سخي عرض ورته وکړو.

د خــوراک څښــاک، رنګارنــګ جــامې، خلــګ راټولــول دا ټــول پـه اصـراف کـي راځـي.دا بـد خرڅـي مـهٔ كـوه. سـاده نكـاح ده هغـه كـه د مياشـت پـس وي او كـه سـبا څـهٔ فـرق يـې دى. كـه څنګـه خانـه ؟ مـلا زمري په سخي نور هم زور واچوو.

هــو هــو بالكــل، كــه د خــوراک څښــاک مســئله وي هغــه بــه زهٔ د وادهٔ پــس وكــړم، تــا تــه څــه حاجــت نشــته، او پاتــه شــوه د جينــۍ د رنګارنـګ جـامو مسـئله نـو هغـه چـي دلتـه راشـي نـو لكـه زمـا خپلـه لـور زهٔ بـه يـې ورتـه وكـړم، تـهٔ د هغـې خـوا بـې غمـه اوسـه. تـهٔ د سـبا ماخوسـتن تيـاري ونيسـه بـس. خـان پـه فېصـله كـن انـدازكـي ورتـه وويل.

تاسـو مهربـاني وكـړئ ماتـه يـوه اوونـۍ وخـت راكـړئ. سـخي ورته وويل.

سـخي جانـه د خيـر پـه كـار كـي ځنـډ ګنـاه ده، دا ګنـاه پـر سـر مـهٔ اخله. خان جهان په ځواب كي ورته وويل.

بيا هم لږ وخت غواړم. سخي په عاجزۍ ورته وويل.

سـمه ده درې ورځـي، ځلورمـه شـپه مـوږ درغلـو، كـه څنګـه ؟ مـلا زمري ورته وويل.

خوښه مي ده. سخي په ځواب كي ورته وويل او راولاړ شو.

ځهٔ كوې كښېنه. خان په غږ كړو.

نـا خانـه ! ځم ناوختـه شـو اوكـه چـا دلتـه وليدم نـو بـه بـل غـم جـوړ شـي. سخي په ځواب كي ورته وويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی صحیح وایي تهٔ دی پرېږده چې ولاړ شي، ځهٔ سخي جانه په مخه دې ښه. ملا، خان ته د ویلو وروسته سم و سخي بزګر ته د رخصت ورکولو د پاره را ولاړ شو. خان جهان هم را ولاړ شو او د سخي سره تر دروازې راغی. ملا زمری هلته په کوټه کې پاته شو.

په دروازه کې د رخصت ورکولو په وخت خام جهان و سخي بزګر ته وویل چې، خیال کوه سخي جانه چې په دې هکله د ښځې دې ونهٔ مني، د ملا زمري غوندې عالم او موږ سړی بیا نهٔ شې پیدا کوی.

سمه ده خان جي، اوس ماته را کړه اجازه، د خدای په امان.

په مخه دې ښه، د دې خبرې سره سخي رخصت شو. خان جهان بېرته کوټې ته راغی. څنګه چې کوټې ته راننوت نو یې په زوره و خندل او په خندا خندا کې یې ملا زمري ته وویل!

واه زمریه واه! اوس مو نو کار سم برابر شو، اوس دې نو تا څوک د دې کلي پسې واخلي، یقین نهٔ راځي چې سخي دومره کم عقل دی.

ملا زمري هم په خندا کې ورته وویل.

ستا غوندې یاران چې د دې ځمکې پر سر وي نو زموږ رنګه ملایانو د نس او نفس مسئله به هیڅ کله هم نهٔ شي پیدا.

ځهٔ تهٔ به هم څه یاد ساتې زمریه! د نس غم دې انګرېز بابا او د نفس غم دې خان جهان خان و خوړی.

د دې خبرې سره سم دواړه کټ کټ په خندا شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

انګرېز ساماراج د لښکر کشۍ د پاره د اپرېل میاشت منتخبه کړه. ولې چې د اپرېل په میاشت کې به په کابل کې ډېر ښکلی موسم ؤ. نۀ به ډېره زیاته ګرمي او نۀ به ډېره زیاته یخني وه.

د جنرل پالک په مشرۍ کې انګرېز فوځ په کابل کې د شکست غچ اخستلو د پاره ډېر بې تاب ؤ. جنرل پالک یو ډېر لوی فوځ تیار کړی ؤ. دا فوځ واقعي د جنګي سازوسامان سره سره د لوی او اوږد جنګ کولو اهل ؤ.

کله چې جنرل پالک ته په کابل کې د خپل بندي شوو ملګرو حال معلوم شو نو جنرل پالک ډېر پرېشان شو. هغه ته دا احساس وشو چې که ما په دې ازادي غوښتونکو برید وکړ نو زما بې شمېره ملګري کوم چې ازادي غوښتونکو پښتنو په تېر جنګ کې بندیان کړي دي په هغو کې فوځي افسران، د هغو ښځې، ماشومان او د انګرېزانو زرخرید پښتانه او فارسي ویونکي ملګري شامل وو او و هغو ته د سر خطره ده.

جنرل پالک په هم دې وجه په کابل برید ونۀ کړ او سیدها د خپل فوځ سره جلال اباد ته را وتښتېدو. دلته په جلال اباد کې د دۀ روزل شوي ملایان، او خانان د دۀ په استقبال کې ولاړ وو. د جلال اباد نه وروستو جنرل پالک د پېښور په خوا مخه وکړه خو د تلو نه مخ کې دۀ وخپل زرخرید ملایانو او خانانو ته د ساده پښتنو په منځ کې د انتشار اچولو کار ته د دوام ورکولو حکم

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړو. او ډېر ګران قیمته تحائف او روپۍ یې ورکړې. چې په وخت د ضرورت به یې نوري هم ور الېږلې.

د خان جهان زوی بازید خان د پلار په دې کارونو خفه ؤ. هره ورځ به یې په کور کي ورسره جګړه وه. هغه به هر وخت و پلار ته د بهادر خان غوندي خلګو وطن دوستو صفتونه کول. پلار به یې په دې خبرو نور هم غصه شو. په هغه شپه په کومه چې سخي خپله لور و ملا زمري ته ورکړه بازید دا ټولي خبري واورېدې. هغه غوښتل چې د ملا زمري سخي بزګر او خپل د پلار خان جهان مخ و بهادر خان ته ښکاره کړي. خو دی نۀ پوهېدی چې دا کار به څنګه وکړي؟ ولي چې په دۀ باندي د کوره څخه د وتلو پابندي وه.

دۀ خپل مور ته ټول حال وویلو خو هغې هم دی مایوسه کړو. او ورته یې وویل چې؛

په خُله دي لاس ونیسه، که پلار در خبر شو نو سر به دي له تنه جلا کړي.

د مور څخه د مایوسه کېدو پس هغه د ځان سره دا فېصله وکړه چې هر څه وي زۀ به بهادر خان په دې کیسه خبروم چې ستا بزګر سخي، ملا زمری او زما پلار د انګرېزانو ډوډۍ خواره دي. د دوی مخ نیوی زر تر زره پکار دی.

نیمه شپه وه، سپوږمۍ هم د خپل جمال د ښائست پوره پوره رڼا خورولې وه. کله نزدې کله لېري د سپو غپا به وشوه. بازید په کلاره د خپلې بستري څخه راپورته شو او د کوټې څخه راووتی، څپلۍ یې په لاس کي راواخستې او د کوټې د شا د دېوال خوا ته روان شو. کله چې دېوال ته ورسېدی نو یې غټ

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرګـی راواخسـتو او دېـوال تـه یـې کنبېښـودو. پـه هغـه لرګـي پـه کـراره کـراره وختـو او د دېـوال و سـر تـه ورسـېدو. د دېـوال پـه اخـوا ځوړند شو او سیدها مخ په بر کلي روان شو.

د شـپې درېیمـه برخـه وه، سـپوږمۍ خپلـه رڼـا پـه ټـول وطـن خـوره کـړې وه. هـري خـوا تـه چپـه چپتیـا وه. کلـه کلـه بـه لـه لېـري یـو سـپي وغپـل. بازیـد د دې غپـا پرتـه صـرف خپـل د پښـو غـږ اورېـدو. دی د خـان د کـور و دروازې تـه ورسـېدو. هلتـه پـه دروازه کـې یـو سـپی غلـی ناسـت ؤ. دهٔ هغـه نـهٔ لیـدو. خـو چـې کلـه و دروازې تـه ورنـږدې شـو نـو سـپي دی د پـائڅې نـه را ټینـګ کـړو. بازیـد چغـي شـروع کـړې. پـه دې چغـو کـې بـه یـې کلـه د خـان نـوم واخسـت او کلـه به یې په سپي چغه کړه.

پرېـږده، چغـه، چغـه شـه، خـان جـي، خـان جـي، چغـه شـه، پرېږده، چغه......

سـپي هـم داسـي ټینګـي داړي نیـولي وې چـې هـیڅ ورسـره نـهٔ کېـدو. هـم دا کشـمکش جـاري ؤ چـې د خـان یـو نـوکر دبانـدې راووت. هغـه سـپی چغـه کـړو. سـپي بازیـد پرېښـودو، یـوې خـوا تـه ودرېـدی او غپـا تـه یـې زور ورکـړو. نـوکر د سـپي پسـې تیـږه (ډبـره) راواخسـته، سـپي چـې دا ولیـدو نـو غلـی شـو. نوکر د بازیـد څخـه پوښـتنه وکـړه چـې، څـوک یـې چـې دا وخـت راروان یـې؟ غـل خـو بـه نهٔ یې؟

نـا! زهٔ غـل نـهٔ یـم، مـا سـتا خـان پېژني، تـهٔ ورشـه خان تـه ووایـه چې یـو څـوک راغلـی دی او ورتـه ووایـه چـې ډېـر ضـروري کـاریـې درسـره دی، هلـه زرکـوه. بازیـد پـه یـوه سـاه ورتـه وویـل او د سـتړیا څخـه یـې سـاه لنـډه لنـډه کېده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تهٔ راځه هلته په مېلمستون کي کښېنه. زهٔ خان ته حال ورکوم.

دواړه د مېلمستون په خوا روان شو. بازید یې په مېلمستون کي کښېناؤ. نوکر خان ته د حال ورکولو د پاره ولاړی. بازید ډېر پرېشان ؤ. خو یوې خوا ته یې زړهٔ ډاډه مـن ؤ چي دی د خان و کور ته راورسېدی.

لږ ساعت پس نوکر راغی او به هم ورسره وې. او به یې د بازید په مخ کي کېښودې او بازید ته یې وویل چي لږ صبر وکړه خان راروان دی.

مننه! د اوبو جام یې په سر پورته کړی، ټول جام یې په یوه ساه خلاص کړو.

لږ ساعت پس خان هم راغلو. دی ورولاړ شو او روغبړ یې ورسره وکړو. د خان د سترګو معلومېدو چي د خواړه خوبه راپورته شوی دی.

کله چي دواړه کښېنستل نو خان و بازید ته د څراغ په رڼا کي په غور وکتل او پوښتنه یې څني وکړه چي؛

هلکه، تهٔ د خان جهان زوی بازید نهٔ یې ؟

هو خان جي، زهٔ بازید یم، بازید په ځواب کي ورته وویل.

خېر خو دی، دا وخت ؟ خان بیا پوښتنه څني وکړه.

ولي خان جي دا وخت تاله څوک نهٔ شي راتلی؟ بازید هم د سوال په انداز کي پوښتنه څني وکړه.

راتلی شي، زما د کور ور و هر انسان ته د شپې او ورځي خلاص دی، تهٔ وایه تهٔ څنګه دا وخت راغلی یې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

خان جي زهٔ چي د کومي خبري د پاره دا وخت تاته راغلی یم که د هغې خبري معلومات زما و پلار ته وشو نو ماته به هغه سزا راکړي چي د چا په وهم او ګمان کي به هم نهٔ وي.

څنګه خبره؟ څنګه سزا؟ څه ویل غواړې؟ او هان، ستا حال هم ماته راغلی دی.

خان جي تهٔ هغه خبري پرېږده، دا خبره تر هغې خبري ډېره ضروري ده. بازید په ځواب کي ورته وویل.

ښه! وایه څهٔ خبره ده؟ خان هم په تجسس کي شو.

خبره داده خان جي چي، زما پلار و انګرېزانو ته د دوستۍ لاس ورکړی دی. هغو زما پلار ته ډېر شیان او ډېري روپۍ ورکړي دي، او دا قول یې هم ورسره کړی دی چي کله چېري انګرېزانو کابل ونیوو نو جلال اباد به هم فتح کړي که څه هم په نیم جلال اباد د دوی قبضه ده. د جلال اباد د فتح کولو وروسته به هغوی د دې ټولي سیمي واک زما پلار ته ورکوي. هغوی دا هم ورته ویلي دي چي موږ به بیا تاته د نوابۍ پټکی تړو. لکه چي په هندوستان کي یې و ډېرو خلګو ته تړلي دي او دویم دا چي زموږ په حکم به د ازادۍ غوښتونکو مخ نیوی کوئ. په هغو کي به انتشار جوړوئ. د دې کار د پاره د ملا زمري په نامه یو سړی له تېرو درو اوونیو راهیسې زموږ په مېلمستون کي ناست دی. دا سړی انګرېزانو زما پلار ته راستولی دی، زما پلار د دهٔ هره خبره مني، دا څو ورځي کېږي چي ستا بزګر سخي دې ملا زمري او زما پلار ته ډېر تنګ راتګ کوي، نن شپه خو یې لور هم و ملا زمري ته ورکړه.

څهٔ! لور یې ورکړه؟ هغه ماشومه؟ د بازید خبري روانې وې چي خان زر دا خبره وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو خان جي، هغه لور و ملا زمري ته ورکړه، هغه هم زما د پلار په خُله. بازيد په ځواب کي ورته وويل.

ښه ! نو دا کيسه ده. آښه ته دا راته ووايه چي تا دا خبري ماته ولي وکړې؟ خان پوښتنه ځني وکړه.

ما دا خبري په دې تاته وکړې چي ته يو وطن دوسته او دين دوسته انسان يې، زه هم ستا رنګه فکر لرم خو زما پلار زما د فکر خلاف دی، هغه زه په کوټه کي بندي کړی وم، ما ځان په خواری تر تا رارسولی دی، خان جي ستا بزګر سخي، زما پلار او ملا زمری دا ټول ستا خلاف دي، او د انګرېزانو ډوډی خواره دي، ته زما يقين وکړه زه رښتيا وايم. بازيد خان ته په ملتجي لهجه کي وويل.

سمه ده، ته اوس څه کول غواړې ؟ بېرته کور ته ځې که دلته پاته کېږې ؟ خان پوښتنه ځني وکړه.

خان جي زما پلار به اوس خبر شوی وي او يا به سهار ته خبرشي، هغه به خلک راپسې کړي وي، زه به ځان په دې خاوره ورکوم. بازيد په ځواب کي ورته وويل.

ته دا سي وکړه چي يو څو ورځي دلته پاتې شه، چي کله حالات صحيح شو نو بيا به سوچ په کوو، او هان کېدای شي په دې هکله ستا ضرورت پېښ شي. خان ورته وويل.

خان جي زه تاته تکليف نه درکوم، زه ستا هر قسم مرستې ته تيار يم، که وخت راغی نو د خپل پلار خلاف هم درېږم، ما خپلي غاړې خلاصي کړې، اوس زه د هيچانه نه وېرېږم، څه چي کېږي هغه دي او شي. بازيد په ځواب کي ورته وويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیر، ته یو څو ورځي صبر وکړه، هر څه به خدای خیر کړي، دا راته ووایه چي ډوډۍ دي خوړلې ده که نه؟
هو خوړلې مي ده. بازید په ځواب کي ورته وویل.
ټهیک دی، ته ارام وکړه، سهار به خبري کوو.
خان د دې خبري سره ولاړ شو او د مېلمستون د کوټې نه راووتو. هلته یې نوکر ته غږ کړو چي؛
هلکه! ورشه یوه توشکه (نیالي) بړستن (تلتک) او بالښت مېلمه له یوسه او به هم ورته کښېږده، ستړی دی چي ارام وکړي. د دې خبري سره سم خان د خپلي کوټې خوا ته روان شو. کله چي کوټې ته ورسېدو نو د کوټي و مخ ته پښتنه ولاړه وه. خان چي پښتنه ولیده نو یې ورته وویل چي؛
پښتنې بچیه! ته دلته څه کوې چي ویښه یې؟
څوک راغلي دي؟ زه د اختري په غږ راویښه شوم، او دا یم تر اوسه دلته ولاړه یم، خیر خو دی؟ پښتنې پوښتنه ځني وکړه.
هو خېر دی، د خان جهان زوی بازید راغلی دی.
بازید؟ هغه دا وخت دلته څه غواړي؟
هغه یوه ډېره مهمه خبره راوړې ده، د ډېرو خلکو له مخه یې پرده لېري کړې ده.
څنګه پرده؟
بچیه! ته ورشه ویده شه، سهار به ټوله کیسه درته وکړم.
خان د دې خبري سره سم خپلي کوټې ته ننوتو.
پښتنه هم په سوچو کي ولوېده. هغه د خپلي کوټې خوا ته روان شوه، کوټې ته ننوته، د کوټې په منځ کي کټ پروت وُ په هغه پرېوته او په سوچو یې را مخه کړه، بازید به نو څه خبره

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوړي وي ؟ د چـا د مـخ نـه يـې پـړده لېـري کـړې ده؟ پـه دې سـوچو سوچو کي خوب ورته راغی او ويده شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

سهار وختي د خان جهان کورودانۍ پر خان ناڅاپه غبرګ وکړو،

آ سړیه، کور دې خراب شو، بازید نشته، د دې خبرې سره سمه په ژړا شوه.

څهٔ، بازید نشته، خان جهان د دې خبرې سره سم جست راوغورځېدو او د کوټې نه د بر په تازیله ابلي کوټې ته ولاړی چېرې چې دهٔ بازید بندي کړی ؤ.

د کوټې دروازه خلاصه ولاړه وه، دننه هیڅوک هم نهٔ ؤ، دی بېرته راووت او خپلې کورودانۍ ته یې غږونه کړو.

ګل بشرې، ګلبشرې، آګل بشرې ....

د خان غږ په ټول کور کې لکه ټکه داسې اوربدل کېده. ګل بشره هم زر زر راغله او د خان مخ ته ودرېده.

ګل بشرې تا ټولې کوټې وکتلې؟ خان د ګل بشرې څخه په داسې انداز کې پوښتنه وکړه لکه دی چې په ځان نهٔ پوهېږي.

هو سړیه، ما ټولې کوټې وکتلې، هیڅ درک یې نشته، زهٔ به څه کوم، زما کور کریاب شو، هائې زما زوی، د دې خبرو سره سمه په چغو سر شوه. ټول کور یې خپل په چغو خبر کړو. داسې چغې یې وهلې لکه خدای مهٔ کړه زوی چې یې مړ شوی وي.

چغې مهٔ وهه، زهٔ دایم پسې ځم، خلګ هم پسې استوم، یو ځای نه ځای به په لاس راشي، څهٔ مړ خو نهٔ دی. خان په غصه کې و ګل بشرې ته وویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ګل بشره چېري د دۀ په خبرو کلا رېده. د هغې ځوان زوی ورک ؤ.

خان هم زر د کوره ووتی او سیدها ولاړی و مېلمستون ته. هلته یې و ملا زمري ته دا کیسه وکړه چې بازید غورځېدلی دی، اوس به څۀ کېږي ؟

د ملا زمري د مخ بڼه هم په دې خبري والوته خو زر یې ځان سنبال کړو او دا یې نۀ کړه ظاهره چې دی هم پرېشانه شو.

څۀ به کېږي خانه، هیڅ هم نۀ، تۀ راشه دلته کښېنه، خدای به هر څه خیر کړي. ملا زمري د تسلی په انداز کي ورته وویل.

یاره ملا صاحب تۀ نۀ پوهېږې. هغه به ټول حال کلي ته ووایي، زموږ جوړ کار به راخراب کړي. خان و ملا ته په پریشانی کي وویل.

خانه د هغه د خبرو څوک اعتبار کوي ؟ هان دا لا کېدای شي چې بر کلي ته تللی وي، تا څوک په کلي کي د کتلو د پاره لېږلي دي؟

هو، درې څلور کسان مي اوس دستي ولېږل.

نو بیا د هغو تر راتګ انتظار وکړه. ملا زمري ورته وویل.

ستا په خیال چېري تللی شي؟

زۀ څه پیری نۀ یم چې د روښنیم، دا دی خلک تللي دي رابشي، حال به راوړي، تۀ څه فکر کوې، وایم لږ انتظار وکړه، انتظار. ملا زمري د نصیحت په توګه ورته وویل.

غرمه شوه، مابنام شو، د مابنام پسې ماخوستن شو او اخر کار سهار شو، د بازید هیڅ یو حال نۀ شو معلوم. د بازید مور ګل بشره د سحار راهیسې دوه واره بې سوده شوې وه. خوراک خو لا

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېږده د اوبو يو څاڅکی يې هم تر حلقه نۀ ؤ تېر کړی. د کلي، ګاونډ ښځي په راټولي وې خو هيڅ سود يې نۀ وتو.

خان خلک زيات کړل، هغۀ خلک يې را وغوښتل چې پل معلوموي، خو هغوی چې به د کور و شا ته ولاړل چېري چې بازيد د دېوال څخه اوښتی ؤ نو د پټو په وجه به هيڅ يو پل نۀ معلومېدو. اخر ټول ستړي شول. خان جهان ته يې تسلي ورکړه او ځني ولاړل.

خان جهان کله مېلمستون او کله کورته و کورودانی ته تللی راتلی.

داسي نۀ وه چې خان جهان په زوی پسې خفه ؤ او يا د کورودانی په وجه د زوی په لټون دومره سرګردانه ؤ. بلکې داسي وه چې د دۀ هغه ټول پټ رازونه ښکاره کېدل کوم چې دۀ د ملا زمري سره په ګډه د علاقې او د تحريک ازادي غوښتونکو په خلاف تيار کړي وو. بازيد په ډېرو خبرو خبر ؤ او د پلار د دې کارو خلاف ؤ. ځکه دۀ بازيد په خپل کور کي بندي کړی ؤ هغه هم د ملا زمري په ځُله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

دغـهٔ ورځ پـه کومـه چـي خـان جهـان د بازیـد د مونـدلو د پـاره خلـک استـولي وو، بازیـد د بهادرخـان پـه مېلمسـتون کـي کـلار ناست ؤ. زړهٔ یـې ډېـر خوشحاله ؤ چـي دی د غلامـۍ او بنـدیځ څخـه خـلاص شـو او دا وخـت ازاد ؤ. دهٔ د ځـان سـره دا ویـل چـي دا ازادي هـم د خـدای څـومره لـوی نعمـت ده، هغـه زمـا د بنـدیځ شـپې، څـومره ترخـې او پـه تیـارو کـي وې، مـا خپـل پـه مرضـۍ مـړی هـم نـهٔ شـوله خوړلی،نـهٔ د کـور پـه انګـړ کـي پـه خلاصـه ښـه ګرځېـدای شـوم. اوس مـي مـخ خـلاص دی اوس هـري هغـه لاري تـه خـلاص یـم چـي زهٔ یـې ارزو لـرم.د ازادۍ لار، د ګټـي لار، د مینـي لار، د دیـدن لار، خیـر اوس بـه یـې وویـنم، دا کلـی خـو د هغـه دی.دا کـور دهٔ تـه جنـت ښـکارېدی، ولـي بـه نـهٔ ښـکارېدی دا خـو د هغـه چـا کـور ؤ د چـا د پـاره چـي دهٔ خپـل کـور او کلـی پـرې ایښـی ؤ. دهٔ دا خبـري د ځـان سـره کولې چي خان بهادر کوټې ته راغی.

کـوټې تـه د ننوتـو سـره یـې سـم و بازیـد تـه سـلام وکـړ. بازیـد هـم خپل د ځایه ور ولاړ شو او د سلام ځواب یې ورکړو.

کښېـنه، کښېـنه، ښـه نـو څنګـه وه شـپه څـه تکلیـف خـو نـهٔ ؤ؟

خان د کښېنستو سره سم دا پوښتنه وکړه.

نـا بالکـل نـا! د ډېـره مـوده پـس مـي ښـه خـوب کـړی دی. بازیـد په ځواب کي ورته وویل.

ښه خبره ده، چای دي وکړې؟

هو خان جي اوس مي وکړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښــه، آ ښــه دا راتــه وو ايــه چــي و اقعــي ســخي د خــان جهــان او د ملا زمري ملګري دی؟ زما ټوله شپه په دې خبره کي سودا وه.

ماتــه معلومــه وه چــي تــهٔ زمــا پــه خبــره يقــين نــهٔ کــوې، او يقــين بــه دي څنګــه وشــي، زهٔ ســتا د دښــمن زوی يــم، د دښــمن پــه زوی اعتبــار کــول د کوم ځای عقلمندي ده،

نــهٔ داســي خبــره نــهٔ ده. تــهٔ د پــلار رنګــه نــهٔ يــې. زهٔ تــا ښــهٔ پېژنم. تــهٔ د دې وطــن بچــی يــې، د دې خــاوري پيــدا يــې. خــان پــه جــواب کــي ورتــه وويل.

نــو بيــا خــان جي تــهٔ داسي وکړه چي د سخي و کــورتــه يــو څــوک ور واســتوه. د هغــه پــه کــور کــي نيــوي قالينــان، توشــکي (نيــالي)، زنانــه او مردانــه نيــوي جــامې او د کــور نيــوي څيزونــه زمــا د خبــرو د صــداقت د پــاره کــافي دي، او دويمــه دا چــي ماخوســتن ســخي خپلــه لــور و مــلا زمــري تــه ورکــړه. کېــدای شي چي د هغــه پــه کــور کي داســي مــاحول وي چي تاسو ځني اندازه ولګوی. بازيد په ځواب کي ورته وويل.

څهٔ، سخي خپله لور و ملا زمري ته ورکړه؟

هو خان جي.

دا څــهٔ بــدبخت ســړی دی. څــهٔ وربېښــه ده، ولــي داســي کــوي. پــه ســخي مــا همېش بروســه کــړې ده، هغــه پــه تېــر جنــګ کــي هــم راســره ؤ، دی څنګــه مــوږ تــه دهوکــه راکــولای شــي، زمــا يقــين نــهٔ کېــږي. خان ورته وويل.

زهٔ بــه يــوه بلــه خبــره هــم درتــه وکــړم، چــي دي شــک پــه يقــين بــدل شــي. يــوه ورځ ستاسو د کلــي مــلا ســخي تــه ورغلــی ؤ او پوښــتنه يــې ځنــي کــړې وه چــي پــه کلــي کــي بــه څــو ځوانــان د جنــګ د پــاره تيــار شي. نــو دهٔ پــه ځــواب کــي ورتــه ويلــي ؤ چــي تــهٔ خــو باچــا ســړی يــې، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګرېزانو غونډي طوفان سره څوک جنګېدلای شي. خبري ډېري شوي وې. مګر دی تاسو ته نهٔ راغی. دا ټول مجلس بیا دهٔ و ملا زمري او زما پلار ته وکړی. ما دا مجلس واورېدو. تهٔ خپل د ملا صاحب څخه پوښتنه کوی شې. بازید ورته وویل.

ښه، نو دا کیسه ده، ماته اخوندزاده صاحب هم نهٔ دي ویلي، خیر هغه او س لږ ساعت پس راځي، ستا په مخ کي به زهٔ پوښتنه ځني وکړم، تهٔ کښېنه زهٔ لږ کار لرم، بیا چي اخوندزاده صاحب راشي نو به زهٔ هم راشم.......خان دد ې خبري سره سم ولاړ شو.

سمه ده خان جي. بازید په ځواب کي ورته وویل.

خان د مېلمستون نه خپل کور ته راغی. پښتنه یې راوغوښته او ځان سره یې څنګ کي په کټ کښېنوله او ورته یې ویل چي؛

بچیه! ما تا ته ماخوستن ویلي ؤ چي زهٔ بیا سهار ټوله کیسه درته کوم نو راشه چي اوس یې درته وکړم.

بچیه ! انګرېزان بیا د ې وطن ته په سپکه ستر ګه ګوري. هغوی په موږ کي خپل جاسوسان، دلالان د خان او د ملا په شکل کي ایله کړي دي. د بازید پلار خان جهان او د هغه کره مېلمه ملا، ملا زمری هم د انګرېزانو ډوډی خواره دي . په د ې کیسه موږ له وخته خبر ؤ. موږ دا خبره پټه کړې وه. د هغې ورځي ستا خبره چي د سخي په کور کي رنګارنګ څیزونه دي او ماخوستن د بازید راتګ او د سخي په هکله دا ویل چي سخي هم د خان جهان او ملا زمري ملګری دی زما شک ته نوره وده ورکړه. او بله خبره دا چي سخي خپله لور و ملا زمري ته برایي شپه پټه ورکړې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هـان، ګـل مينـه يـې ورکـړه؟ پښـتنې يـو دم پـه حېرانګـی کـې پوښتنه ځنې وکړه.

هو ، هغه يې ورکړې ده، ماته دا خبره بازيد وکړه.

نو بازيد تا ته دا خبري ولي وکړې؟

بازيـد د پـلار د کارنـامو نـه خبـر دی، هغـه د پـلار رنګـه وطـن دښـمن، ديـن دښـمن او ضـمير فروشـه نـه دی، هغـه پـه تېـر جنـګ کـې هـم د مـوږ سـره راسـره ؤ. خـدای خبـر چـې سـخي د خـان جهـان سـره اړيکـې کلـه ښـې کـړې؟ هغـه بـه هـر وخـت د خـان جهـان خـلاف خبـري کــولې چــې دا بــې ننګــه دی، دا وطــن دښــمن دی، دا ضميرفروشــه دی، نـن دی خپلـه د هغـوی پـه صـف کـې ولاړ دی او پاتـه شـو بازيـد نـو مـا معلومـات وکـړی، هغـه واقعـي لـه کـوره تښـتېدلی دی، پـلار يې خلـګ پسـې اچـولي دي خـو زه يـې پټ سـاتم. ته هـم لږ خيـال کـوه چـې څـوک دړخخـه خبـر نـه شـي او بلـه دا چـې تـه د سـخي کـور تـه ورشـه او معلومـات وکـړه چـې څـه کيسـه روانـه ده، ماتـه بـه زر حـال راکوې، ښه بچې ؟

تـه بـې غمـه اوسـه خـان لالـه، زه اوس ورځـم او تاتـه ټـول حـال راوړم. پښتنې په مينه ځواب ورکړو.

خـان د هغـه ځايـه ولاړشـو او مېلمسـتون تـه ولاړی. پښـتنې ټکری په سر کړو او د ګل مينې د کور په خوا روانه شوه.

کلـه چـې د ګـل مينـې و کـور تـه ورسـېده نـو يـې پـه کـور کـې چپـه چپتيـا محسوسـه کـړه. د ګـل مينـې دوی کـور داسـې معلومېـدو لکـه چـې هيڅـوک هـم نـه وي پکـې . دې ګـل مينـې تـه غږونـه وکـړو خـو چـا ځـواب ورنـه کـړو. دا د ګـل مينـې و کـوټې تـه ولاړه هلتـه پـه دروازه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـي يـې د ګـل مينـي د مـور نـازکو خالـه غـږ واورېدو . هغـې ګـل مينـي ته وويل چې؛

ګـوره خيـال کـوه چـې پښـتنه درنـه خبـره نـهٔ شـي ، ځـان سـم کړه،او ښـکي پـاکي کـړه ، زرکـوه شـاباس . پښـتنې دا خبـره واورېـده ، پـه دروازه کـي يـې و ګـل مينـي تـه غـږ کـړو . د ګـل مينـي مـور د کـوټې څخه ورغږ کړو چې؛

راځـه پښـتنې بچـې . پښـتنه هـم کـوټې تـه ورننوتـه ، چـې کتـل يې ګل مينه په کټ ناسته ژاړي .

پښـتنې د ګـل مينـي د مـور سـره سـتړې مـهٔ شـې ، خـواره مـهٔ شـې وکړه . هغې هم دا په مينه ښکل کړه او ورته يې وويل چې؛

پښتنې بچې ! تهٔ دا پوه کړه ، زهٔ يې ستړې کړم .

ولـي خيـر خـو دی ، دا ولـي ژاړي؟ پښـتنه د ګـل مينـي پـه څنـګ کـي کښېنسته .

داسـي خبـره هـم نـهٔ ده زويـه ، مرکـه وراغلـې ده ، پـه هغـه ژاړي . د ګل مينې مور نازکو ورته وويل .

مرکــه ؟ دا خــو د خوشــحالۍ خبــره ده . اې کــم عقلــي ! مــهٔ ژاړه ، شـکر اوباسـه چـې پـه عـزت سـره دي څـوک خپلـوي . پښـتنې پـه نـاز باندي و ګل مينې ته وويل .

مـوريـې زر ولاړه شـوه ويـل يـې زهٔ ځـم چـای د راوړم ، تـهٔ دا لـږ پوه کړه ، ښه زويه .

تـهٔ بـې فکـره شـه ، دا خـو لا پرېـږده د دې پـلار بـه يـې لا منــي . پښتنې په خندا کي ورته وويل .

کلـه چـې د ګـل مينـي مـور د کـوټې څخـه ووتلـه نوپښـتنې زر و ګل مينې ته وويل چې ، ګل مينې زر حال راکوه چې څهٔ کيسه ده ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ يې د پلار په عمر سړي ته ورکړم، له ما يې پوښتنه هم نۀ ده کړې. ګل ميني په ژړا ورته وويل.

چا ته يې ورکړې؟ څوک دي هغه خلګ؟

نۀيم خبره، خو بابا ويل چې ډېر ښه انسان دی.

تۀ واقعي نۀ يې خبره؟

هو زۀ رښتيا درته وايم، خو دومره پوه شوم چې هغه سړی له ما په عمر کې ډېر لوی دی، زما د پلار د عمر دی.

او که زۀ دې خبره کړم چې تۀ يې وچا ته ورکړې يې نو بيا؟ پښتنې په رازدارۍ کې ورته وويل.

څوک دی؟

ملا زمری.

ملا زمری؟ هغه چې د امۍ د درملنې د پاره دلته راغلی ؤ؟

هو هغه. پښتنې بيا په رازدارۍ کې ورته وويل.

تۀ څنګه خبره شوې؟ تا ته چا وويل؟

تۀ ما پرېږده، دا راته ووايه چې ستا دغه سړی خوښ دی که نا؟

زۀ يې په بلا وهم، هغه خو سم ځناور ښکاري، نا خورکۍ، زۀ هغه هيڅ کله هم نۀ شم قبلولی.

نو بيا به څۀ کوې؟

پښتنې زۀ به زار وخورم، د دې کوره به وتښتم، خو د هغه ملا سره واده نۀ کوم، تۀ امۍ ته ووايه چې هغه ملا له ما ډېر مشر دی، هغه سم سړی نۀ دی، تۀ ورته ووايه چې هغه بابا پوه کړي چې د دې رشتې څخه انکار وکړي.

زۀ هيڅ هم نۀ شم کولای، که ما تا ته هغه خبره وکړه کومه چې ستا د بابا په هکله ده نو تۀ به زما يقين ونۀ کړې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه خبره ؟ ته یې ماته وکړه زه ستا په هره خبره یقین کوم.

ستا پلار، خان جهان او دا ملا زمری دا دري سره د انګریزانو ملګري دي، ملا زمری انګریزانو دې علاقې ته رالېږلی دی، هغه د خان جهان سره ملګری دی، هغو ستا پلار او دا رنګه ډېر خلک پخپل دام کي راګېر کړي دي، ستا سو په کور کي چي کوم نیوي څېزونه دي دا ټول ملا زمري ستا پلار ته ورکړي دي، ستا پلار او س زموږ مېلمستون ته نه راځي، هغه د خان جهان مېلمستون ته ځي، او س پوه شوې ؟ پښتني په یوه ساه د رازدارۍ په انداز کي ټول حقائق ورته بیان کړو.

که دا خبره وي نو زه د دې پلار لور نه یم، کوم چي د دې علاقې د دښمن ملګری دی. ګل میني خپلي اوښکي پاکي کړې او دا خبره یې وکړه.

د دې علاقې نه، د ټول وطن د ښمن، ته دا سي وکړه چي د مور او پلار په مخ کي غږ مه کوه، ځان کوڼ وا چوه، زه به ستا د پاره یوه لاره جوړه کړم. پښتني په ځواب کي ورته وویله.

زه دا نه شم کوی، دوی زما د ژوند فېصله کړې ده، ته ماته لاره را وښیه، زه یې په هره لار د رسره ځم. ګل مینه بیا په ژړا شوه.

د ښځي زات هم عجیبه وي چي د دې د فائدې خبره وي نو خوشحاله وي او چي لږ یې د طبعیت څه چپه وي نو ژړا د دې لوی هتیار وي. دا ژړا د هر سخت زړه د نرمولو د پاره لویه وسله وي. ګل میني هم دا لاره خپله کړه او په ژړا سر شوه.

د پښتني زړه هم ډېر په خوږ شو او ورته یې وویل چي؛

ګل میني ته مه ژاړه، زه ځم و خان لاله ته دا خبره کوم، بیا سبا راځم او تاته وایم چي څه کول پکار دي. پوه شوې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

تهٔ کښېنه، چای خو وکړه. گل میني ورته وویل.

نا، زهٔ ځم، نور کارونه هم لرم، سبا راځم، تهٔ اوس خپلې اوښکې پاکې کړه، تر سبا زما انتظار وکړه. دا خبرې دوی کولې چې د گل میني مور نازکو خاله راننوته. د هغې په لاس کې د چای ډکې پیالې وې.

خاله زهٔ ځم، تاسو خپلې چای وکړئ. ښښتنې په ولاړېدو کې دا ورته وویل.

وی، ما دومره خوارې وایستله، تهٔ دا یوه پیاله وکړه بیا ځې که نهٔ ځې.

سمه ده خاله، گل مینه مو چاته ورکړه؟ ښښتنې ځان ناگوله (ناخبره) واچوئ او دا پوښتنه یې ځنې وکړه.

د دې د پلار د لرې خپلوان دي، و هغو ته مو ورکړه.

ښه، ډېره ښه خبره ده، خیر اوس به گل مینه هم نهٔ ژاړي، ما دا پوه کړه چې د پلار او مور خیال وساته، اوس به مو انشاءالله تنگ نهٔ کړي. ښښتنې ورته وویل.

هایې زویه، د هر چا لور او خور ودېږي، لور او خور خو یې د بل د کور، که دوی وژاړي او که نهٔ، ودېږي خو به خامخا، دا زهٔ او ستا مور نهٔ یو را ود شوي؟ د گل میني مور ورته وویل.

هو بالکل، لور او خور خو د بل د کور وي او گل مینه خو بختوره ده چې ستا رنگه مور لري، زما حال ته وگوره، پلار مې هم پلار دی هم مور، خو زهٔ هغه ته د زړهٔ حال نهٔ شم ویلای، کوم چې یوه لور یې و مور ته وایي. ښښتنې په ځواب کې ورته وویل.

زویه! ستا دې هم الله ښه ځای نصیب خلاص کړي، تر څو به د پلار په کور پرته یې. نازکو خاله خپله هوښیارې ښکاره کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بـس تـهٔ دعـا کـوه، چـي مـا دي الله د پـلار د سـوري محرومـه نـهٔ کړي.

آښـه زهٔ اوس ځـم، چـای مـي هـم وکـړې، ډېـر نا وختـه شـو. پښتني په ولاړېدو کي ورته وويل.

ځه زويه په مخه دي ښه، کله کله دغسي چکر را وهه.

انشـا الله، اوس د ګـل مينـي تـر وادهٔ هـره ورځ را ځـم تـر څـو چـي مـي ګـل مينـه ودکـړې نـهٔ يـي. پښـتنه د دې خبـري سـره سـمه روانـه شـوه، کلـه چـي پښـتنه د سـخي د کـوره راروانـه شـوه نـو پـه لار کـي سـخي پـه مخـه ورغـی. دې سـخي تـه سـتړې مشـې ورکـړه. هغـه هـم خواره مهٔ شې ورته وويل. پښتني په ګيله کي ورته وويل چي؛

سـخي مامـا ! دومـره لويـه خوشـحالي او مـوږ دي هېـر کـړي يو ؟ ولي موږ بيا دومره زر پردي شو ؟

نـهٔ بچيـه، داسـي کيسـه نـهٔ ده، تـر اوسـه مـي لا نـهٔ ده ورکـړې، صـرف هـو مـي ورتـه کـړې ده چـي مـوږ سـوچ پـه کـوو. زهٔ، د ګـل مينـي مـور او خپلـوان بـه مشـوره پـه کـوو بيـا بـه د هـو او نـا خبـره کېږي. سخي په ځواب کي ورته وويل.

ښـه نـو تـر اوسـه دي لا نـهٔ ده ورکـړې، څـوک دي هغـه خلـګ ؟ پښتني په خوږ ځي لاس ورکېښودی.

بچيـه تـهٔ يـې نـهٔ پېژنـې، زمـا د لـري خپلـوان دي، پـه جـلال ابـاد کي اوسي.

خان لاله يې هم نهٔ پېژني ؟ پښتني بيا پوښتنه ځني وکړه.

هـو، خـان جي يـې هـم نـهٔ پېژنـي، تـهٔ ولاړه ولـي يـې راځـه کورتـه. سخي يو دم خبره بدله کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ اوس دا یم ستا سو د کوره را روانه یم، ډېره ځنډېدلې یم، سبا سو که بل سبا ، انشا الله ضرور راځم، هغه هم تر هغو چې ما ګل مینه نۀ یې رخصته کړې. پښتنې په خندا ورته وویل.

نو ځه بچیه، خدای دې مل شه، خو بچیه فې الحال د ګل مینې د رشتې ذکر چا سره مۀ کوه، کله چې دا کیسه تر سره شوه نو به بیا ټول کلی خبرو و، ښه بچیه. سخې په ملتجې لهجه کې ورته وویل.

زۀ پوه شوم، سخې ماما تۀ بې غمه ووسه، زۀ خان لالا نۀ خبروم تۀ خو لا خلک ښیې. پښتنې په مسکا کې ورته وویل.

ابا ده ووسې، نو ځه بچیه په مخه دې ښه، په خان لالا سلام وایه، ورته وایه یوه ورځ در ځم ملاقات ته.

سمه ده سخې ماما ، د خدای په امان......

پښتنه د رخصت اخستو پس د کور خوا ته روانه شوه او سخې د خپل کور خوا ته روان شو.

پښتنه زر زر کور ته راغله، د مینځې ځخه یې د خان پوښتنه وکړه چې چېرې دی، هغې ورته وویل چې هغه په مېلمستون کې د مېلمنو سره دی، دې زر یو نوکر چې سپین ږیرې ؤ او نوم یې اختر ؤ ورغږ کړو او ورته یې وویل چې خان لالا ته غږ کړه چې غواړې دې، ورته وایه چې زر راشه.

اختر مېلمستون ته ورغی، هلته د خان سره بازید، علې ګل اکا او جانو اکا ناست وو. دوی د اخوندزاده صاحب په انتظار ؤ. خان چې دا واورېدل چې کور ته دې غواړې نو زر راولاړ شو. علې ګل اکا ته یې ویل چې؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ زر راځـم. خـان کور تـه راغـی او د پښـتنې و کـوټې تـه ورغی. غاړې يې تازه کړې پښتنې په غږ کړو چي راځه خان لاله.

خـان هـم کـوټې تـه ورننوتـو، دواړه پـه يـوه کـټ کښېنسـتو. پښتنې د سخي د کور روداد داسي بيان کړو.

خـان لالـه زهٔ چـي ورغلـم نـو پـه کـور کـي چـپـه چپتيـا وه، ډېـر غږونـه مـي ګـل مينـي او نـازکو خالـه تـه وکړې خـو هيڅـا هـم ځـواب نـهٔ کـړو را، اخـر زهٔ د ګـل مينـي و کـوټې تـه ورغلـم، څنګـه چـي دروازې تـه ورسېدم نـو د ګـل مينـي مـور نـازکو خالـه و ګـل مينـي تـه ويـل چـي اوښـکي دي پـاکي کـړه، خيـال کـوه چـي پښـتنې تـه حـال ونـهٔ وايـې، پـه دا سـاعت زهٔ کـوټې تـه ورننـوتم، د ګـل مينـي مـور ښـه روغبـړ راسـره وکـړی، ګـل مينـه پـه کـټ ناسـته ژړل يـې، مـور يـې ماتـه ويـل چـي تـهٔ دا پـوه کـړه، زمـا يـې زړهٔ را وخـوړی، د ګـل مينـي مـور چـي د چـای د پـاره د کـوټې څخـه ووتـه نـو مـا د ګـل مينـي څـه پوښـتنه وکـړه چـي څـهٔ کيسه ده ؟

هغـې راتـه ويـل چـي زهٔ بابـا ورکـړم، هغـه هـم دومـره لـوی سـړي تـه چـي زمـا د پـلار پـه عمـر دی، مـا پوښـتنه ځنـي وکـړه چـي څـوک دي ؟

دې راتـه ويـل چـي زهٔ يـې نـهٔ پېـژنم، خـو صـرف دومـره خبـره يـم چي زهٔ يې د پلار په عمر سړي ته ورکړم.

ما چي هغې ته وويل که زهٔ تا ته هغه سړی در وښيم نو بيا ؟

دا حېرانه شوه چي تهٔ چا خبره کړې يې ؟

نو ما ورته وويل چي تهٔ هغه پرېږده.

دې راته ويل چي څوک دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نـو مـا ورتـه وویـل چـې مـلا زمـری، هغـه چـې سـتا د مـور و درملنې ته راغلی ؤ.

نـو دا حېرانـه پـاتې شـوه، ویـل یـې چې هغـه خـو مـا لیـدلی دی، هغه خو زما ترپلاره هم مشر دی.

مـا ورتـه ویـل چـې مشـر خـو لا پرېـږده هغـه د انګرېزانـو ډوډی خـوردی، خـان جهـان هـم د انګرېزانـو ډوډی خـوردی، هغـوی سـتا پلار د روپو او د غټ نوم ورکولو په دام کې راګېر کړی دی.

دې ویـل چـې اوس خـو بېخـي دا سـړی نـهٔ کـوم، اوس چـې مـې حلالوې لا یې هم نهٔ کوم.

مـا ورتـه ویـل چـې تـهٔ تـا دې مـهٔ کـوه، زهٔ سـبا راځـم او تاتـه لار ښیم، دا کیسـه وه د سـخې مامـا پـه کـور کـې. پښـتنې ټـولې خبـرې و خـان تـه وکـړې، خـان هـم سـوچ کـې شـو چـې پـه دې سـخې څـهٔ شـوي دي؟ سم سړی ؤ ځان یې د بلا په خُله کې ورکړو.

بچیـه، دا جینـۍ د دې مـلا لـه دامـه سـاتل غـواړې. ګنـې دا مـلا بـه د دې جینـۍ او د سـخې د کـوره ډېـرې نـاروا ګټـې تـرلاسـه کـړې، تـهٔ چې سبا ځې نـو یـو وارلـه مـا سره ووینـه، زهٔ تـا تـه یـوه لاره پـه لاس درکوم. خان پښتنې ته وویل.

سـمه ده، تـهٔ چـې هرڅـه وایـې هغـه بـه کېـږي. پښـتنې پـه ځـواب کې ورته وویل.

خـان ولاړ شـو د کـوټې څخـه ووتـی او سـیدها د مېلمسـتون پـه خـوا ولاړی. د مېلمسـتون پـه کوټـه کـې اخونـدزاده صـاحب هـم راغلـی ناسـت ؤ. د سـلام و دعـا نـه پـس مجلـس شـروع شـو. جـانو اکـا د دهٔ د راتلـو څخـه مـخ کـې رخصـت شـوی ؤ. خـان اخونـدزاده صـاحب تـه وویـل چـې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخوندزاده صاحب، ته کله و سخي ته د مجاهدينو په هکله ورغلی يې؟

هو، يوه ورځ ورغلم، ما دا ګپه تاته ونه کړه ولي چې موقع په لاس نه راتله، زه يوه ورځ ورغلم نو دی په پټو کي ؤ، ما چي کله د ځوانانو په هکله د ده څه پوښتنه وکړه نو ده په ځواب کي راته وويل چي، ته هم باچا سړی يې، د انګرېز رنګه طوفان سره څوک جنګېدلای شي، زما او د ده په منځ کي ډېري خبري وشوې، اخر ما دا ورته وويل چي ته يوه ورځ د خان و کوټې ته راشه، ده په ځواب کي راته وويل چي کله هم زه فارغ شم نو به ضرور درشم، هغه ورځ ده او دا نن ورځ، بيا مي په سترګو نه دی ليدلی. اخوندزاده صاحب ښه په تفصيل سره ورته وويل.

اخوندزاده صاحب دا بازيد خان دی، د خان جهان زوی، خان د بازيد خوا ته اشاره وکړه.

زه يې پېژنم، اخوندزاده صاحب په ځواب کي ورته وويل.

بازيد خان د کوره تښتېدلی دی، ماته يې پناه راوړې ده، ده ته په کور کي د سر خطره وه، ده هغه ټول حال چي د ملا زمري، خان جهان او د سخي په منځ کي شريک ؤ ماته يې وويلو. سخي د څو پيسو او د کور د څيزونو په لالچ کي خپل ضمير خرڅ کړو، د دې ثبوت دا دی چي ده برابي خپله لور هم و منافق ملا زمري ته ورکړه چي د انګرېزانو ډوډۍ خوري. دوی لګيا دي په علاقه کي خپل خلک تيار وي، دلته مو ته دا خبر دی چي انګرېز خپله يوه فوځي دسته د دې کلي، خدای مه کړه د بربادۍ د پاره تياره کړې ده. دوی د دې دستې استوګنځای او د خوراک پوره پوره بندوبست کړی دی، د تېر وار رنګه دوی بيا کوزکلی و

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګرېز ته سپاري، بازيد خان ډېر مهم معلومات راوړي دي، بايد چې له دې معلوماتو څخه ګټه تر لاسه کړو او د را روان وخت پيش بيني وکړو. خان ورته وويل.

هغه خو ټهيک ده، دا راته وو ايه چې د سخي سره څۀ پکار دي؟ علي ګل اکا سوال ځني وکړه.

سخي به راغواړو، د هغه څخه به دا پوښتنه کوو چې ورو ره ولي؟ ولي دي د دوزخ لاره خپله کړه؟ کېدای شي چې د اخوندزاده، ستا او زما خبره څه اثر پرې وکړي او دی بېرته توبه اوباسي، سمي لاري ته راشي. خان په ځواب کي ورته وويل.

سمه ده، زۀ اوس اوس ورځم او سخي راولم، نن به دا کيسه ختمو و. علي ګل اکا ولاړ شو او دا خبره يې وکړه.

هو ورشه، موږ درته ناست يو، که يې هر څه پلمه کوله، د لاسه يې ونيسه او رايې وله، خيال کوه چې درنه ورک نۀ شي..... اخوندزاده ورته وويل.

تۀ بې غمه اوسه وروره، لږ ساعت صبر وکړه زۀ يې درته لاس تړلی راولم که نۀ؟ علي ګل اکا د دې خبري سره سم د کوټې ووتی.

خان، اخوندزاده صاحب او بازيد په کوټه کي پاته شول، هلته علي ګل اکا لکړه په لاس کي په کراره کراره د خان د پټو خوا ته روان شو، چېري چي سخي د دۀ د خياله کېدای شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

سخي خپل په کورکي د خپلي کورودانی سره دعوه وه. سخي ورته ويل چي، هيڅوک به هم نهٔ خبروي او نهٔ به يې راغواړي، کورودانی يې ورته ويل چي که څوک راغواړي او که نهٔ زما خور به خامخا راځي، زهٔ ګورم څوک زموږ ښادي په غم رالړي.

ګل مينه د کور په يوه کوټه کي ناسته ژړل يې، حالانکه پښتني دي ته ډاډ ورکړی ؤ چي يو نه يو بندوبست به وکړي، خو بيا هم زنانه زړهٔ دی، چېري صبر ېداى شي، د مور او پلار يې دغه دعوه شروع وه چي د کور دروازه چي د لرګو څخه جوړه وه وټکېده، سخي خپلي ښځي ته وويل چي؛

چپ شه،په دروازه کي څوک ولاړ دی، پام کوه چي څوک دي غږ وانهٔ وري.

دروازه بيا وټکېده، سخي د کوره په غږ کړو چي درغلم، څوک يې چي دروازه دي ماته کړه، سخي د دې خبري سره د دروازې خوا ته روان شو، دروازه يې خلاصه کړه او د کور د باندي وروتي.

د باندي د خان جهان نوکر ولاړ ؤ. د سلام و دعا پس هغه سخي ته وويل چي خان دي غواړي، هغه ويل چي يو وار زر راشه، ډېر ضروري کار دی.

دهٔ په ځواب کي ورته وويل چي زهٔ لږ ساعت پس درځم، ته اوس ولاړ شه، داسي نهٔ چي يو څوک دي ووينې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خــان نــوکر بېرتــه ولاړی، ســخي کورتــه بېرتــه ننوتــو ، څنګــه چــي دی پــه انګــړ کــي روان شــو بیــا دروازه وټکېــده، دهٔ د ځــان ســره وویــل چــي یــو خــو دی دی چــي پــه زوره مــي بدنامــه وي او پــر نــاره یــې کړه چي؛

وروره درتــه اومــي ویــل چــي درځــم. دهٔ لا دا خبــره نــهٔ وه پــوره کــړې چــي دروازه بیــا وټکېــده، ســخي پــه غصــه کــي د دروازې خــوا تــه روان شــو ، څنګــه چــي یــې دروازه خلاصــه کــړه نــو مخــامخ علــي ګــل اکا ورته ولاړ ؤ.

علي ګل اکا پر غبرګ کړو چي کله دي راته وویل چي درځم ؟

سخي ډېر خړ شو ، پــه شرمندګـۍ کـي یـې ورتـه وویـل چـي تـهٔ ؟

علــي ګــل اکــا خــدا ی دي راولــه، دوا ړو د یــو بــل ســره روغبــړ وکړ ،سخي ورته وویل چي راځه ولي ولاړ یې ؟

نا ، ناوخته دی، درځه، ډېر ضروري کار مي درسره دی.

ضروري کار ؟

تهٔ درځه خبري به هلته کوو.

نا ، ما خو لږ پوه کړه چي کیسه څه ده ؟

وایـم تــهٔ درځــه پــه کیســه بــه دي ســر خــلاص شــي او خبــري بــه هــم ډېري واورې.

علــي ګــل اکــا بخښــنه غــواړم زهٔ ځــم ځمکــو تــه، بېخــي ډېــر کــار دی او تهٔ ښه خبر یې چي زهٔ ورته یوازي یم.

تــهٔ درځــه ځمکــي نــهٔ تېښــتي، کــه څــه داســي مســئله راغلــه نــو زهٔ بــه پخپلــه و خــان تــه ســتا پــه ځــای ځــواب ورکــړم اوس تــهٔ راځــه ډېــر ضروري کار دی، بیا موقع په لاس نهٔ راځي.

ښه، زهٔ به یو وار کورته ورشم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهٔ بس راځه، د کور د تلو وخت هم نهٔ لرو، د دروازې څخه غږ کړه چې د علي ګل اکا سره ولاړم.

دهٔ هم د علي ګل اکا خبره ومنله، او د دروازي څخه یې غږ اوکړو چې زهٔ یو څهٔ کار لرم بېرته زر ارځم، دهٔ په کسته د علي ګل اکا نوم وانهٔ خیست، ولي چې هلته یې د خان جهان و نوکر ته ویلي وُ چې زهٔ لږ ساعت پس درځم. سخي په زړهٔ زړهٔ کي د ځان سره فکر کاوی چې څهٔ کیسه ده؟ علي ګل اکا ما چېري او چا له بیایي؟

علي ګل اکا او سخي بزګر دواړه د خان د کور په خوا روان شول، لږ ساعت پس دوی دواړه د خان و مېلمستون ته ورسېدو، کله چې دوی کوټې ته ننوتو نو سخي هک پک پاتې شو، هغه په دې چې هلته بازید ناست وُ، دهٔ د سلام نه مخ کي پر بازید غږ کړو چې؛

تهٔ؟ تهٔ دلته څه کوې؟ هغه د پښتنو متل دی چې د جرګې نابلده لېوه وي، په سخي هم هغه کانه وشوه. بازید، خان او اخوندزاده درې سره ورولاړ شول، روغبړ یې ورسره وکړ، دهٔ ته یې دا محسوسه هم نهٔ کړه چې موږ په تا خبر یو.

سخي و خان ته مخامخ کښېنستی، تهولو فرداً فرداً پوښتنه ځني وکړه، خان و سخي ته په مسکا کي وویل چې؛

سخي جانه د لور د کوزدې دي مبارک شه،زهٔ او س د پښتنې د خُلې خبر شوم.

خیر مبارک، سخي په ځان نهٔ پوهېدی چې خان څهٔ ورته وایي. هان دی په ځان کي غل ضرور وُ. خیر دهٔ هم زړهٔ وکړی او و خان ته یې وویل چې؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

بازيد دلته څۀ غواړي؟ دی خو د هغه سړي زوی دی څوک چي د انګرېزانو ملګری دی، دۀ ته اجازه چا ورکړې ده چي دې کلي ته راشي. درې سره ناست سړيو د دۀ خبري اورېدې، هيچا هم د خُلې غږ نۀ باسه، کله چي دی ستړی شو نو خان په غږ کړو چي؛

سخي جانه نور څه هم وايې که دغه بس دي؟

سخي په ځان کي خجالت شو او د ځان سره يې دا فکر وکړ چي، زۀ دومره ګرم ګرم کېږم او دا خلګ زما په خبره باک هم نۀ راوړي.

اخوندزاده صاحب په غږ کړو چي؛

سخي جانه دغه خبري ته خو موږ تۀ راغوښتی يې، دا هلک زموږ په کلي کي د شپې ګرځېدی، د کلي خلګو ونيوی او دلته يې راوستی، د دۀ پلار د انګرېزانو ملګری دی، نو دی به هم خامخا د پلار ملګري کوي، نو تۀ څه پکي وايې چي د انګرېزانو د ملګري سره څۀ سلوک په کار دی ؟

زۀ خو وايم چي سر ځني پرې کړی، سخي په غصه کي ځواب ورکړ او بازيد ته يې په قهر وکتل.

يعني ستا د خبري مطلب دا دی چي د انګرېزانو د هر ملګري څخه سر پرېکول پکار دي؟ اخوندزاده صاحب ييا پوښتنه ځني وکړه.

هو بالکل، دا د دين او وطن دښمنان دي، دغه سزا هم ورته کمه ده، سخي په جذباتي انداز کي ورته وويل.

نو ييا خو اول ستا سر پرېکول غواړي. علي ګل اکا په منځ کي دا خبره وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سخي د مخ بڼه بالکل غائبه شوه، حلق يې وچ شو، ژبه ئې بنده شوه، مخ يې تک زيړ شو او رډ بډ يې و خان ته وکتل.

اخوندزاده په غبږ کړو چي؛

سخي جانه ولي چپ شوې؟ خُله دي ولي ګونګۍ شوه، د دې خبري ځواب لرې که نا؟

خان هم په غبږ کړو چي؛

اې بدبختــه، تاتــه ده څـهٔ کمـي وه؟ زمـا پــه ځمکـو کــي لکــه ورور سم راشريک وې، تـر ننـه پـوري مـي د يـو څيـز حسـاب نـهٔ دی درسره کـړی، ښـه وطـن دوسـته او ديـن دوسـته وې، بيـا هغـه کومـه مجبوري وه چي تهٔ يې و دې ګناه ته تيار کړې؟

د سـخي د سـترګو ناڅاپـه اوښـکي رارواني شـوې او پـه ژړا کـي يې و خان ته وويل چي؛

خانــه مــا معــاف کــړه، تاســو ټــول مــا معــاف کــړئ، زهٔ پــه ځــان نـهٔ پوهېدم، د دې هلک پلار ماته زرغون بازار راښکاره کړی.

ولي تهٔ ماشوم وې چي د دهٔ د پلار په خبرو کي راغلې؟

اخوندزاده صاحب په خبنم ورته وويل.

بــس څــه درتــه ووايــم، زهٔ ډيــر خطــا وتم، اوس زهٔ دومــره پکــي راګيـر شـوی يـم چـي هـيڅ لار د خلاصـون نـهٔ لـرم. سـخي پـه ژړا کـي ورته وويل.

هيڅ هم نهٔ دي شوي، تهٔ توبه وباسه، الله به هر څه خير کړي.

نــا اخونــدزاده صــاحب، اوس هــيڅ نــهٔ شــي کيــدای، مــا د ټيرتــه راتلــو ټــولي لاري بنــدي کــړې، مــا د دولــت پــه لالــچ کــي دومــره لــوی ګــام واخست چي څوک يې تصور هم نهٔ شي کولای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا هیڅ یوه لاره نه ده بنده کړې، ته صرف توبه وباسه او زموږ سره بېرته هغه رنګه همکار شه کوم چي له مخه وې، خدای به هر څه خیر کړي. علي ګل اکا په ځواب کي ورته وویل.

علي ګل اکا زه تا څنګه پوه کړم، ما خپله نازولې ماشومه لور و ملا زمري ته ورکړه. سخي په ډېره مایوسه لهجه کي ځواب ورکړو.

ګوره سخي که ته په رښتیا سره توبه وباسې نو موږ ستا و هر قسم کومک ته تیار یو. خان ورته وویل.

سخي ماما، ته زما پلار نه پېژنې، هغه د نوابۍ د پاره خپل زوی بندي کړ، هغه د څو روپو په خاطریې د دې علاقې د ساده پښتنو د سباوون سودا د انګرېز سره وکړه، هغه په هغو انسانانو کي شمار دی کوم چي د نوم او مرتبې د پاره د خپل اولس او دین دښمنان شوي دي، زه یې ډېر ښه پېژنم، تا ته چي یې څومره مراعات درکړي دي د غسې یې و نورو خلکو ته هم ورکړي دي، ته په خبره ځان پوه کړه، تر اوسه هیڅ نه دي شوي، راشه بېرته د خپل قام او دین د ناموس د پاره په دې تحریک کي شریک شه، ته ما ته نه ګورې؟ ما هر څه پرېښودل. مور، پلار، ځمکي، جائیداد هرڅه، صرف په دې خاطر چي د وطن او د دین مینه زما په رګو کي غوټې وهي. بازید خان ورته وویل.

سمه ده، زه به توبه وباسم، بېرته به تا سو ته راشم، خو زما لور؟

د هغې ته فکر مه کوه، ته دو مره وکړه چي خان جهان په ځان مه پوهه وه. خان ورته وویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د علي ګل اکا تر راتلو له مخه خان جهان سړی راليږلی ؤ چي يو وار زر راشه، نو اوس تاسو فېصله وکړئ چي ورشم که نهٔ ؟

ورشه، ضرور ورشه، خو دا مهٔ په ظاهروه چي تا و موږ ته ټول حال وويلو، اوس به د دوی دام د دوی په پښو کي وي. خان په ځواب کي ورته وويل.

خان جي ما معاف کړه، ما د اخرت په اسائشو د دنيا و اسائشو ته ترجيح ورکړه، ستا سره ما ډېر بد کړي دي، تهٔ ما معاف کړه. سخي د دې خبري سره سم بيا په ژړا شو.

ژړا د سړو نهٔ د ښځو کار دی، زما په زړهٔ کي اوس هم ستا د پاره ډېر عزت دی، دا د خدای ډېر لوی فضل دی چي تا پر وخت توبه و ايستله. اوس ورشه، او هان ! ډېر خيال کوه چي د بازيد په هکله دي د خُلې څخه څه ونوزي، ځهٔ شاباس چي موږ ستا په انتظار يو. خان په مسکا کي ورته وويل.

سخي هم خپلي اوښکي پاکي کړې، د ټولو څخه يې رخصت را واخستو او د کوټې څه راووتو.

کله چي دی د مېلمسون څخه راروان شو نو زړهٔ يې خوشحال خوشحال ؤ، د خدای شکرونه يې ادا کول چي الله د څومره لويه ګناه څه دي راوګرځولم، واقعي تهٔ د باچهانو باچا يې.

په دغه سوچو او فکرو کي و کوز کلي ته ورسېدی. سيدها د خان جهان و مېلمستون ته ولاړی. هلته د مېلمستون په کوټه کي ملا زمری، خان جهان او يو بل سړی چي دهٔ له مخه نهٔ ؤ ليدلی ناست ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهٔ د ټولـو سـره روغبـړ وکـړی، مـلا زمـري دی خپـل پـه څنـګ کـي کښېناؤ، د حـال احـوال نـه وروسـتو يـې پوښـتنه څني وکـړه چـي د کومه ځايه راروان يې ؟

دهٔ په ځواب کي ورته وويل چي د بهادرخان د کوره.

ښه ! هلته دي څهٔ کول ؟ ملازمري بيا سوال څني وکړی.

زهٔ د هغـه د ځمکـو بزګـريـم، د ځمکـو د حسـاب کتـاب د پـاره يـې غوښتی وم. سخي په ځواب کي ورته وويل.

څـه داسـي خبـره خـو بـه دي نـهٔ وي کـړې چـي سـبا و مـوږ ټولـو تـه مسئله جوړه شي ؟

ولـي زهٔ لېـونی خـو نـهٔ يـم چـي دغـه خبـري بـه ورتـه کـوم، زهٔ هـم ستاسـو ملګـري يـم، ماتـه هـم مسـئلې جوړېـدای شـي او بيـا بهادرخـان او جهـان خـان دواړه دښـمنان دي، خـان جهـان چـي لـه مـا سـره ښـه کـړي دي هغـه بهادرخـان پـه ټـول ژونـد لـه ماسـره نـهٔ دي کـړي، مـلا صـاحب تـه بـې غمـه اوسـه. سـخي پـه ځـواب کـي ورتـه وويـل او داسـي انـدازيـې خپـل کـړ چـي د هيچـا هـم سـر نـهٔ شـو پـه خلاص.

ښـه خبـره ده، سـخي جانـه دې خبـري تـه مـي تـهٔ راغوښـتی يـې چي سبا ماښـام تـهٔ ځـان تيـار کـړه. مـلا زمـری او دغـه مېلمـه کـوم چـي د جـلال ابـاد څخـه راغلـی دی سـتا کـره درځـي او تـهٔ بـه و ملازمـري تـه خپـل امانـت پـه لاس ورکـوې. خـان پـه داسـي لهجـه کـي ورتـه وويـل لکه چي دا خلک بس په روانېدو وي.

خـان جـي، لـه ماسـره خـو د څلـورمي شـپې قـول شـوی ؤ. دا د سبا شپې کيسه څه بې ځايه نهٔ ده ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅ بې ځایه نهٔ ده، خبره دا ده چې بل سبا له خیره ملا زمری جلال اباد ته روان دی، بیا بېرته دی د درو میاشتو پس راځي، هلته د دهٔ ډېر ضروري کارونه دي، دی ځلورمي شپې ته نهٔ شي ایسارېدای. خان جهان په ځواب کي ورته وویل.

خان جي، ماته مو ډېره ګرانه کړه.

هیڅ ګرانه نهٔ ده سخي جانه، بس تهٔ د سبا ماخوستن تیاري ونیسه. ملا زمري په غبږ کړو.

هاځه سمه ده، ځنګه چې ستاسو خوښه وي. سخي په یوه سړه اسوېلې کي ورته وویل.

هان دا واخله، دا دي لونګۍ ده، ملا زمري په دسمال کي څه ورته ونیول.

دا څهٔ دي؟ سخي دسمال ته لاس کړو او دا سوال یې ځني وکړ.

دا یو څو د سرو پاؤلیان دي پکار به درشي او که دي نور څه حاجت شو نو خان ته صرف اشاره وکړه دی به زما پر ځای دغسي لونګیاني درکوي. ملا زمري په خندا کي ورته وویل.

زهٔ در څخه ځم ځمکو ته هلته ډېر کارلرم، سبا ماخوستن زهٔ ستاسو انتظار کوم. سخي ولاړ شو او دا خبره یې وکړه.

انشاءالله، په مخه دي ښه.

سخي د خان جهان د کوره سیدها د بر کلي په خوا روان شو. دهٔ ته دا احساس وشو چې واقعي دا رنګه خلک د وطن او دین دښمنان دي. څومره دولت ورسره دی. دا د کومه خوا ورته راځي؟ یو زموږ اخوندزاده صاحب دی چې د ماښام د ډوډۍ پوري حیران دی او بل دا ملا زمری دی چې لمن یې د سرو ډکه ده. په دغه سوچو کي خپل کلي ته راورسېدی. سیدها د بهادرخان و مېلمستون ته ولاړی. هلته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مېلمستون په کوټه کي بهادرخان، بازيد، علي ګل اکا او اخوندزاده د دهٔ په انتظار وو.

د سلام دعا نه پس يې دسمال و خان ته ور وغورځوو.

خان پوښتنه ځني وکړه چي دا څهٔ دي؟

دهٔ په ځواب کي ورته وويل چي، پخپله يې وګوره.

خان چي دسمال خلاص کړو نو حيران پاتې شو، دا دومره سرهٔ؟ دا دي له کومه کړل؟

دا راته ملا زمري راکړل، هغه هم په لونګۍ کي.

لونګۍ کي؟ په لونګۍ کي سرهٔ؟ دا مي اول وار وليدل چي په لونګۍ کي سرهٔ ورکول کېږي.

خان جهان زهٔ د دې د پاره غوښتی وم چي ما خو به چا ته حال نهٔ يې ويلی او د دې د پاره چي دوی سبا ماخوستن راځي او زما لور وړي. سخي په ځواب کي ورته وويل.

نو تا څهٔ ځواب ورکړی؟ اخوندزاده صاحب پوښتنه ځني وکړه.

اخوندزاده صاحب، ما ورته وويل چي الله مو راوله.

دا دي ډېر ښه ورته ويلي دي، ستاد تلو نه پس مو ږ په دې هکله لږ خبره وڅېړله او س به يې له تا سره هم شريکه کړو.

څنګه خبره؟

خبره دا ده چي..............................

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

ملا صاحب په دې نوي جامو کې سم هلک ښکارې، د ځلورم وادهٔ دې مبارک شه.

د خان جهان په مېلمستون کې ناست کس و ملا زمري ته په خندا وويل.

خيال کوه دلبر جانه چې د سخي او د خان جهان په مخ کې دا خبره ونهٔ کړې، هغوی ته ما ويلي دي چې دا زما اول وادهٔ دی.

ملا زمري په دې کس چې دلبر نومېدو غبرګړو.

ياره زمريه! ستاغوندې شاطره (چالاکه) ما په خپل ژوند نهٔ دی ليدلی، تهٔ څنګه دا تېږې خلک ترويالې اړوې په دې زما عقل ما ته ځواب راکړي، واقعي چې په خپل کار کې ايمانداريې، دلبر ورته وويل.

دلبر جانه! د انسان لوی ضرورت نس او نفس مړيده دي، که د دې فکر درسره ؤ نو هره هغه لار چې د عام انسان په ستر ګو بده ښکاري تا ته به ښه ښکاري، او که د دې دواړو څه دې ډډه وکړه او د دې خلاف دې مجاهده پيل کړه، نس دې په ولږه او نفس دې سوړ وساتی نو بيا تهٔ د وخت بزرګ يې، او بزرګي زما په وس نهٔ ده پوره.

ملا زمري د لونګۍ په تړلو کې په خندا خندا دا خبره ورته وکړه.

زهٔ ستا په خبره پوه شوم، آښه دا راته ووايه چې د ناوې د راوړلو پس کوم ګام دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

څهٔ ګام، سیدها به خپل وتاک ته ځو، دلته نور پاتې کېدل خطرناک دي، ولي چي د خان جهان زوی بازید غائب دی، که هغه په موږ بر کلی خبر کړو نو په دې کوز کلي کي به هم موږ محفوظ نهٔ یو. ملا په ځواب کي ورته وویل.

ملا ! دا د سخي د لور تاته چا وویل ؟

هیڅ هم نهٔ دي راته ویلي، ما هغه یوه شپه ولیده او خوښه مي شوه.

چېري دي ولیده ؟

د سخي په کور کي .

د سخي په کور کي ؟ تا هلته څهٔ کول ؟

د سخي کورودانه ناروغه وه، زهٔ د سخي سره د هغه و کور ته ولاړم، څه دم مم مي په وکړ بیا مي یو څو ځاښتونه ورکړل، په اصل کي زهٔ و برکلي ته په دې خاطر تللی وم چي دا کلی ووینم، ما د بهادر خان کور هم ولیدو، ډېر غټ دی دا سي یې جوړکړی دی لکه یوه جنګي کلا، یاره دلبره دا خلک هم عجبه بې عقله دي، دا هم نهٔ ګوري چي دا څنګه ملا دی؟ په ځاښتو کي یې څهٔ لیکلي دي ؟ په دم کي یې څه راباندي وویل ؟ و ملا ته په دومره عزت او احترام ګوري لکه د خپل کور بنیادم ته، د دوی زناني، په کومو چي دوی ننګ او غیرت کوي، چا ته یې د تکري پلو هم نهٔ ښکاره کوي د ملا سره یې کښېنوي، نو بیا دا زما رنګه عالم فاضل، انګرېزي ملا په پېښشي او سم ورسره په کور کي ځان شریک کړي. ملا زمري دا اخري خبره په طنزیه لهجه کي وکړه چي دلبر هم په وخندل.

دا خبري شروع وې چي خان جهان کوټې ته راغی. د سلام دعا پس یې و ملا زمري ته وویل چي، ملا زر ځه او زر راځه، هلته به په ګپو نهٔ کښېنې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـهٔ بـې غمـه اوسـه خانـه، مـوږ څـه ماشومان يـو چـې پـه هـيڅ نـهٔ پوهېږو ؟

چـې ماشـومان نـهٔ ياسـتـنـو بيـا تـر اوسـه دلتـه څـهٔ کـوئ؟ ځـئ ورشـئ او خپـل امانـت تـر لاسـه کـړئ. او هـان ، خيـال کـوئ چـې ډوډۍ هلتــه ونــهٔ خــورئ، د ډوډۍ بندوبسـت مـا دلتــه کـړی دی او بلـه خبـره دا هـم ده چـې داسـې نـهٔ وي چـې سـخي يـا بـل څـوک تاسـو تـه هلتــه پـه ډوډۍ کـې څـه څيـز درکـړي او تاسـو تـر مـا نـهٔ بلکـې تـر خدايه ورسېږی.

خانــه دا دي ډېـره ښـه خبـره وکـړه،دي تـه زمـوږ پـام هـم نـهٔ ؤ، درځـه مـلا جانـه چـې ناوختـه شـو، لاره هـم اوږده ده. دلبـر و خـان تـه د خبري کولو پس په ولاړېدو کي و ملا زمري ته وويل.

مـلا زمـری هـم ولاړ شـو، خپلـه لـونګـۍ يـې سـمه کـړه او د دلبـر سـره د کـوټې نـه او بيـا د مېلمسـتون نـه ووتـو، او سـيدها مـخ پـه بـر کلـي روان شو.

دا وخـت د ماخوسـتن اولـه برخـه شـروع وه، سـپوږمۍ هـم د شپاړسـمي شـپې جلـوه رابښـکاره کـړې وه، دوی دواړه د پټـو پـه پولـو ښـه پـه خنـدا خنـدا روان وو،کلـه کلـه بـه يـې يـو د بـل سـره ټـوکي هـم وکـړې، اخـر دوی د سـخي و کـور تـه ورسـېدو........ د سـخي کـور د کلـي څـه لـږ لېـري ؤ،دا کـور د پټـو پـه منـځ کـي ؤ، شـاوخوا يـې تـک شـنه پټـي ؤ چـې د شـپې تـور ښـکاره کېـدل، د خـان بهـادر کـور بيـا د کلـي پـه ابـل سـر کـي ؤ چـې د سـخي د کـوره نـهٔ معلومېـدو، سـخي د دوی پـه انتظـار کـي د کـور څـه دبانـدي ولاړ ؤ، سـخي سـوچ کاوه که ملا زمری نهٔ راغی نو بيا به څهٔ کېږي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه فکر کې ؤ چې په دوو سايو يې نظر ولګېد وکومې چې د دۀ په خوا راروانې وې، دواړې سايې د دۀ په خوا په کراره کراره راروانې وې، دۀ ته وام ولوېدو، خو اخر يې په غږ کړو چې څوک ياست ؟

په هغو دواړو کسو کې يو په غږ کړو چې، موږ يو.

د سخي زړۀ ډاډه من شو، دواړو کسانو ته مخته ورغی او يوه کس ته يې په ګيله وويل چې، ملا صاحب ډېر ځنډ مو وکړی.

هغه کس په غږ کړو چې، ډېره تازيله دي نۀ ده؟ اول خو دي ورځې غوښتې او س د ځنډ خبرې کوې ؟ ملا زمري د روغبړ پس په ځواب کې ورته وويل.

نا هغه خبره نۀ ده، تاسو راځئ دننه کورته مجلس کوو.

درې سره کسان سيدها د سخي وکورته ننوتو، د کورو دروازې ته مخامخ دوې کوټې وې، او د دروازې سره يوه ورکوټې کوټه وه. دا ورکوټې کوټه د سخي د مېلمنو کوټه وه. سخي دوی دواړه په دې ورکوټې کوټې کې کښېنول او دی د اوبو د پاره د کور د کوټو خوا ته روان شو.

په سقر (دوزخ) کې يې حوره پټه کړې وه سخي، او ما دا حوره راپيدا کړه، اوس له خيره به يې د دې سقر نه بهشت (جنت) ته بيايم. ملا زمري د ډېوې په رڼا کې وکوټې ته شا وخوا وکتل او دا خبره يې وکړه.

ملا ما ته خو دا کوټه د غوا غوجله معلومېږي، خو مره بدبوداره ده، ستا خبره ټهيک ده چې دا سقر دی. دلبر په پوزه ځادر ونيوو او دا خبره يې وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیـر لـږ سـاعت يـې برداشت کـړه، مـازي خپلـه حـوره زۀ تـر لاسـه کړم، بيا به په ژوند دې سقر ته مخ راوانه ړوم.

سـخي د کـوټې د ورۀ سـره پـټ ولاړ دا خبـري اوريـدې، پـه زړۀ کـي يـې ځـان ملامتولـو ،چي څـومره غلـط کـار تـه دي لاس اچـولی ۀ، خـان ټهيـک ويلـې چـي د انګريـز پـه ډوډۍ خـواره بهروسـه کـول خپـل ځـان تـه دوزخ کتـل دی، لـږ سـاعت پـس څلورکسـان چـي مخونـه يـې پـټ کـړي وو او صـرف سـترګي يـې ښـکاره کېـدې و کـوټې تـه نـابيره راننوتـو. د دوو پـه لاس کـي توپکـان او د يـوه پـه لاس کـي توره او د يوه په لاس کي رسۍ وه.

يـو توپـک والا پـه مـلا او د هغـه پـه ملګـري پـه زوره غـږ وکـړو چي، دربش! د ځايه ونشورئ. هلکه لاسونه تر شا ور وتړه.

يـو کـس د چـا سـره چـي رسـۍ وه هغـه پـه يـوه رسـۍ د دواړو لاسـونه تـر مـلا داسـي ور وتـړل چـي دواړه ځنـګ پـه ځنـګ ودريـدل، او د رسۍ يو سر يې خپل په لاسو کي ټينګ ونيوو.

درروان يـې کـړه، کلـه چـي هغـه د رسـۍ والـه کـس دوی روانـول نو ملا زمري ناره کړه چي؛

تاسـو څـوک ياسـت ؟ مـوږ مـو ولـي وتړلـو ؟ مـوږ خـو د سـخي مېلمانه يو ، تاسو لکه چي خطاوتي ياست ؟

تـۀ مـوږ تـه غلـط او صـحيح مـۀ راښـيه، مـوږ تـر تـا ښـه پـوهېږو چـي غلـط څـۀ دي او صـحيح څـۀ، درروان يـې کـړه، د چـا چـي تـوره پـه لاس کـي وه هغه کس دا خبره وکړه.

دواړه يــې د غويــو رنګــه روان کــړل، د کــوره ووتــل او ســيدها د کلـي د ابـل سـر پـه خـوا روان شـول، پـه لاره کـي هيڅـوک هـم نـۀ ؤ. حتی چي په دې شپه سپو هم نۀ غپل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

ګل مینه او د ګل مینې مور نازکو هم په دغه شپه په کومه چې ملا زمری او دلبر اغوا شو د پښتنې سره د خان په کور کې مېلمنې وې. د نازکو خاله دا ګومانځ چې دا ډوډۍ پښتنې د ګل مینې د وادهٔ په خوشحالۍ کې کړې ده. ولې چې ګل مینه بل سبا ماخوستن ودېده. دا په هیڅ یوه کیسه نهٔ وه خبره، که څوک خبرۀ نو هغه پښتنه او ګل مینه وې. بهادرخان سهار وختې لا و پښتنې ته ټوله کیسه کړې وه. هغې بیا ګل مینې ته هغه وخت وویلې کوم وخت چې دا د ډوډۍ د ست د پاره ورغلې وه او ګل مینه یې په اعتماد کې اخستې وه. دا خبره دې د نازکو خاله نه په دې پټه کړه چې پر هغې اعتبار نهٔ ؤ.

د ګل مینې مور په نازو لورته وکتل او پښتنې ته یې په ځواب کې وویل چې زویه! د ګل مینې خو به خود ارمان پوره شي خو خدای دې ستا هم نیک ځای نصیب خلاص کړي.

خاله! ګل مینه ډېره بختوره ده، خدای دې هري پېغلې ته دا بخت ورنصیب کړي. پښتنې په داسې انداز ورته وویل چې پرته له ګل مینې نازکو خاله په دې خبري نهٔ شوه پوه. ګل مینې و پښتنې ته وکتل او پښتنې و ګل مینې ته وخندل. دغه خبري شروع وې چې د بهادرخان غږ راغی، پښتنه زر ور ولاړه شوه، د ګل مینې مور ته یې وویل چې خاله زهٔ زر راځم خان لا له غږ راته کوي.

پښتنه د کوټې څه راووته، خان د کوټې څه لېږ لېري ولاړ ؤ. پښتنه ورغله او د پلار په مخ کې ودرېده. خان ورته وویل چې زویه! مېلمانه ډېر شو، د ډوډۍ بندوبست شته او که نهٔ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتنه په دې خبره پوه شوه او په خوشحالۍ کې يې و خان ته غاړه ورکړه.

ماته يقين ؤ چې ته به دا کار ضرور کوې.

او ماته دا يقين نه ؤ چې دا کار به دومره په اسانۍ او زر کېږي. خان د پښتنې په سر لاس کېښود ی او په خندا يې دا خبره ورته وکړه.

اوس مخ ته څه کول پکار دي ؟ پښتنه د خان د سينې څه لېرې شوه او دا پوښتنه يې ځنې وکړه.

اوس به ته د سخي کورودانه دا سې قانع کوې چې کوم سړي چې ګل مينه غوښتې وه هغه وتښتېدی. هغه د انګرېزانو جاسوس ؤ او په هغه مجاهدين خبر شول. د مجاهدينو څه بچ کېدو د پاره هغه وتښتېدی او سخي ته يې حال رالېږلی دی چې زه ستاسو لور نه شم کولای، پوه شوې ؟

سمه ده زما سر په خلاص شو .

هان که ضرورت شو نو زه به سخي درته راولېږم، ما هغه پوه کړی دی.

خان د دې خبرې سره سم د مېلمستون خوا ته ولاړی او پښتنه د کوټې خوا ته ولاړه.

سخي ماما راغلی ؤ او خان لاله ته يې عجيبه خبره کړې ده،

څنګه خبره ؟

هغه ويل چې کوم سړي ته چې تاسو ګل مينه ورکړې ده هغه د انګرېزانو ملګری ؤ، اوس مجاهدين په خبر شوي دي، هغه چې کله خبر شو نو وتښتېدی او سخي ماما ته يې حال رالېږلی دی چې زه ستا لور نه شم کولای. زما د خوا درپاته ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هـائي زوی دي و مـره، دو مـره لويـه دهوکـه، اوس بـه زهٔ څـهٔ کوم، د ګل ميني مور په ژړا شوه.

خالـه ! تـاخو دا ويـل چـي دا سـړی د سـخي مامـا د لېـري خپـل دی نـو سـخي مامـا تـه دا نـهٔ وه معلومـه چـي دی د انګرېزانـو ملګـری دی ؟

هـائي زويـه، د چـا پـر تنـدي ليکلـي دي چـي دا ښـه دی کـه بـد، او پاته شوه د خپلوي خبره نو زويه هغه درواغ وه.

نـو بيـا دا څـوک ؤ ؟ دا چـا درښـودلی ؤ چـي تاسـو د ګـل غونـدي لور ور وبخښله ؟

زويـه ! دا سـړی يـو وار زمـوږ کـره راغلـی ؤ، هغـه هـم هغـه وخـت چـي زهٔ ناروغـه وم، دهٔ ماتـه څـه څاښـتونه راکـړو، د هغـې څـه الله ماتـه شـفاء راکـړه، د دهٔ و شـرافت تـه چـي مـا وکتـل نـو ډېـر ښـه انسـان راتـه ښـکاره شـو، بيـا يـوه شـپه د ګـل مينـي پـلار راتـه وويـل چـي مـا ګـل مينـه و دغـه سـړي تـه ورکـړه، کـه څـه هـم د دې سـړي عمـر لـږ زيـات ؤ، مـا هـو ورتـه وکـړه چـي ښـه دي کـړي دي سـړی شـريف دی، عـالم دی، د لـور بـه مـو دواړه لاسـونه پـه غـوړو کـي وي، دا خبـره ګـل مينـي واورېـده او پـه چغـو شـوه چـي زهٔ يـې نـهٔ کـوم، دا دی نـن د ګـل مينـي د زړهٔ ارمـان پـوره شـو. د نـازکو خالـه د سـترګو اوښـکي روانې وې او دا خبري يې ورته کولې.

خيـر هـر څـه چـي وشـو پـه دې کـي هـم دخـدای يـو مصـلحت ؤ، دخـدای پـه کـارو څـوک پـوهېږي، تـهٔ اوښـکي پـاکي کـړه زهٔ ځـم ډوډی را اخلـم. پښـتنه د دې خبـري سـره سـمه ولاړه شـوه، ولاړه ډوډی يـې راواخسـته، درې سـره زنانـا ؤ ډوډی وخـوړه، د ګـل مينـي مـور لـږ وخـوړه ويـل يـې خـوا تـه مـي نـهٔ کېږي. ګـل مينـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوشحاله وه چي خدای د لوی افت څخه بچ کړه. د ډوډۍ وروسته نازکو خاله و پښتنې ته وویل چي، ته یو څوک خو ورواستوه چي د ګل مینې و پلار ته غږ کړي او موږ کورته بوځي. پښتنې ډېر ورته وویل چي نن شپه پاتې شی. خو نازکو خاله نهٔ ورسره منله. اخر پښتنې د ګل مینې په هکله ورته وویل چي ګل مینه خو راپرېږده اوس خو هغه دی واده هم پاته شو، سبا سهار به یې زهٔ خپله درولم، اول خو نازکو خاله نهٔ منله خو وروسته یې ومنله. پښتنې هم و سخي ماما ته حال ولېږلو. لږ ساعت پس سخي ماما او نازکو خاله خپل کورته ولاړو او ګل مینه د پښتنې سره د هغوی په کورکي پاته شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

د ماخوستن د واقعې خوفناکه عکس لا د ملا زمري په دماغ قابض ؤ. هغه حیران ؤ چې دا څوک خلک وو؟ دا څهٔ غواړي؟ او سخي؟ سخي هم په هغه وخت ورک شو، دا خو به سخي نهٔ وي کړي؟ یا دا کار خو به بهادرخان نهٔ وي کړی؟ یا بهادرخان دا نهٔ شي کولای، سخي زموږ ملګری دی، هغه ماته دهوکه نهٔ شي راکولای، ولې که هغه ماته دهوکه راکړي نو د هغه حال خو هم له موږ سره دی. په دغه سوچ کي وو چې دلبر په غږ کړو چې ملا زمریه! دا په کوم دام کي راګېر شو؟

زهٔ پخپله په دغه فکر کي یم چې دا څوک کېدای شي؟

که خفه کېږې نهٔ نو یوه خبره درته وکړم.

څنګه خبره؟

هغه دا چې کېدای شي چې دا کار خان جهان کړی وي.

خان جهان؟ هغه به يې ولي کوي؟ ماته دا کار د بازید ښکاري.

د بازید؟

هو بازید، هغهٔ زموږ په ټولو کارو خبر ؤ، کېدای شي چې هغه د کلي څه زموږ څار کړی وي.

کېدای شي، خو یوه خبره بله هم ده، په موږ یو خان جهان او بل سخي خبر وو.

خیر تهٔ لږ صبر وکړه، معلوم به شي چې څوک دي او څهٔ غواړي؟ د دوی خبري شروع وې چې یو کس د کوټې و دروازې ته راغی. د کوټې دروازه چې د دباندي څه بنده وه خلاصه کړه. دې کس مخ پټ کړی ؤ. دهٔ دوی ته وچه ډوډۍ او سوړ کټغ

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوړی. د دوی په مخ کې یې کنښېښـودی او ورتـه یـې وویـل چـې دا وخوری.

موږ دا نهٔ خورو.

ستاسـو خوښـه ده، مـا درتـه ایښـي دي کـه خـوری او کـه نـهٔ. زهٔ وروسته راځم او دا وړم.

تـهٔ مـوږ تـه دا وو ایـه چـې مـوږ مـو پـه څـه ګنـاه کـې دلتـه راوړي یو ؟ او تهٔ خبر یې چې موږ څوک یو ؟

زهٔ ښـه خبـریم چـې تاسـو د چـا ډوډۍ خـواره یاست او پـه دې هـم ښـه خبـریـم چـې تاسـو یـې دلتـه ولـې راوړي یاسـت. راغلـي کـس ورته وویل.

تاسو څوک یاست ؟

ډېر زر به درته معلوم شي چې موږ څوک یو .

د دې خبرې سره هغه کس چې دوی ته یې ډوډۍ راوړې وه ووت.

دلبـر ډوډۍ ځـان تـه نـزدې کـړه خـو نـابیره مـلا زمـري پـه غـږ کـړو چـې، خیـال کـوه چـې وې نـهٔ خـورې، دا د دښـمن چـال دی، پـه دې کتـغ کې څه کېدای شي.

دلبر زر ډوډۍ لېرې کړه او ملا زمري ته یې رډ رډ وکتل.

ماخوسـتن چـې کلـه دوی یـې اغـوا کـړو نـو د بهادرخـان د کـور بجـائې یـې د علي ګـل اکـا پـه کـور کـې پـه یـوه کوټـه کـې بنـدي کـړو. هغـه پـه دې چـې د بازیـد د ځُلـې چـې مـلا زمـري د بهـادر خـان کـور لیـدلې دی. د دوی اول چـال کامیابـه شـوی ؤ. اوس یـې نـو دویـم چـال تـه د حقیقـت جامـه وریـه غـاړه کولـه. هغـه داسـي چـې سـخي یـې د خـان جهـان و کـور تـه ولیـږی. هغـه د خـان جهـان پـه مېلمسـتون کـې چغـې وهلـې چـې تـاخو ویـل چـې دا دومـره ښـه سـړی دی. دا داسـې،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا داسي، زۀ تولـه شپه ورتـه پـه انتظـار وم، د دوی هـيڅ درک هـم نـۀ شـو معلـوم، زمـا لـور دومـره خوښـي ده چـي دۀ و مـوږ تـه پـه دومـره ټيټـه سـترګه وکتـل او خـان جهـان ورتـه قسـمونه خـوړل چـي دوی سـتا کـور تـه درغلـو، زۀ هـم د ماخوسـتن راهيسـي پرېشـانه يـم چـي دا څۀ شول.

خـان جـي زمـا دخيالـه چـي دوی و مـوږ تـه دهوکـه راکـړه، څـۀ پکي وايې ؟

پـه څـه بـه دهوکـه راکـوي ؟ هـر څـۀ دۀ و مـوږ تـه راکـړو. قالينونـه، سـامانونه، روپـۍ، سـرۀ زر، سـپين زر، زمـوږ هـر خـواهش يـې راپـوره کړو، نو په څه به دوی موږ ته دهوکه راکوي ؟

ولـي دا مـوږ لـږ ښـه ورسـره کـړي دي ؟ ټـول خلـګ مـو د دۀ د فکـر ملګـري کـړو. دی مـو د دې علاقـې باچـا کـړو. دی لـه مـوږه نـور څۀ غواړي؟

يـاره سـتا د خيالـه بهادرخـان يـا بازيـد خـو بـه دا خلـګ نـۀ وي ورک کړي؟

د دوی په تګ زۀ او تۀ خبر ؤ. هغو ته څنګه اطلاع کېدای شي ؟

خيـر معلـوم بـه شـي، تـا تـه کـه څـه معلومـات تـر لاسـه شـول نـو زر تر زره يې تر ما راورسوه، ښه.

سمه ده خان جي.

د دې خبـرو وروسـته سـخي د خـان جهـان څخـه اجـازه واخسـته او سـيدها راغـی د بهادرخـان و مېلمسـتون تـه. ټولـه کيسـه يـې خپلو ملګرو ته وکړه چي په دې خلګو به څۀ کوو ؟

خـان ورتـه وويـل چـي يو څـو ورځـي صبر وکـړه د حـاجي غـلام اکـا زوی مـوږ جـلال اباد تـه لېږلـی دی کلـه چـي هغـه راشـي نـو د دوی فېصله

(c) ketabton.com: The Digital Library

به هم وکړو. انشاءالله په علي ګل اکا به دوی بوج نۀ شي، که څنګه علي ګل اکا ؟

بهادرخانه تۀ خو دیو څو ورځو وایې. که کال هم پکي ووزي نو به هم غږ نۀ وباسم او نۀ به تا ته ګیله وکړم.

په دغه خبرو پر دوی باندي غرمه شوه. د غرمې ډوډۍ ټولو د خان سره وخوړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

هغه وخت او هغه ورځ راغله د کومي د معلوماتو د پاره چي دوی د حاجي غلام اکا زوی جلال اباد ته لېږلی ؤ.

د انګرېزانو پنځه بټالينه (فوځي دستې) د دوی پر کلي راغلل. د بهادرخان بر کلی يې د درو خوا و نه ونيوو. بهادرخان د کلي زلمي، سپين ږيري چا چي د جنګ وس درلود هغه يې ټول راغونډ کړي وو. دی نه ؤ خبر چي انګرېزانو د دځ په لښکر کي خپل خلک پرېښي دي.

خان د کلي د ملا اخوندزاده صاحب سره کور په کور په جرګو وو. انګرېزانو لا جنګ نه ؤ پيل کړی. هغو دوه واره خان ته د دوستۍ پيام رالېږلی ؤ. لاکن خان هر وار دوی ځواب کړي وو.

د علي ګل اکا پر کور يې پېره هم کښېنولې وه او دا يې ورته ويلي ؤ چي، که لږ هم ملازمري او د هغه ملګري چالاکي ښکاره کړه نو زر تر زره يې ختموئ.

د حاجي غلام اکا زوی تر اخره نه راغی. چا به ويل چي هغه نيول شوی دی، چا به ويل چي هغه د انګرېزانو سره ملګری شوی دی، چا ځه، چا ځه خو بهادرخان ته د دې حملې اطلاع د يو خط په ذريعه شوې وه بس په دې خط کي دا کمي وه چي په دې کي د حملې ورځ نه وه ليکل شوې. په دې دځ په ملا زمري د ېر وس تمام کړو خو هغه ځُله نه سپړله.

انګرېزانو دريم ځل بيا د دوستۍ او مراعاتو پيام و خان ته راولېږی. دې ځلي خان و راغلو قاصدانو ته صفا وويل چي که ما بيا تاسو په دې علاقه کي وليدای نو قسم مي دي په خدای وي چي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنونه به مو سپو ته او سرونه به مو کارغانو ته واچوم. قاصدان پوه شول چې د خان سره یوه لار هم نهٔ کېږي. دوی نا امیده بېرته لاړل. د دوی د تلو نه وروسته خان یو خط د وزیر اکبرخان په نامهٔ کابل ته ولېږلو. له بده مرغه هغه خط تر وزیر اکبرخان پورې نهٔ ورسېدو او په لاره کې ونیول شو. قاصد ووژل شو، او خط د انګرېز سامراج و دربار ته ولېږل شو.

خدای خبر چې خان ته څنګه اطلاع راغله چې قاصد او خط دواړه نیول شوي دي. دهٔ خپل ملګري په کومو چې د دهٔ پوره پوره اعتماد وو راغونډ کړل. سهار په سپېدو کې پر انګرېز سامراج د برید کولو پرېکړه وشوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

پښـــتنې د ټپيـــانو د پـــاره لـــه وختـــه لا بند و بســـت کـــړی ؤ. د ې دوې ورځـې مخکـې د کلـې تکـړه ښځې او يـو څـو پېغلانـي چـي ګـل مينـه هـم پکـې وه تيـاري کـړي وې. د جنـګ ورځ ډېـره تـوده وه. دې واره ټپيـان ډېـر وو. پښـتنه د نـورو ښـځو سـره داسـې مصـروفه وه لکـه د دې خپـل سـکه ورونـه چـي وي. ورونـه بـه يـې ولـې نـهٔ وو، دوی د وطـن پـه نـاموس او اسـتقلال قربانېـدل، ټپيـان کېـدل، دا خـو د ورونـو کـار وي چـي د وطـن پـه نـاموس او د وطـن د سـياه سـرو د عزت د پاره خپل سرونه په لاس کې واخلي.

دې د يـوه ټپـي د سـر و ټـپ تـه مـرهم پټـی کولـه چـي يـو نقـاب پـوش ټپـي يـې راوړی. دې ګـل مينـي تـه غـږ کـړو چـي هلـه ګـل مينـي دا وګـوره. ګـل مينـي هغـه زر زر د نـورو ښـځو پـه کومـک يـو ې خـوا تـه پـرې باسـی. د ټپـي سـترګي وچـي پـر پښـتنې ولاړوي، ټپـي و ګـل مينـــي تـــه پـــه زګېـــروي وويـــل چـــي، تـــهٔ....... پښـــتنه......... راوغواړه........زهٔ و هغې ته.......... يوه خبره.......... کوم.

ګـل مينـي تـه د دې ټپـي غـږ لـږ شـنا خته غونـدي معلـوم شـو. دا زر و پښتنې ته ورغله او هغه يې راوغوښته.

پښـتنه هـم راغلـه، د ټپـي مـخ اوس هـم پـه نقـاب کـي ؤ، خـو اخـري سـلګۍ يـې شـروع وې، څنګـه چـي پښـتنه ورنـږدې شـوه نـو ټپـي زر د پښـتنې لاس ټينـګ کړو ،پښـتنه هـم پـه څنـګ کـي ورتـه کښېنســـته، دهٔ لاس بېرتـــه ور پرېښـــودو ،ټپي پـــه ســـلګو وو....... ډېـر پـه تکليـف ؤ.......... پښـتنې همـت وکـړ او د ټپـي د مـخ نقـاب يـې وغوښـتل چـي لېـري کـړي، لاس يـې د مـخ پـه خـوا وروړانـدي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړو، کله چي يې نقاب ته لاس ورسېدو نو په تپي کي نا ببره ساه راغله، سترګي يې خلاصي کړې او د پښتنې لاس يې بيا ټينګ کړو، پښتنې په حيرانګي کي يو وار خپل لاس ته او بيا د ټپي و لاس ته وکتل او په ډېر درد يې ورته وويل چي، ډېر په تکليف کي يې ؟ زۀ به ستا زخمونه ومينځم او بيا به پټۍ په ولګوم.

ټپي په انکاري انداز کي سر وښوروی او سريې و يوې خوا ته وغورځېدی، پښتنې بيا د نقاب خوا ته لاس کړو، خو دې ځل........ ټپي........ هيڅ حرکت ونۀ کړ....... هغه به ولي حرکت کوو........ د هغه حرکت او تکليف د تل د پاره ختم شو.......... پښتنې نقاب ځني لېري کړ......... او د نقاب د لېري کېدو سره د پښتنې سترګي رڼې د نقاب پوش چي دا وخت يې نقاب په مخ نۀ ؤ، و نيولې.......... د پښتنې د سترګو غټې غټې اوښکي را رواني شوې............ ژبا نګو يې بنده شوه........ او د يو سوړ وجود غوندي يوې خوا ته ولوېده.

ګل ميني چي دا وليدل چي پښتنه وغورځېده نو زريې ورته رامنډه کړه. هغه يې خپلي غېږې ته راپورته کړه او چغي يې شروع کړې.

پښتنې، پښتنې، ماته وګوره، پښتنې سترګي خلاصي کړه، پښتنې تۀ ولي خبري نۀ کوې، څۀ در وشو، پښتنې، پښتنې. ګل ميني د پښتنې په خُله کي اوبه ورتوی کړې، خو اوبه د حلقه څه لاندي نۀ تېرېدې. ګل ميني چي هغه ټپي چي اوس په دې فاني دنيا کي نۀ ؤ سترګي ولګېدې نو د ګل ميني سترګي هم رڼې راوختې، د دې په مخ کي د بهادرخان سوړ وجود پروت ؤ، د هغه بهادرخان چي د دې کلي په ننګ کي يې سر شيندلی ؤ، د دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن د ازادۍ په لار کې قربان شوی ؤ، په سپېڅلي دين قربان شوی ؤ، دهٔ و هغو خلکو ته چې هغوی د دې مقدسې لارې خبر نهٔ وو لار ور وښودله، د ګټې لار......د ننګ لار.......... د غيرت لار.......... د جنت لار........ د ازادۍ لار........... د سرلوړۍ لار.

په دا سبا ورځ د بې شمېره خلکو په اوښکو کې بهادرخان خاورو ته وسپارل شو. اخوندزاده په اديره کې و خلکو ته د ننګ او غيرت درس ورکړو. د پرون په جنګ کې د بهادرخان سره سره دېرش (۳۰) مجاهدينو د شهادت جام نوش کړو. د انګرېزانو له خوا يو اوويا (۷۱) کسان جهنم ته رسېدلي وو. د واړو خوا ته ټپيان بې شمېره وو.

د جنګ سنګر بيا هغسې تود شو. د اديرې نه وروستو دوی بيا هغسې په ميدان کې د ننګ چغه پورته کړه. خو د لښکر لاروی نهٔ ؤ. لښکر بې له مشره تيت وپرک شو. مشران د قامي غدارانو له لاسه شهيدان کېدل. انګرېزانو خپل زرخريد پښتانهٔ د بر کلي په لښکر کې شامل کړل. هغوی اول اخوندزاده صاحب او بيا يې علي ګل اکا شهيد کړو. د غسې جانو اکا حاجي غلام اکا او نور مشران يې له مخه وباسل. او س په لښکر کې داسې څوک نهٔ ؤ چې مخ کشي يې کړې وائي. پرته له بازيد خانه .... خو هغه ورک ؤ....... چېرې ورک ؤ...... چا ته نهٔ ؤ معلوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

پـه اديـره کـي چپـه چپـايي وه، پنځـه قبرونـه تـازه تېـره ورځ سـهار جـوړ کـړل شـوي وو، د يـوه قبـر و سـر تـه يـو کـس ځـادر پـه سـر ناسـت ؤ، دې کـس ژړل، ډېـر پـه کـراره غـږيـې ژړل، داسـي يـې ژړل کـه يـې څـوک څنـګ تـه موجـود وای نـو بـه يـې غـږ نـه اوريـدو. دهٔ ژړل، پـه ژړا او په سلګو کي ګويا شو.

خانـه دا ټـول زمـا لـه لاسـه، ټـول زمـا لـه لاسـه، کـه مـا د دوی ملګـري نـهٔ وای کـړې نـو نـن بـه تـهٔ پـه دې تـورو خـاورو کـي نـهٔ وای پـروت، خانـه زهٔ سـتا مجـرم يـم، مـا لـه تاسـره، لـه دې قامـه سـره، لـه دې وطـن سـره او د ديـن مبـين سـره ډېـر بـد کـړي دي، زهٔ د دې قـام، د وطن او د دين دښمن يم.

دهٔ د غـه خبـري د ځـان سـره کـولې چـي يـوه کـس د دهٔ پـه اوږه لاس کېښـودی. دهٔ زر هغـه لاس ونيـوو او پسـې زر را ولاړ شـو. چـي وې کتـل نـو يـو کـس او يـوه زنانـه چـي پـه چـادري (برقـه) کـي وه د دهٔ شـا تـه ولاړ وو. دا لاس د زنانـه سـره راغلـي سـړي ؤ. سـړي هـم پـه مـخ ځـادر اچـولی ؤ. دهٔ زر پوښـتنه ځنـي وکـړه چـي، څـوک ياسـت تاسـو ؟

سخي ماما، زهٔ يم........ بازيد

تهٔ؟ تهٔ دلته څهٔ کوې او دا ښځه څوک ده ؟

سـخي مامـا مـوږ د خـان د قبـر و زيـارت تـه راغلـي يـو او دا ښـځه د خان لور پښتنه ده.

پښـتنه؟ سـخي پـه حيرانګـی کـي و زنـاني تـه وکتـل چـي دا وخت هم په چادري کي وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو، پښتنه.

د لږ ساعت خاموشي پس پښتنې خپل د مخ څخه چادري آخوا کړه او سخي ته ګويا شوه.

سخي ماما، د ټول کلي ځوانان شهيدان شول، په کلي د انګريزانو قبضه ده، خان جهان او يو انګريز فوځي افسر زموږ پر کور قبضه کړې ده، بازيد په ډېره خطره کي زه د کلي را وباسلم، ستا کور ودانه او ګل مينه خپل په کور کي دي، خان جهان ستا سره سره د خپلو ورکو ملګرو په لټون کي د ټول کلي هر کور وکتو، د پردې او د ټکري هيڅ خيال يې نه وساتو، د پښتنې خبري شروع وې چي بازيد په منځ کي خبره وکړه.

سخي ماما، له موږ سره وخت کم دی، موږ له دې کلي زر تر زره ځان ايستل غواړو، ښه شو چي ته مو وليدې، که ته خپل ګناهونه پاکول غواړې نو زر تر زره هڅه دوه کسان کوم چي د علي ګل اکا په کور کي موږ پټ کړي دي ختم کړه، او س موږ ته اجازه راکړه په موږ ډېر ناوخته دی.

که زما ګناهونه په دې کار پاکېدلای شي نو پوه شه چي زما ګناه پاکه شوه. سخي په ځواب کي ورته وويل او په سوچ کي شو.

هر څه چي کوې ته ښه پوهېږې، موږ درنه لاړو او هان زموږ د تلو وهيچا ته هم مه وايه، ستا به په موږ ډېر لوی احسان وي. پښتنې ورته وويل.

بې غمه او سه بچيه، ځئ په مخه مو ښه شه. او س نو زه هم د خير د کار تلوار کوم. سخي د دې خبري کولو سره سم د کلي په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خـوا روان شـو. پښـتنه او بازیـد دواړه د خـان و قبـر تـه ودرېـدو. پښتنې چي کله د دعا د پاره لاسونه پورته کړو نو په ژړا شوه.

د بازیـد هـم د سـترگو اوښـکي راغلـې، دعـا ختمـه شـوه، دوی دواړه یـوې خـوا تـه روان شـول، کلـه پـه پټـو کـي، کلـه پـه شـاړه کـي، کلـه بیـا د نـارنجو پـه بـاغ کـي ،روان وو، روان وو او بـس روان وو، په تلو تلو کي پر سهار شو، پښتنې په بازید غږ کړو چي؛

ودرېـږه، لـږ دمـه وکـړم، پښـو مـې کـار پرېښـودو ،د دې خبـري سـره پښـتنه پـه ځمکـه کښېنسـته، بازیـد هـم لـږ لېـري پـه ځمکـه کښېنستو.

مـا څو واره فکر وکړ چي تاتـه بـه وایم خو بیا بـه مې اراده بدلـه کړه. بازید ورته وویل.

زهٔ پـلار ډېـره سـخته اموختـه کـړې یـم خـو نـهٔ پـوهېږم چـي ولـې مي نن پښو کار پرېښودو.

تـا د پـرون راهیسـې هیـڅ نـهٔ دي خـوړلي، لـږ مـخ کـي د کوچیـانو مېنـې دي، هلتـه بـه ځـان ورسـوو، کېـدای شـي چـي هلتـه پنـاه اوډوډی پیدا کړو. بازید په ځواب کي ورته وویل.

اوس نـو رڼـا لـه ختیځـې خـوا پـه ښـکاره کېـدو شـوه، دوی هـم خپـل مـزل پـه مخـه کـړو، یـو ځـای ورتـه د اوبـه یخـه چینـه پـه مخـه راغلـه، پښـتنې او بازیـد پـه هغـه چینـه اوبـه اوچښـلې، د لـږ دمـې وروسـته بیـا دوی وو او مـزل، ښـه ډېـر چـي لاړل نـو د کوچیـانو کیـږدۍ ښـکاره شـوې، د کیږدیـو لـوگي یـوه خونـدوره ننداره جـوړه کـړې وه، د رمـې غـږ د دوی تـر غـوږو شـو، چـي لـږ نـور مـخ تـه لاړل نـو د رمـې سـره روان شـپانهٔ دوی ولیـدل، هغـه پـه غـږ کـړو چـي اې! څوک یاست؟ دا وخت چېري ځۍ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

بازید په غږ کړو چې ستا مېلمانه یو.

خدای مو راوله، شپانۀ و دوی ته ورنږدې شو او د بازید سره یې روغبړ وکړو. بازید چې ولیدل چې شپانۀ د پوخ عمر سړی دی او په خبره سر هم خلاصوي نو یې ورته وویل چې، وروره اول خو دې نوم راوښایه؟

زما نوم تراب خان دی خو خلګ تورکی راته وایي.

توراب خانه، موږ له ډېره لېري راغلي یو، تو له شپه مو په پښو سفر کړی دی، له پرون راهیسې مو هیڅ نۀ دي خوړلي.

دا خو دومره خبره نۀ ده، راځه ورو ره چې کوچ او د تناره توده مړی درباندې وخورم.

دوی د شپانۀ سره روان شول، لږ لېرې د شپانۀ دوې کیږدۍ ولاړې وې، شپانۀ په خپلې کورودانې غږ کړو چې و ښځې! مېلمانه راسره دي اورې! مېلمه ته په دا بلې کیږدۍ کې ځای تیار کړه او دا د مېلمه سره زنانه د ځان سره کښېنوه او زر زر د کوچو او تودې مړۍ بندوبست وکړه، دوی ستړي دي.

هغه کوچۍ هم داسې بیداره وه چې په یوه دقیقه کې یې ځای تیار کړو، بازید په په یوه کیږدۍ کې د تراب کوچي سره او ښتنه په دا بلې کیږدۍ کې د تراب د کورودانې سره کښېنسته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

په هغه ماخوستن په کوم چې سخي، بازید او پښتني په ادیره کې سره ولیدل نو سخي سیدها د علي ګل اکا و کور ته ولاړی، د علي ګل اکا کور د کلي څخه لېرې ؤ، هغه د غرهٔ په بیخ کې ځان له کور جوړ کړی ؤ او په دې ټول جنګ کې د یوې خوا څه هم څوک و هغه خوا ته نهٔ ؤ تللي، دا د سخي خوشبختي وه که د ملازمـري بدبختي چې هیڅ یو هم د دوو وروځو په جنګ کې هغې خوا ته نهٔ ؤ راغلی، سخي ځان ور ورسوو، د کور و دروازې ته دوه کسان توري په لاس ولاړ وو، سخي و دواړو کسانو ته سلام ور واچوو، هغو هم په ځواب کې وعلیکم ورته وویل، سخي پوښتنه ځني وکړه چې څوک خو به نهٔ یي راغلي ؟

نا نهٔ دي راغلي. یو کس ځواب ورکړو.

هغه کسان خو به تښتېدلي نهٔ وي ؟

نا، موږ دلته د څهٔ د پاره ولاړیو. دویم کس په ځواب کې ورته وویل.

ښه خبره ده.

موږ دا کسان نن ختمول او یوې خوا ته تلو او هان، پرون درې کسه د کوز کلي دې خوا ته راغلي وو او د دغو دوو کسانو پوښتنه یې کوله، موږ ورته وویل چې دلته یو انګرېز فوځي افسر ارام کوي تاسو له دې ځایه ولاړ شئ، هغوی هم زر ولاړو.

درځئ چې د دې کسانو کیسه ختمه کړو، هسې هم په ځمکه او اولس دا بوج دي. سخي ورته وویل او د کور په دروازه ننوتی، هغه دوه کسه هم ورپسې ننوتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ هم دغه ویل چي جنګ ختم شو نو دوی د څه د پاره ژوندي دي. په هغو کي یو کس و سخي ته وویل.

دا جنګ تر قیامته نهٔ شي ختمېدای، تهٔ د تهه خانې (زېرخانه) دروازه خلاصه کړه، ولي چي یو بل کار هم شته هغه به هم تر سره کوو. سخي بېرته په ځواب کي و هغه کس ته وویل.

د کور په کوټه کي یوه ښکلې قالینه اواره وه. دوی دا قالینه لېري کړه نو لاندي د تهه خانې (زېرخانه) لار وه. دوی درې سره د تهه خانې په پایو (ځینو) کښته تهه خانې ته روان شول. د پایو په اخر کي هلته یوه مضبوطه دروازه وه. دوی دا دروازه په یو مخصوصه چابي خلاصه کړه. دننه توره تیاره وه چي خپل د لاس ګوتي هم نهٔ معلومېدې، سخي په دروازه کي ودرېدی او نور دوه کسان دننه ورغلو، یو کس د ډیوې رڼا جوړه کړه، په تهه خانه کي دوه کسان چي لاس او پښې یې تړل شوي وې پراته وو، دوی په هغو کي یو کس راپورته کړو او د سخي و مخي ته یې راوستو، سخي چي دې بندي ته وکتل نو هغه د ملازمري ملګری دلبر ؤ. دهٔ ځوانانو ته وویل چي ختم یې کړئ، هغو هم سم د لاسه د کټارو (خنجرو) وارونه په سینه او نس کي وکړ، دلبر لږ چغه وکړه خو ډېر زر سوړ شو.

ملازمري چي دا ولیدل نو یې چغې شروع کړې چي، ما مهٔ وژنئ، ما هیڅ نهٔ دي کړي، زهٔ بل وار دا کار نهٔ کوم،سخي په شکي انداز کي پوښتنه ځیني وکړه چي دا راته وایه چي تهٔ یې څوک؟ له کومه راغلی یې؟ چا راستولی یې؟ ملا زمري په بدحواسی کي ورته وویل چي اې وروره زهٔ نهٔ پښتون یم او نهٔ مسلمان، زهٔ خو ،زهٔ خو یو انګرېز یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګرېز؟ دا څهٔ وايې، تهٔ انګرېزيې، ستا پښتو ، ستا مسلماني، هغه ستا لمونځونه، ستا تاويزونه، څاښتونه هغه ټول دروغ وو ؟

هو ، هغه ټول دروغ وو ، که ما نهٔ وژنئ نو زهٔ تاسو ته ټول حال وايم.

حال که وايې او که نهٔ ، مرې خو به. سخي په قهر کي ورته وويل.

نو سمه ده زما کار هم دلته پوره شو ، ما هم په تاسو کي داسي تخم پاشلی دی چي په پېړيو پېړيو به يې زما انګرېز سرکار مېوه خوري، زما رنګه بې شمېره ملايان په دې هېواد کي خپله دنده تر سره کوي، ستاسو رنګه بې شعوره، بې علمه خلګ هغه نهٔ شي پېژندلای............

سخي په ځوانانو غږ کړو چي، خُله يې وربنده کړئ د دې منافق، هغوی هم لکه زمريان په ملا زمري يې حمله وکړه، د ملا زمري په وجود کي يو ځای هم روغ پاتې نهٔ شو ، سخي له ډېره قهره د ملا زمري سترګي ور وايستلې، د ملا زمري سوړ وجود د دهٔ په مخ کي پروت ؤ ، د دې کاره چي دوی فارغ شول نو سيدها د بهادرخان د کور په خوا روان شول، ولي چي هلته دا وخت خان جهان استوګ ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

پښتنې چې کله کوچۍ او د تناره تودو ډوډۍ وخوړه نو سر وربانديې درونند شو، سترګي يې پټې پټې کېدې، دې هم ويوې خوا ته ډډه ووهله او ويده شوه.

هلته په ابله کيږدۍ کې د بازيد هم دغه حال ؤ، کوچي تراب اجازه ځنې واخسته چې زه ځم، رمه مې ډېره لېري ولاړه، ده هغه ته اجازه ورکړه او خپله پرېوتو.

لږ ساعت چې دوی دواړه په خوب ويده وو نو لس يا دوولس کسان وسله وال چې په اسانو سپاره وو دې کيږديو ته راغلل. غږ يې وکړ چې څوک شته او که نه؟

خو د کيږديو څخه چا ځواب ورنه کړو، ولې چې د کوچي تراب کورودانه دا وخت د بوټو پسې تللې وه.

وسله وال راښي د کيږديو خُلو ته ودرېږي، يو وسله وال و هغې کيږدۍ ته ورشي چې په کومه کې بازيد ويده وي، بازيد ويښ وي، هغه ځان په خوب اچولی وي، څادر يې په مخ وي، وسله وال راښي او غږ په او کړي چې، وروره، هو کوچي وروره، بازيد غږ نه باسي، د زړه درزا يې وارپه وار تېزېږي، هلته پښتنه هم راويښه شوې وي، هغه هم په خوف کي وي،دغه وسله وال په آنورو غږ کړي چې، زما د خياله دا کوچي مړ دی، هيڅ غږ نه باسي.

ته يې لږ وښوروه. د وسله والو مشر ورته ووايي.

سمه ده، وسله وال د دې خبري سره سم کيږدۍ ته ننوزي، هغه په توره د بازيد څادر لېري کړي، څنګه چې د بازيد د مخه څادر لېري شي نو دا وسله وال شا ته وغورځي او چغه کړي، مدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغـه دی، پیـدا شـو، دغـه دی،ټـول وسـله وال د اسـونو څخـه را کـوز شي او د کیږدی شا وخوا ودرېږي.

یـو وسـله وال چـي د دوی مشـر معلومېـدو غـږ کـړو چـي، ظالمـه ټولـه علاقـه مـو درپسـې وکتـه او تـهٔ دلتـه پټ یـې، بازید هـم راپورتـه شـي او پـه کیـږدی کـي ودرېـږي. هلکـو وې تـړئ او پـه اس یـې واچـوئ. څلـور کسـان راشـي بازیـد وتـړي او پـه اس یـې واچـوي، هلتـه د ابلـي کیـږدی څـه پښـتنه پـه منـډه راووزي، څنګـه چـه بازیـد ووینـي چـي لاس او پښـې یـې تړلـي پـه اس چپـه پـروت دی نـو چغـي کړي . ظالمانو دی مو ولي تړلی دی، دهٔ څهٔ کړي دي ؟

دا څوک ده ؟ د وسله والو مشر پوښتنه وکړه.

پښـتنې تـهٔ ولاړه شـه، زمـا غـم مـهٔ کـوه، دوی پـه مـا هـیڅ نـهٔ شـي کـولای، پښـتنې څـهٔ درتـه وایـم، ولاړه شـه، ځـهٔ ولاړه شـه. بازیـد پښتنې ته چغې شروع کړې.

هـان...... پښـتنه....... د بهـادر خـان لـور....... دا خـو زمـوږ هېـره وه، ګـوره څنګـه یـې ځـان پخپلـه پـه لاس راکـړو، ملګـرو د دې لاسـونه تـر شـا وروتـړئ او پـه اس یـې کښـېنوئ، درروان یـې کړئ چي دېر لوی لوی ښکارونه په لاس راغلي دي.

یـو وسـله وال د پښـتنې لاسـونه وروتـړي او پـه اس یـې کښـېنوي، هغـه کـس د بـل ملګـري سـره پـه اس کښـېني، دا ورکـوټې قافله بېرته د بر کلي په خوا روانه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

سخي او د هغه ملګري د شپې په نيمايي کې د خان بهادر وکور ته ورسېږي. هلته اوس خان جهان او دوه انګرېز فوځي افسران استوګن دي. دوی د کور و دروازې ته ورسېږي، هلته دوه کسان د وسلې سره ولاړ وي، هغه چې دوی وويني نو غږ په وکړي چې، څوک ياست ؟

سخي غږ په وکړي چې زه يم، سخي د خان ملګری. دوی درې سره ملګري دغه دوه کسان په چل مړه کړي او کور ته ننوزي، په کور کې انګرېزان سپاهيان پر کوټو پيرا کوي، هغوی چې وګوري چې درې کسان په کور را ننوتلي دي نو هغوی بې له پوښتني زر د توپکو خُلې د دوی په خوا کړي، د توپک په مرميو د درې سرا او سينې سوری سوری کړي، د ډزو (ټکانو) په غږ انګرېز فوځي افسران او خان جهان راويښ شي، دوی زر د کوټې څخه دباندې راووزي، چې وګوري په انګړ کې د درو کسانو په وينو لړلي ساړه وجودونه پراته وي، خان جهان ته يو مړی شناخته ښکاره شي خو دی غږ نه شي باسی چې زه دا پيژنم.

د درې سرا او کسانو ساړه وجودونه د کلي په اخر کې وغورځول شي، سهار شي، پسې غرمه شي او د غرمې پسې ماسپښين شي، په بر کلي کې اوازه جوړه شي چې د خان جهان باغي زوی او د بهادر خان لور پښتنه يې نيولي دي، کلی ټول راشي د بهادر خان د کور و مخ ته ودرېږي، دوی دواړه دا وخت په کور کې دننه وي، خان جهان خپل زوی وبلې خوني ته بېولی وي او پښتنه په بله کوټه کې يکې يوازي ناسته ژاړي. دا هغهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوټه وي کومه چي د جنګ له مخه د دې وي. دا نن په خپله کوټه کي يوه بنديوانه وي.

خان جهان خپل زوی ډېر پوه کړي، هر رنګه لالچ ورکړي، خو بازيد هيڅ يوه خبره هم نه مني، بازيد په چغو کي ورته وايي چي؛

ته د دې قام دښمن يې، ته د دين دښمن يې، ته د دې وطن دښمن يې، ته د هغه انسان قاتل يې چا چي په دې کلي، علاقې او وطن سر ورکړو. يو هغه ؤ چي د وطن په مينه کي سرخرو شو او يو ته يې چي ضمير ايمان ټول دي په وطن دښمن خرڅ کړو، زه ستا زوی نه يم، زه د هغه سړي زوی يم څوک چي د دې کلي په ننګ کي خاورو ته ولاړی.

بچيه! ته زما په خبره ولي سر نه خلاصوې، که ما ستا سفارش نه وای کړی نو دوی به ته له وخته لا خاورو ته سپارلی وې او يا به يې د سخي غوندي په ډېران غورځولی وې. ته لږ سوچ وکړه، دا جاګير دا اسائشونه ټول ستا دي. ما چي څه هم کړي دي ستا د پاره مي کړي دي. خان په دردمنه لهجه کي ورته وويل.

ته څوک يې ؟ زه تا نه پېژنم، راوغواړه ستا بادارانو او ورته وايه چي ما په دار کړي، زه غلامي نه منم، زه مور ازاد زېږولی يم او تر مرګه به ازاد يم. ستا غوندي د انګرېز ډوډۍ خور نه. بازيد د جذباتو ډکه لهجه کي ورته وويل.

سمه ده، زه تا ته تر سهاره وخت درکوم، بيا زه ستا ذمه واره نه شم جوړېدلای، ته ښه سوچ په وکړه. خان جهان د دې خبري

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره سم د کوټې څخه ووت. دوه کسان راغلو او بازید یې و بلې کوټې ته بوتلی چېرې چې نور قامي مجاهدین بندیان ول.

هلته په بندي خانه کې د دهٔ د پېژند ګلو یو ځوان چې په زخمي حالت کې یې نیولی ؤ. د هغه نوم شراف الدین ؤ خو خلګو به شینو ورته ویلو. ماخوستن شینو د بازید سره ډېر مجلس وکړ، بازید هم ټول حال ورته وویل.

بازید خانه! زما په فکر کې عجیبه خبره راغله، خدای خبر چې تهٔ به یې راسره ومنې که نهٔ؟

څنګه خبره؟

ګوره بازیده! تهٔ د دې زندانه وتی شې، زهٔ نهٔ شم وتی، تهٔ داسې وکړه چې پلار ته وواېه چې زهٔ توبه ګار یم، تهٔ چې څنګه واېې هغسې به کېږي. ستا پلار به تا له دې زندانه خلاص کړي. تهٔ پښتنه یو رنګه تر لاسه کړه او د دې علاقې څخه ځان وباسه. کوشش وکړه چې ځان کابل ته ورسوې. هلته ډېر داسې ملګري شته چې د بهادرخان لاله نوم ورواخلې نو دوی به تا سو ته پناه درکړي.

یاره دا دهوکه نهٔ ده؟

څنګه دهوکه؟ د بهادرخان لاله لور ستا په اسره ده، د هغې عزت بچکول او س ستا ذمه واري ده، ګنې په اخرت کې به ستا ګرېوان او د خان لاس وي، هغه ستا څو مره مرسته وکړه او یو تهٔ یې چې دومره نهٔ شې کولای؟

ټهیک دی شینو، زهٔ به دغسې کوم او هم دا او س به یې کوم، تهٔ ورته ګوره چې زهٔ څه کوم. بازید دا خبره وکړه او د دروازې خوا ته ولاړ شو. په دروازه کې یې څو واره غږ کړو چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خان جهان ته وايه چي ستا زوی دي غواړي. بنه ساعت پس، خان جهان پخپله راغی. بازيد ورته وويل چي پلاره! زۀ له تا معافي غواړم. بهادرخان زما مازغه راخراب کړي ؤ، زۀ يې ستا خلاف کړی وم، د خپل پلار خلاف. اوس ماته معلوم شو چي پلار پلار وي، پلاره ما معاف کړه. بازيد په ژړا شو. خان جهان چي دا وليدل چي زوی مي بېرته خپل شو نو يې په غېږ کي ونيوو او ورته يې وويل چي هيڅ خبره نۀده , دير آيد ،درست آيد. راځه تا به ډوډی هم نۀ وي خوړلې، د سهار راهيسې مي وږی ساتلی يې.
دواړه د يوې بلې کوټې خوا ته ولاړو. د بندي خانې دروازه بېرته بنده کړل شوه او دننه په بندي خانه کي شينو و خدای ته په زارۍ ؤ چي اې خدايه! تۀ د پښتنې خورکۍ ابرو خوندي کړې، تۀ بازيد تۀ دومره طاقت ورکړې چي د پښتنې د سر سوری جوړ شي، هغه د دې ظالمانو د لاسه خلاصه کړي. ربه! تۀ يې مدد وکړې، تۀ يې حافظ او ناصر شې. په دغه دعاګانو کي په ژړا شو او تر ډېره يې ژړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

پښتنه په کوټه کې له ډېره وخته يوازې بې وسه ناسته وه. د شپې په دويم پړاو کې انګرېز فوځي افسر د شرابو په نشه کې ډوب کوټې ته ځنګېدلی راغی. پښتنې چې د دې وحشي سترګو ته وکتل نو خوف زده شوه. انګرېز فوځي چې پښتنې ته وکتل نو په انګلېسي ژبه کې يې بې اختياره له خُلې ووتل،

Wow, Beautiful Girl

پښتنې ځان سره راټول کړو ،فوځي په کراره کراره ورنږدې کېدو او په انګلېسي ژبه کې يې ورته وويل چې،

Common Girl I am Your Lover

لېرې شه له ما کافره، لېرې شه. پښتنې په ژړا کې په چغو دې انګرېز ته وويل.

انګرېز فوځي بيا ورنږدې شو، پښتنې په کوټه کې شاوخوا منډې شروع کړې، فوځي به کله ونيوله او کله به يې له کسته پريښود له چې ښه ستړې شي نو بيا به ورسره ګورم.

په دغه منډو منډو کې پښتنه ډېره ستړې شوه او يوې خوا ته په يوه کونج کې په ژړا کښېنسته، هغه هم داسې لکه چې د يوې لويې بلا څخه ځان پټول غواړي، انګرېز بيا په کراره کراره ورنږدې کېدو او په خُله يې په انګليسي کې دا الفاظ وو،

Now you can't run, hahahahaha

نابيره دروازه خلاصه شوه، يو نقاب پوش تُوره په لاس کې کوټې ته رانتوتو، هغه چې دا وليدل نو يې پر انګرېز د تُورې وارونه پيل کړو، په دقيقه کې يې د انګرېز له تنه سر جلا کړو او پښتنې ته يې غږ کړو چې؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځـه وخـت نشـته. پښـتنه هـم زر ولاړه شـوه او د نقـاب پـوش سـره د کوټې ووته. نقاب پوش و پښتنې ته وويل چې؛

د دې کـور هـره لار تاتـه معلومـه ده، تـهٔ لـه مخـه شـه او د وتلـو يـوه داسـې لار چـې د چـا شـک نـهٔ وي بانـدې درځـه. پښـتنې هـم و نقـاب پوش ته وويل چې؛

راځـه زمـا د عـزت محافظـه، نـور کـار زمـا دی. د دې خبـرې سـره پښـتنه لـه مخـه او نقـاب پـوش ورپسـې د يـوې کنـډوالې خـوا تـه روان شـول. د کنـډوالې دېوالونـه تـر نيمـايي پـورې غورځېـدلي وو. دواړه تـر دې دېوالـه واوښـتل. د لـږ مـزل کولـو پـس د لارې چـپ پـه يـوه بـاغ ورګډ شول. نقاب پوش ورته ويل چې؛

پکـار دا ؤ چـې مـوږ يـو اس تـر لاسـه کـړی وای نـو بـه زر د دې علاقې وتلي وای.

بازيـد خانـه نـور مـخ مـهٔ پټـوه، زهٔ دې د بيـا ليـدو نـه نااميـده شوې وم. پښتنې بازيد وپېژندو.

بازيـد هـم خپـل نقـاب لـه مخـه لېـرې کـړو. دوی ډېـر تېـز تېـز روان وو. اخـر بـاغ ختم شـو او يـوه شـاړه شـروع شـوه. خـو دوی تـه دا وخـت ډېـره خطـره وه. يـو خـو د سـپوږمۍ رڼـا ډېـره زياتـه وه او بـل انګرېـز فـوځي څـه معمـولي کـس نـهٔ ؤ، هغـه د فـوځ مشـر ؤ، اوس نـو ټـول فـوځ پـه حرکـت کـې راغلـی وو. څلـور خـوا تـه د دوی پسـې څـار شروع شوی ؤ.

پښـتنې! لـه ډېـره وختـه مـې پـه زړهٔ کـې يـوه خبـره پټـه سـاتلې ده، خو د خان لاله د ېېرې مې د خُلې نهٔ ده راباسلې....

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ پوهېږم چې تهٔ څه ویل غواړې، زما هم دغه حال دی کوم چې ستا دی. پښتنې په تېزتېز تلو کې ځواب ورکړو او د زړهٔ خبره یې و خُلې ته راوسته.

بازید خانه! پښتنه اوس ستا ده، که په اور کې یې اچوې او که ټول عمر خوشحالي ورکوې دا اوس ستا اختیار دی.

زما په ژوند به په تا، تود باد هم نهٔ ولګېږي، ما که هر څه وبایلل، خان لاله، اخوندزاده صاحب، علي ګل اکا، مور، یو غدار پلار، علاقه، کلی، خو ما، ما خپله مینه وګټله. بازید په ځواب کې ورته وویل.

مینه ډېره غټه قرباني غواړي او تا هغه قرباني ورکړه. پښتنې دغه خبره کوله چې د شا دخوا ناڅاپه د توپکو د مرمیو باران شو. پښتنې چغې کړې، بازید دا د لاسه څخه ټینګه کړه او په منډه شو، خو د اسانو د پښو دربې وار په وار رانزدې کېدو، ډزي (ټکان) هم زیات شوې، دوی دواړو منډه وهله، ناڅاپه د پښتنې پښه په یوه تیږه (ډبره) ولګېده او پښتنه پړ مخ وغورځېده.

د غورځېدو سره یې لاس مات شو، خو بازید بېرته پورته کړه.

همت وکړه پښتنې! دا کافران په موږ هیڅ نهٔ شي کولای. پښتنه په ژړا وه، هغې په ژړا کې و بازید ته وویل چې....... زما لاس..... زما ملا ..... وی، زما لاس خو ګرسره کار پرېښوی. بازید دا چېري دومره پرېښودی شوه، دهٔ د پښتنې لاس ټینګ ونیوو دا یې راپورته کړه او بیا په منډه شو، هلته د فوځیانو اسونه ډېر رانزدې شوي وو، دلته د دوی د پښو طاقت دوی ته ورو ورو ځواب ورکولو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخـر سـپاهیان را ورسـېدل، ګېـر چـاپېره تـر دوی را تـاؤ شـول. پښـتنه بـې سـوده شـوه او وغورځېـده. بازیـد چـي د پښـتنې تـر مـلا لاس را تـاؤ کـړو نـو یـې لاس لونـد شـو ،دۀ چـي لاس بېرتـه زر را اوباسـی نـو لاس یـې پـه وینـو سـور ؤ. دۀ چغـي کـړې چـي........ پښـتنې........ پـه تـا کـي مرمـۍ لګېـدلې وه او تـا ماتـه غـږ هـم نـۀ کـــوو...... پښـــتنې....... پښـــتنې ســـترګي خلاصـــي کـړه........... ځـواب راکـړه........ تـۀ چـپ ولـي یـې....... پښـتنې څـه خـو ووایـه........ بازیـد پـه داسـي چغـو شـو لکـه ماشـوم چـــي د خپـــل ګـــران څیـــز پســـې هغـــه هـــم چـــي ورک شـــوی وي ژاړي........ پښـــتنې هـــيڅ ځـــواب نـــۀ ورکـــوو........... پښـــتنه اوس د ځـواب نـۀ وه.......... هغـه ولاړه خپـل خـان لالـه لـه......... خپلـي مـور نـازولي مـور لـه.......... هغـې خپـل ښائسـت...... پېغلتـوب پـر وطـن قربـان کـړ........د پـلار شـمله یـې ټیټـه نـۀ کـړه........ بلکـې د پـلار شـمله یـې دنګـه کـړه....... د پښـتنې پـه مـخ مسـکا وه......... خـدای خبـر چـي دا مسـکا د څـۀ وه ؟ پـه دې خو بـه نـۀ وه چـي دا پر وطن قربان شوه ؟ او یـا پـه دې خـو بـه نـۀ وه چـي د دې سوړ وجود دا وخت د خپل مئین په غېږ کي ؤ.

بازیـد پـه ژړا ځـان بـې حالـه کـړی ؤ. یـو انګرېـز فـوځي و بـل انګرېز فوځي ته امر وکړ چي،

Shoot him

هغـه ظـالم هـم حکـم پـه ځـای کـړو، بازیـد یـې دوې مرمـۍ یـوه پـه سـر او یـوه پـه مـلا وویشـتو، بازیـد هـم ډېـر زر د پښـتنې سـره یـو ځـای شـو. د بازیـد پـه مـخ هـم مسـکا وه......... یـو انګرېـز فـوځي د اس څخـه راکـوز شـو او دواړه یـې وکتـل چـي ژونـدي خـو بـه نـۀ وي. چـي یقین یې وشو نو خپل افسر ته یې وویل چي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

Sir, they will gone

انګرېز بېرته په خپل اس کښېنستی، افسر په ټولو غږ کړو چي،

Let’s go, we finish our work

د پښتنې په وینو رنګ سور وجود په ځمکه پروت ؤ او د بازید په وینو رنګ سور وجود نیم په ځمکه او سر یې د پښتنې په سینه پروت ؤ. دواړه په مسکا وو............ دواړه په ابدي خوب ویده شوي وو.

سهار د کوچیانو یوې کوشنۍ قافلې دوی دواړه خاورو ته وسپارلو......

هلته په بر کلي کي یو سړی د بهادرخان د کور په مخ کي په دار ځوړند ؤ.

د دې سړي ګناه دا وه چي دې سړي خپل زوی له بندي خانې څخه خلاص کړی ؤ او بیا د دهٔ زوی یو انګرېز افسر قتل کړو....... لحاظه دی په دار کړل شو. بر کلی د انګرېزانو په ډېر محفوظه کلا (هېډکوارټر) کي بدل شو. د نور وطن د نیولو دپاره اوس نو انګرېزانو نوي نوي منصوبې پېل کړې. دا وار دوی د خانانو او ملایانو سره سره د وطن و اکدارانو ته لاس واچوو.

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library